MEMENTO MORI

1 - p. 166.
2 Galen de fasciis a Vid.
Vidio cum figuris p. 104

ANNOTATIONES

IN GALENI INTERPRETES: QVIBUS

uarij loci, in quos hactenus impegerunt lectores, & explicantur, & summa fide restituuntur.

Andrea Lacuna Secobiensi, Doctore Medico, Milite Sancti Petri, autore.

LVGDVNI,

Apud Gulielmum Rouillium,

sub Scuto Veneto,

1553.

ILLVSTRISSIMO ET SAPIENTISSIMO uiro, ac D. D. Didaco Furtado à Mendozza, apud Paul. III. P. M. Oratori Cæsareo, longè uigilantißimo, Andreas Lacuna Secobien. Doct. Med. Miles Sancti Petri. S. P. D.

QVOD non perinde nostros lapsus cernamus, ac errata aliorũ perspicimus, in causa est quidẽ, ἡ φιλαυτία, vir Illustriss. Nã quũ vnusquisq; cæcutiat erga eã rem, quã amat (vt sensisse Diuinus ille Plato videtur) cuncti autem se omnium maximè diligant, optima ratione contingit, vt de se nemo rectè iudicium ferat. Idcirco pulchrè, mea quidẽ sentẽtia, dictum est illud, gestare nos duplicẽ manticam è collo suspẽsam: vnam quidẽ antè, alienorũ: alterã

verò poſt,noſtrorum errorum plenam: ac proinde nos, peccatis propriis relictis, ad aliena,quę obiecta ſemper oculis ſunt,examinanda inclinari. Quanquam ſanè qui ſtudio veritatis inueſtigandæ, non autem lædendi quempiam,id faciunt, adhibitáq; omni moderatione, ij certè non venia modò,ſed ſumma etiam laude ſunt digni. Nõ deſunt tamen nonnulli malè feriati, qui ex alienis contumeliis gloriam ſibi aucupantes,in viros eruditos & cãdidos, quiq; nihil vnquã tam habuerũt in votis, quàm vt Reipubl.literariæ prodeſſent, veluti in proditores patrię,in contemptores Diuorum, communéſque humani generis hoſtes,acerbè ſimul & impudenter, vel leuiſſima ex occaſione,inuehãtur: quum deberent potius illis bene precari, ob egregiè in cõmunem vſum nauatam operam. Inhumanum quippe,maximeq; ferinum eſt, eos qui vt cõmunia ſtudia iuuarẽt,ſeſe obiecerunt ſycophantarũ calũniis, ob multa quidẽ ac varia, quæ ex Græca in Latinam linguã fideliſsimè tranſtulerunt,nõ cumulare ſuis iuſtis laudibus: ob paucula verò, in quibus ſunt lapſi humanitus,probris & conuiciis opprimere. Vt autẽ reliquos oẽs prætereã, qui ſua induſtria artem Apollineam locupletarunt, certè Ioannes Guinterius

terius Andernacus, in quē plurimi præter meritū debacchātur, vnus ex primis fuit, qui Galenū introduxerunt nobis Latinè, purè, atq; ornatè loquentē. Quòd si ex iis, quæ iampridē vertit, nōnulla offendāt aures delicatiores, id cuiquā mirū esse nō debet: quandoquidē superioribus annis, quū Lutetiæ Parrhisiorū politiores disciplinæ inciperent iam renasci & florescere, primumq; ipse ad trāsferenda Græca se accingeret, tum vt tyronū votis obsecundaret, qui sitiētissimi Galenianæ doctrinæ, quēadmodum famelici pueri, qui semicrudas carnes deuorant, prius quàm accuratè coquantur, incōfectos cōmētarios illi extorquebamus è manibus: tum vt satisfaceret importunis typographorum precibus, coactus fuit tantū singulis diebus vertere (id quod ipse testari possum) quātū premi duplici torculari poterat: atq; ita suas tralationes, nondū integrè elaboratas, præcipitare. Quare (vt idem repetā) perperā mihi videtur facere, qui virū in vtraq; literatura absolutū, exquisitissimumq; Medicū & Philosophū (cuius studiis omnes debemus plurimū) tam insolēter infestant: quū nullus extiterit hactenus adeò fidus Galeni interpres, qui interdū hallucinatus nō fuerit: ac proinde ad veritatē ipsam inuesti-

gandam,præſertim in rebus arduis & maximis,cuiuſmodi Ars Medica exiſtit,neceſſariò ingenia pluriũ deſyderentur,vt,videlicet quę hunc fugiũt,ille cernat exactius. Sunt enim difficilia ſemper , quę optima. Quũ igitur ſuperioribus diebus vniuerſa Galeni opera in methodũ lõgè breuiorẽ, ac faciliorem cõtrahens,obiter reperiſſem cõplura,hactenus animaduerſa à nemine, in quæ lector facilè impingere poterat: rẽ haud inutilẽ me facturũ exiſtimaui, ſi omnia loca pręcipua,quæ,iudicio meo,aliã requirebant expoſitionẽ,paucis annotarem , arbitriumq; ſtudioſis relinquerẽ aut ſequendi verſionẽ noſtram , aut conſulẽdi Gręca exemplaria. Neq; enim tantũ mihi ipſi tribuo,vt velim illis ita meã ſentẽtiam probari,ac ſi Lycurgi, aut Solonis decretũ eſſet. Nam & inſitam mihi fragilitatem agnoſco,& iudico omni ex parte difficile, vt qui homo ſit:paſsim non decipiatur: id quod Gale.ſecũdo li.de Cõpoſitione pharmacorũ ſecundũ partes , non minus verè, quàm elegãter,cõfirmat,dicẽs: Χαλεπὸν γὰρ ἄνθρωπον ὄντα μὴ διαμαρτάνειν ἐν πολλοῖς, τὰ μὲν ὅλως ἀγνοήσαντα, τὰ δὲ κακῶς κρίναντα, τὰ δ᾽ ἀμελέστερον γράψαντα : quẽadmodũ certè aliquando mihi accidiſſe fateor, q̃ iuuenili pruriẽs olim ſcribẽdi libidine, nonnul

nõnulla paulò maturius edidi, quæ optarẽ nunquã prodiisse in lucẽ. Quãquã animus hauddubiè est, vbi otiũ fuerim⁹ nacti, quęcũq; à nobis cõscripta citra pfectũ iudiciũ sunt, ea oĩa recoquere, reuocareq; ad limã accuratiorẽ: idq; patrũ grauissimorũ exẽplo, q vel in sacris literis, in quib⁹ maiori cũ periculo erratur, retractare propria scri pta nõ dubitarũt. Quòd si quis interim vir doctus iuxtà & syncerus, vel in hisce nostris Annotationibus, vel in aliis oĩbus, quæ aliàs à nobis sunt exarata, meliora in mediũ pduxerit, ego primus oĩm illa amplexabor, eiq; immortales gratias habebo, nec minores, quàm si mihi laborãti gra ui ophthalmia oculorũ aciem restituisset, modò eo vtatur cãdore & modestia, quę vi ros Philos. decet, veritatisq; amãtissimos. Semp nãq; à moribus Erasistrateorũ abhorrui, qui adeò pertinaciter suã tuebãtur hæresim, vt cẽserẽt patriã potius prodẽdã esse, quàm propriũ dogma. Quòd verò hic præsens labor mihi institutus nõ fuerit, vt ostẽtarẽ ingeniũ, aut vigiliis hoĩm doctiss. detraherẽ, sed vt publicæ vtilitati cõsulerẽ, rationẽq; redderẽ diligẽtiæ prestitæ in cõdẽda Galeni Epitome, nouit quidẽ ille, qui animorũ est scrutator, Deus Opt. M. Porrò vt id ipsum, quod est, lucubrationũ

ſub ſplendore nominis tui publicarē, me occaſiones variæ impulerūt, Vir Clariſsime: vna & potiſsima, vt amor ille ardētiſsimus, qui inter Excellentiā tuam, & Illuſtriſsimum atq; Reuerend. D. D. Franciſcū à Bouadilla & Mendozza, Cardinalē Caurien. patronumq; meū non vulgarē, indies magis magisq; cōſolideſcit, ex hoc argumento innoteſceret cūctis: ſimulq; obſeruātia mea in vtrunq;. Secūda, vt vitilitigatorum calūniis ianuā detrectandi obſerarem, tutumq; à rabidorū me canū morſibus redderē. Quippe veriſimile eſt, quæ tibi ſemel ſunt cōſecrata, tuæq; protectioni ſe crediderūt, ea veluti in aſylo quodā intemerato iam eſſe: quum nemo futurus ſit adeò temerarius aut impudēs, vt iſtā amplitudinem tuā, autoritatemq; ſummā, nō reuereatur. Tertia quę me illexit, cauſa eſt qua ducti ſtudioſi omnes, te vnicū protectorem Muſarū, doctorū hominū patrē, promotoremq; ingenuarū omniū diſciplinarū, nūquā nō cōfitentur, nēpe multiiuga iſta eruditio tua, feruētiſsimusq; ſapiētiæ amor, claritudini generis, prudētiæ, humanitatiq; cōiunctus: vt interim ſingularē ad omnia ingenij tui promptitudinē, admirādamq; in agēdis rebus dexteritatē prætereā. Quas inſignes virtutes (quæ rarò in

vnum

vnũ cõſpirant) in te cumulatas ſentiẽs Carol. V. Cæſar, indies cõcredit tibi maxima molimina rerũ: quæ adeò feliciter cõſilio & ſapiẽtia tua illi cõfecta & expedita reddis, vt diuinò planè ingenio præditus eſſe videaris: id quod etiãnum prædicare de te Illuſtriſſ. hic Venetorũ Senatus nõ deſinit: qui & lugeret hodie receſſum tuũ, niſi Illuſtriſ. vir D. D. Ioãnes à Mẽdozza, aureum quoddam tuarũ virtutũ exẽplar, dolorem ipſum foueret, leniret, ac mitigaret. Siquidem in eo præſente (cui eadẽ mẽs, idẽ candor, prudẽtia eadẽ, vt cognomẽtũ idẽ) deſyderiũ tui abſentis exatiãt: in eo ſuos oculos paſcũt: qui tãta cũ grauitate, ſapiẽtia, fide, ſtudio, atq; ſedulitate fungitur Oratoris munere, vt minimè iã ipſe hinc abeſſe videaris. Ne igitur diutius, quàm par eſt, ſuſpẽſam tuã amplitudinẽ teneã, en offerimus tibi, vir Illuſtr. in Galeni interpretes haſce noſtras Annotationes. Quas quidẽ ſi tuo patrocinio dignatus fueris, ipſe quidẽ omnes inſultus atq; incurſiones reſpuent: ego verò tuã ſemper Excellentiã ſuſpiciã: quã in multos annos Chriſtus nobis ſeruet incolumẽ. Venetiis ex ædibus Illuſtr. viri, D. D. Ioannis Furtadi à Mendozza, apud Venetos Cæſarei Oratoris ſplendidiſsimi. Decimo Cal. Decemb. 1548.

AD LECTOREM.

Duertas candide Lector, numerum illum qui paßim occurret tibi in nostris Annotationibus, referre paginas eorũ Galeni Commentariorum, qui in octo classes digesti, repurgatique ab innumeris mẽdis, anno 1541 sub formula octaua fuerunt Venetijs excusi, idque industria clarißimi & eruditißimi viri, Victoris Trincauelij, Doct. Med. necnon diligentia Augustini Ricci, Medici etiam absolutißimi.

ANNOTATIONES IN GALENI INTERPRETES, Andrea Lacuna Secobiensi, Doct. Med. Milite Sancti Petri, autore.

*

SECTIONIS PRIMAE, PARTE PRIMA, Pagina prima.

*

TATIM IN AVspicijs libelli de *Exhortatione ad artium liberalium studia*, sic habet dictio Galeni: Εἰ μὲν μηδόλως λόγου μέτεστι τοῖς ἀλόγοις ὀνομαζομένοις ζώοις, ἄδηλόν ἐστι. Ἴσως γὰρ, εἰ καὶ τοῦ μὴ κατὰ τὴν φωνὴν, ὃν καὶ προφορικὸν ὀνομάζουσιν, ἀλλὰ τοῦγε τὴν ψυχὴν, ὃν ἐνδιάθετον καλοῦσι, μετέχει πάντα, τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δ' ἧττον. *Quæ sanè sic vertit Erasm. Roterod. An animantia*

quæ dicuntur bruta, prorsus expertia sint rationis, nondum satis liquet. Fortaßis enim, tametsi non habent eam rationem, quæ iuxta vocem intelligitur, nobiscum communem, quam vocant enuntiatiuam, certè eam quæ secundum animam accipitur, quam rationem appellant affectuum capacem, habent nobiscum communem omnia, licet alia magis, alia minus, &c. Constat itaq; τὸν ἐνδιάθετον λόγον, ab Erasmo verti, rationem affectuum capacem: quum potius internã, siue intus delitescentem, vertendũ fuisset. Siquidem eo in loco Galenus, tam brutis, quàm ipsis hominibus, rationem videtur tribuere, hoc interiecto discrimine, quòd illorum quidem ratio sit muta, reconditáq;, (id quod est ἐνδιάθετος λόγος) nostra autem explicetur sermone. Cuius opinionis videtur etiã fuisse Fabius Quintilianus, qui secundo suarũ Institutionum libro sic differit: Et hercle Deus ille princeps, parens rerum, fabricatórq; mundi, nullo magis hominem separauit à cæteris, quæ quidẽ mortalia essent, animalibus, quàm dicendi facultate. Et paulò pòst: Sed ipsa ratio, nec tam nos iuuaret, nec tam esset manifesta in nobis, nisi quæ concepissemus mente, promere etiam loquendo possemus: quod magis deesse cæteris animalibus, quàm ntellectu m & cogitationem quandam, videmus. Nam & moliri

moliri cubilia, & nidos texere, & educare fœtus, & excludere, quinetiam reponere alimenta in hyemem, opera quædam nobis inimitibilia, qualia sunt cerarũ, ac mellis, efficere, nonnullius fortè rationis est. Sed quia carent sermone, quę id faciũt, muta atque irrationalia vocantur. Deniq; homines, quibus negata vox est, quantulũ adiuuat animus ille cælestis? Quare si nihil à Diis oratiõe melius accepimus, quid tam dignũ esse cultu, ac labore ducamus, aut in quo malimus præstare hominibus, quàm quo ipsi homines cæteris animalibus præstant? *Hæc Fabius. Non defuerunt tamen qui rationem illam enuntiatiuam etiam brutis tribuerent. Quippe inter Græcos Porphyrius libro* περὶ ἀποχῆς τῶν ἐμψύχων, *duplicem, vt Galenus & ipse, rationem exprimit. Quarũ vnam quidem vocat* προφορικὸν λόγον, *hoc est, rationem vocalem: alteram verò,* ἐνδιάθετον, *quod est, reconditam, siue, vt nos vertimus, intus delitescentem. Ac sanè illius rationis primo loco assignatæ, participes etiam esse feras pronuntiat. Neq; enim mirandum esse, si earũ sermonem minimè percipiamus, quũ nec Persarũ, nec Scytharum idioma vllus Græcus intelligat. Huic sententiæ subscribere videtur palàm etiã Lactátius Firmianus, libro de Ira Dei, sic disserens:* Nam cætera, quæ videntur hominis

esse

esse propria,etsi non sint talia in mutis,tamen similia videri possunt. Proprius homini sermo est:tamen & in illis quædã similitudo sermonis. Nã & dignoscunt inuicem se vocibus:& quũ irascuntur, edunt sonum iurgio similem:& quum se ex interuallo vident,gratulandi officium voce declarant. Nobis quidem voces eorum videntur incõditæ,sicuti & illis fortasse nostræ:sed ipsis,qui se intelligũt, verba sunt: deniq; in omni affectu certas vocis notas exprimunt,quibus habitum mentis ostendant. *Et paulò post*: Quid tam homini proprium,quàm ratio,& prouidentia futuri? Atqui sunt animalia quæ latibulis suis diuersos & plures exitus pandant,vt si quod periculum inciderit, fuga pateat obsessis. Quod non facerent,nisi inesset illis intelligentia & cogitatio. *Ac postea subdit*: Quòd si horũ omniũ, quæ adscribi homini solẽt,in mutis quoq; deprehẽditur similitudo,apparet solã esse religionẽ,cuius in mutis nec vestigiũ aliquod, nec vlla suspicio inueniri solet. *Huc pertinẽt,quæ Pli. li. x. cap. xxviij. Naturalis historiæ ait de luscinijs*: Certant inter se:palámq; animosa contentio est. Victa morte finit sæpe vitam,spiritu prius deficiente,quàm cantu. Meditãtur aliæ iuniores,versúsq; quos imitẽtur,accipiunt.

piunt. Audit discipula intentione magna, & reddit: vicibúsque reticent. Intelligitur emendatæ correctio, & in docente quædã repræhensio. &c. *Recedere tamen hæc iam ab instituto videntur: cuius prorsus eram oblitus, nimirum delinitus historiæ naturalis dulcedine, perinde ac si loton arborem, suauissimã quidem illam, gustassem. Galenus itaq; τὸν ἐνδιάθετον λόγον quodammodo opponit τῷ προφορικῷ: ita vt illa quidem, quæ sola inest brutis, sit ratio occulta, reconditáq;: hæc autem, qua nos ipsi, veluti auctario quodam, præditi sumus, illustretur sermone. Quòd autẽ hæc ita habeant, non alium testem, sed Galenum producamus in medium, qui se ipsum interpretatur, cõmentario primo in librum Hippòcra. κατ' ἰητρεῖον, sic differens:* Τῶν αἰσθήσεων ἁπάσαις τὴν γνώμην ἐφεξῆς ἔταξεν· ὅπερ ἐστὶ, τὴν διάνοιαν, ἥν τε καὶ νοῦν, καὶ φρένας κοινῶς οἱ ἄνθρωποι καλοῦσιν. ἐπειδὴ καὶ ὁ κατὰ φωνήν ἐστί τις λόγος. ἀφορίζοντες οὖν τοῦτον τοῦ προειρημένου λόγου οἱ φιλόσοφοι, καλοῦσιν ἐνδιάθετον, ᾧ λόγῳ τά τε ἀκόλουθα, καὶ τὰ μαχόμενα γιγνωσκομένοις ἐμπεριέχεται, καὶ διαίρεσις, καὶ σύνθεσις, καὶ ἀνάλυσις, καὶ ἀπόδειξις, ὅσα τἄλλα τοιαῦτα. *Quæ omnia fideliter simul & eleganter à Victore Trincauelio, viro citra cõtrouersiam doctissimo, sic sunt in sermonem Latium conuersa: Post omnes sensus statim intelligentiam col*

loc

locauit, hoc est, cogitationem, seu rationẽ, quam homines communiter mentem & intellectum nominare consueuerunt. At verò quoniam & in voce quædam ratio reperitur, ideo Philosophi, vt hanc ab illa discernerent, interiorem hanc appellarunt, qua & consequentia, & repugnantia cognoscimus: quibus diuisio, compositio, resolutio, ac demonstratio, cæteráq; id genus cõprehenduntur. Atq; hactenus circa hãc primam annotationem: quam pertractaui, minimè quidem vt suggillarem Erasmũ, qui tam illustrauit bonas artes & disciplinas, quàm qui maximè, sed vt Galeni mentem exactè illius studiosis exponerem: id quod videor abundè iam præstitisse.

Libro de optima secta. Pag. 57.

I*Vnius Paulus vertit: Et ægrotantes nõ multo in conficiendis cibis labore indigere. Græcè habetur,* Καὶ ὅτι οἱ νοσοῦντες δέονται τῆς μὴ πολλῆς ἐκπεργασίας δεομένων τροφῶν. *Hoc est, Et quòd ægri egeãt cibis, qui non admodũ difficulter coquantur: vel qui longam elaborationem non postulent.*

Pag. 58.

I*Vnius Paulus. Ab huiusmodi præceptũ nascitur, liquidi cibi omnes, febricitantibus bene faciunt. Græcè legimus,* ἐπὶ τούτοις γίγνεται τὸ θεώρημα τοῦτο. αἱ ὑγραὶ διαίται πᾶσι τοῖσι πυρέσσουσι ξυμφέρουσι. *Quod est, Ex his tale*

oritur

eritur theorema, Cibi humidi omnibus febrientibus conferunt.

Pag. 61.

I*Vnius Paulus. Aiunt enim, antequàm adhibendorum remediorum vires quis didicerit, nihil aliud vtile ab experientia prouenire. Græca legitur,* φασὶ γὰρ πλὴν τοῦ τὰς δυνάμεις τῶν προσφερομένων ἐκμαθεῖν ἕτερον οὐδὲν χρήσιμον ἐκ τῆς πείρας παραγίνεσθαι. *Quod est, Aiunt enim, præter hoc quòd facultates exhibendorũ per eam cognoscuntur, nihil aliud vtile ab ipsa experientia accedere. &c. Fefellit autem interpretem, vocularum* πλὴν, καὶ πρὶν, *affinitas atque similitudo.*

Pagina 86.

I*Vnius Paulus. Quandoquidem non ab effectis, sed ab efficientibus (quemadmodum & ipsi profitentur) indicationes accipiendæ sunt. Græcè legitur,* οὐ γὰρ ἀπὸ τῶν ἀποτελούντων, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀποτελουμένων, ὡς καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσι, χρὴ τὰς ἐνδείξεις γίγνεσθαι. *Quæ cõtrario modo vertenda erant, sic scilicet. Non enim ab efficientibus, sed ab effectis (quemadmodum & ipsi fatentur) indicationes sumendæ sunt.*

Pagina 95.

I*Vnius Paulus,* τὰς κοινότητας *semper communia vertit, non communitates, vt sanè vertẽdum est, si velimus veram Galeni phrasim atque sententiam exprimere.*

b B

Lib. de constitutione artis Medicæ, ad calcem libri.

Barptolemæus Sylvianus vertit, Quod labefactatur. Aldinus codex habet, ὅτι διαφθείρεται, hoc est, quia corrumpitur. Basiliensis autem, ὅτι διαφορεῖται. & rectè quidem: quod vertendum est, quia digeritur & resoluitur.

Lib. I. de Elementis. Pag. 190.

Leonicenus. Vel secundum substantiã, quibus contigit esse elementa. Cui versioni suffragantur cæteri interpretes. Græcè tamen legitur, ἢ κατὰ τὰς οὐσίας, αἷς συμβέβηκεν αὐτοῖς εἶναι στοιχείοις. Hoc est, An secundum substantias, quarum ratione contigit ipsis esse elementis. Cæterùm loco αἷς crediderim esse legendum ὡς: nisi quis fortè dicat, Galenum vti Latina phrasi, vtpote diu in vrbe Roma versatum.

Lib. III. Pag. 285.

Linacer. Vt si carnosi quis iuuenis in frigida lauatione corpus eius ex accidenti, nõ ex propria potestate calfacere dicat. Græcè, οἷον εἰ τὴν ψυχρολουσίαν ἐπ' εὐσάρκου νέου θερμαίνειν τὶς φαίη τὸ σῶμα κατὰ συμβεβηκός, οὐκ οἰκείᾳ δυνάμει. Quod sonat, Vt si quis dicat frigidam lauationem calfacere corpus carnosi iuuenis, ex accidenti, non facultate propria.

Lib.

Lib. de inæquali intemperie.

Pag. 314.

Linacer. Calfit quidem sanguis aliquandò vniuersus, quicunque non naturalē illum calorem, qui ex humoris putredine est obortus, recepit. Græcè legitur. ἐκθερμαίνεται μὲν ἐνίοτε σύμπαν ἤδη τὸ αἷμα, καὶ δέδεκται τὴν παρὰ φύσιν ἐκείνην θερμασίαν, τὴν ἐκ τῆς σηπεδόνος τῶν χυμῶν ὁρμηθεῖσαν. *Quod vertimus, Calfit quidem sanguis quandoque vniuersus, recipitque illum calorem præter naturam, qui ab humorum putredine proficiscitur.*

Pag. 318.

Linacer. In qua alterum sit comprahēsum. Græcè habetur. ἐν ᾧ θάτερον οὐχ ὑπάρχει. *hoc est, in quo etiam non adsit alterum.*

Lib. de Animæ morum, & corporeæ temperaturæ mutua consequutione.

CAP. III.

Bartholemæus Syluianus. At incorporeæ substātiæ, quum per seipsa esse possit, neq; qualitas aut species corporis sit, differētiā nullā intelligo. Cui versioni alij subscribūt interpret. Græcus tamē codex habet in hūc modū: ἀσωμάτου δ' οὐσίας, αὐτῆς καθ' ἑαυτὴν εἶναι δυναμένης, οὐκ οὔσης ἢ ποιότητος ἢ εἴδους σώματος, οὐδεμίαν νοῶ διαφοράν. *Qd̄ sic sanè vertendū est: Incorporeæ verò substantiæ, quæ ipsa quidē per se consistere valeat, nec corporis qualitas*

aut species sit. equidem nullam differentiam inuenio. &c. Quibus nimirum verbis conuellens opinionem Platonis, qui animam constituebat incorpoream quandam substantiam, & quæ posset per se subsistere, conatur Galenus ostendere, illam esse aut qualitatem, aut aliquam speciem corporis: quum alioqui, si esset quid alienum & abstractum à corpore, neutiquam illam diuisionem admitteret, qua in tres species, seu differentias, vel à Platone ipso distinguitur.

Lib. III. De Naturalibus facultatibus.

Pagina 444.

L*Inacer. Siquidem interna arteriæ tunica. Græcè legitur, ὁ γὰρ ἔνδον χιτὼν τῆς γαστρός. Quod est, Etenim interna ventriculi tunica.*

Lib. I. de Motu musculorum.

Pagina 504.

C*Odices Latini sunt deprauati: in quibus habetur, At reliquũ, & quartũ, & motũ transgressi, cõsyderemus &c. Græcè nanq; habetur, Ἐπὶ τὴν λοιπὴν καὶ τετάρτην μεταβάντες κίνησιν, ἐπισκεψώμεθα καὶ τὸν ταύτης τρόπον. Hoc est, Ad reliquum autem & quartũ motum transgressi, modum ipsius expendamus.*

Libro secundo. Pag. 521.

L*Eonicenus. In quacunque autem talium constituens membrum, musculis*

circa

circa ipſum tonicè agentibus commiſeris, figuram ſic ſeruant, adeò vt ſedentes quidam dormiuerint. &c. Græcè legimus, ἐν ᾧ γοῦν τοιούτων καταστήσαις τὸ κῶλον, τοῖς τονικῶς ἐνεργοῦσιν ἀμφ' αὐτὸ μυσὶν ἐπιστρέψῃς τὴν φυλακὴν τοῦ σχήματος, ᾧ δὲ φυλάττουσιν, ὥστε καὶ καθήμενοι πολλάκις, ἐκοιμήθησάν τινες. *Quod ſic vertimus. In quacunque enim talium conſtituens membrum, ſi muſculis circa ipſum tonicè agentibus commiſeris figuræ cuſtodiam, adeò illam tuentur, vt ſedentes ſæpe quidam dormiuerint.*

Pag. 522.

L*Eonicenus. Itaq; & ſupinum iacêre, & hiare. ſtertoris, aut exolutionis, aut ebrietatis, aut ignauiæ ſunt ſigna. Græcè,* καὶ τὸ χάσκειν οὐκ ἄνευ τοῦ ῥέγχειν. *Quod eſt, Et hiare cum ſtertore.*

Pag. 524.

L*Eonicenus. At (dicet fortè quiſpiam) non aſſequimur mente ea fieri: nam nec palbrarum motum ſemper. &c. Quo in loco Galenus reſpondet ad obiectionem tacitam. Ac proinde ita debemus legere. At (dicet fortè quiſpiam) non aſſequimur mente ea fieri. Neque etiam (ſupple, dicemus nos) palpebrarum motui ſemper adhibes mentem: &c. Ac ſic ſanè ſententia illa euadit perſpicua. Tu interim conſule Græcum exemplar.*

Lib. primo de semine. Pag. 557.

Ianus Cornarius. Attractoriam quidem familiariū, per quā attracturū, & alteraturū, alimentúmq; sibi facturū erat: expulsoriā autem alienorū & superfluorū. Sic autē habet habet Græcus vetustus codex: nam impreßi sunt deprauati. ἑλκτικὴν μὲν τῶν οἰκείων· ἣν δὲ καθέξειν τε καὶ ἀλλοιώσειν ἔμελλε. καὶ ἣν τροφὴν ἑαυτῷ ποιήσασθαι· τῶν ἀλλοτρίων δὲ καὶ περιττῶν ἀποκριτικήν. *Quod est vertendū, Attractricē quidem, familiariū, & qua etiā retenturum erat, quáq; alteraturū, & sibi nutrimentū facturū: ac deniq; alienorū superfluorūq; excretricē. Galenus siquidē impræsentiarū quatuor illas facultates, maximè inter se distinctas, adscribit semini: nec vult ipsum per attractricē, aut alterare, aut sibi alimentum cōficere: id quod dictu esset planè ridiculum: quum nimirū singulis earum facultatum sit suum munus proprium, nulláque alterius operationem vsurpet. Attractricis quippe est attrahere: retentricis retinere & constringere: alteratricis alterare & concoquere: expultricis denique aliena & superuacanea expellere: id quod satis supérq; à Galeno demonstratum videtur, cùm in alijs locis, tum vel maximè in Commentarijs de Naturalibus facultatibus.* Pag. 567.

Cornarius (cui cæteri interpretes suffragātur) vertit in hunc modum: Et ob id sangu

guini facillimum est carnem fieri: difficillimum verò membranæ, & neruo, & venæ, & arteriæ, & tunicæ. Græcè legitur, καὶ διὰ τοῦτο τῷ αἵματι ῥᾷστον μὲν γίνεται σαρκὶ, χαλεπώτερον δ' ὑμένι, καὶ νεύρῳ καὶ φλεβὶ, καὶ ἀρτηρίᾳ, καὶ χιτῶνι. *Quod est vertendum, Idcirco facillimum quidem est sanguini fieri carnem: difficilius autem membranam, & neruum, & venā, & arteriam, & tunicam. Docet quippe eo in loco Gal. ipsas particulas solidas vix posse confici ex sanguine: carnem autem facillimè: quum nimirum illæ quidem, à semine: hæc autem à sanguine, originem nanciscantur.*

Pag. 582.

COr. Continetur autem in testibus seminarius humor. Et paulò pòst. Trahūt igitur etiam testes seminarium humorem. Vtrobique autem Græca exemplaria habent ὀῤῥώδες ὑγρὸν *hoc est, humor serosus: qualis certè genitura ipsa existit, & præcipuè quæ in sinistrum descendit testem: quum videlicet sinistrum vas seminarium oriatur ab emulgēte vena, quæ serosissimum sanguinem vehit ad renem sinistrum, vt illic expurgetur.*

Lib. 11. de Semine. Pag. 590.

COrn. Posse autē Hipp. etiam opinatus est, ex vtrisque permistis vnum perfectum semen fieri: etiam si hoc ita esse impoßibile sit. Græcè legimus, δύναται δὲ καὶ ὡς ἱπποκράτης

ὑπελάμβανεν, ἐξ ἀμφοῖν κεραννυμένων ἐν τέλεον γίγνεσθαι σπέρμα. Καί τίν' ἦν δυνατὰ, εἰ μὴ ταῦτα? Quod nos vertimus, Poteſt autem (quemadmodum exiſtimauit Hippocrates) ex ambobus miſtis, etiam vnum ſemen perfectũ fieri. Et quæ obſecro poßibilia eſſent, ſi hæc talia non forent? Itaq; non refellit opinionem Hippocratis, ſed illã potius (quod ſolet ſemper) ceu Dei oraculum, & recipit, & amplexatur.

Pag. 602.

Cornarius. Non tamen impoßibile eſt animo concipere tale temperamentũ animalis corporis, vt perfectũ animal generet, abſque alterius commiſtione. Græcè autem legitur, ὡς γεννῆσαι ἀτέλεον, hoc eſt, vt imperfectum generet. Quam lectionem probandam eſſe indicat ſequens dictio, quæ ita habet. Animal tamẽ perfectum in ſeipſo concipere, verè difficile eſt. Aduertat item candidus lector, paßim in commentarijs de ſemine, Cornarium τὸ θῆλυ, quod eſt in Græco, quódque fœmineũ ſignificat, vertere nobis, muliebre.

Pag. 620.

Cornar. Apparet ex his quatuor vaſis, quæ appellatum vmbilicum, ſimúlq; meatum iuxta vrachon, conſtituunt. &c. Græcè legimus, φαίνεται γὰρ τῶν εἰρημένων τεττάρων ἀγγείων, ἃ κατὰ τὸν ὀνομαζόμενον ὀμφαλὸν, ἅμα τῷ κατὰ τὸν οὐραχὸν πόρῳ συνίστησιν, &c. Quã ſon

ſonant. Apparet enim ex his quatuor vaſis, quæ iuxta appellatum vmbilicum, vnà cum meatu, qui ad vrinaculum eſt, coëunt.

Libro de inſtrumento odoratus.

Pag. 654.

L*Vdouicus Belliſarius. Eáq; quæ de foraminibus dixit aperiri ſolitis, quamquàm non intelligentiã fugiunt, &c. Græcus codex habet.* ἀλλὰ κὴ τὸ λεγόμενον ὑπ' αὐτοῦ περὶ τῶν ἀνακαλυπτομένων πόρων, ἀδύνατον μὲν οὐκ ἔστι. *Quæ ita vertenda ſunt. Cæterùm quod ab eo dictum eſt, de reſeratione meatuum, impoſſibile quidem non eſt.*

Sectionis primæ parte ſecunda.

Lib. II. de Anatomicis adminiſtrationibus. Pag. 64.

A*Ndernacus. Quòd vngues igitur ex prædictis omnibus coaleſcant. Græcè,* ὅτι μὲν οὖν συμπεφύκασιν τοῖς εἰρημένοις ἅπασιν οἱ ὄνυχες. *Hoc eſt, Quod igitur prædictis omnibus ipſi vngues accreſcant.*

Lib. III. Pag. 76.

A*Ndernacus. Amplæ magnitudinis porrigi neruos diximus. Græcè,* ἡ φορὰ τῶν μεγάλων ἐστι νεύρων, *hoc eſt. Magni feruntur nerui.*

Pap. 78.

A*Ndernacus. Detectis enim plurimis iam brachij partibus, reliquos duos neruos,*

propter internam ipsius regionem, conspicis, in quam etiã prædicti tres paulò inferius, quàm tertius neruus est, inseruntur. Græcè legitur, γεγυμνωμένων γάρ σοι τῶν πλείστων μερῶν ἤδη τοῦ βραχίονος, ἐπισκέπτου λοιπὰ δύο νεῦρα κατὰ τὴν ἔνδον αὐτοῦ χώραν (ἐν ᾗ καὶ τὰ προειρημένα τρία τὴν ἐπίβασιν ἔχει) ὀλίγῳ τινὶ κατωτέρω τοῦ τρίτου νεύρου. *Quod est, Nudatis enim iam plurimis brachij partibus, reliquos duos neruos iuxta ipsius regionem internam (in quam etiam prædicti tres inseruntur) expende, paulò inferiores, quàm situs sit tertius neruus.*

Pag. 90.

ANdernacus. Manu autẽ immissa intercipienda est. Græcè, καθεῖσθαι δὲ τὴν χεῖρα, καὶ διαλαμβάνεσθαι. *Hoc est. Demitti autem manũ, intercipique: éstque subaudiendum oportet. Vult siquidem, vt manum liberè demittamus, ac si pendulam excipiamus vinculo, ad hoc vt venæ exactè promineant: id quod hodie etiam in quotidiano est vsu.*

Pag. 102.

OMnia Latina exẽplaria ob typographorum inaduertentiã sunt deprauata. Habent enim, Mox alia penitus grandis: quum, Penitius, legendum sit: quandoquidem Græcè legitur διὰ βάθους μᾶλλον.

Lib. VI. Pag. 175.

ANdernacus. Quam possibile est solius pe-

riton

ritonæi facere. Græcè, ἣν οἷόν τε. τῷ περιτοναίου μόνου ποιεῖσθαι. Quod equidem verterem. Quā possibile est à solo peritonæo fieri. Constat nanque eam suturam abdominis à nerueis illis peritonæi filamentis conflari.

Pag. 185.

ANdernacus. Gulosis verò & timidis inest magnum iecur & multifidum, aliter quidem affectis. Græcus codex excusus habet, τοῖς μὲν τοι λίχνοις, καὶ δειλοῖς μέγα τ' ἐστί, καὶ πολυσχιδὲς ἧπαρ, ἔντερον πρὸς δὲ τοῖς ἐναντίοις. &c. Sed in quodā antiquissimo legimus, ἑτεροῖον δὲ τοῖς ἐναντίοις. Hoc est. Diuersum autem contrarijs. Atq; ita legendum esse nemo tam obtuso ingenio est, vt non videat.

Pag. 187.

ANder. Hoc autem sub tenui tunica aperiri euidenter apparet. Græcè, ἐναργῶς δὲ ὁρᾶται τοῦτο διανοούμενον ὑπὸ λεπτῷ τῷ χιτῶνι. Quæ sic verterem, Perspicuè autem hoc sub tenui comprehensum tunica apparet.

Lib. VII. Pag. 197.

ANder. Non tamen ipsi cordis corpori pericardios hæc tunica connexa est, verùm in alijs omnibus haud parua quædam regio intermedia est, motui cordis accommodata, ad basim ipsius, quæ, vt est expositum, orbicularis est, prodeuntibus ex ea vasis connexā. Græcè

leg

legimus, οὐ μὴν αὐτῷ γε τῷ σώματι τῆς καρδίας ὁ περικάρδιος οὗτος χιτὼν συμπέφυκεν, ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν οὐ μικρά τίς ἐστιν ἡ μεταξὺ χώρα, τῇ καρδίας [ἀνακειμένη κινήσεως. κατὰ δὲ τὴν ἑαυτοῦ βάσιν, ἥ τις (ὡς ἐρρέθη) κύκλος ἐστι, τοῖς ἐκφυομένοις αὐτῆς ἀγγείοις συμπέφυκεν. *Id quod vertimus, Non tamen ipsi cordis corpori pericardios hæc tunica connexa est: verùm circa alias quidẽ omnes illius partes, haud parua quædam regio intermedia est, motui cordis accommodata: ad basim verò sui ipsius, quæ sanè (vt iã exposuimus) est circulus, exortis ab illo vasis annectitur.*

Libro octauo. Pag. 232.

A*Ndernacus. Quemadmodum etiam si in contractione thoracis per sectiones inaniti aëre extrinsecus illapso, eas obturaueris, respirabit confestim animal. Græcè.* ὥσπερ γε καὶ ἐὰν ἐν τῇ συστολῇ τοῦ θώρακος ἐκκενωθέντος, διὰ τῶν τομῶν τοῦ παρεμπίπτοντος ἔξωθεν ἀέρος, φράξῃς αὐτὰς, ἀναπνεύσει τε καὶ φωνήσει παραχρῆμα τὸ ζῷον. *Quod sic clarius vertitur, Quemadmodum si in contractione thoracis inaniti aëre per sectiones elapso, obstruxeris ipsas sectiones respirabit, vocémque edet confestim animal.*

Pag. 241.

A*Ndernacus. Nam intercostalibus musculis vehementer hoc tempore protensis.*

Græ

Græcè autem legitur προστελλομένων*:hoc est, contractis,aut concidentibus.*

Pag. 248.

A*Ndernacus.Quæ manifestam sui inspectionem efficit.Græcè legitur,* σαφῆ τὴν δι' αὐτοῦ θέαν ἐργαζόμενος. *Hoc est, Manifestam per se inspectionē faciens.Quibus verbis Galenus significat,vbi per anatomē costas succingens membrana,sola & simplex relicta fuerit,nempe liberata à costis & musculis,facilè nos per ipsam,ceu per cornu quoddam,aut vitrum,inspecturos interna viscera.*

Ibidem.

A*Ndernacus.At manifestior adhuc speculatio fit, cum in diaphragmate nudato peritonæi vertex auellitur.Græcè,* σαφέστερα δ' ἔτι τῆδε γίγνεται θέα κατὰ τὸ διάφραγμα γυμνωθὲν, ἀποδερομένης τῆς κορυφῆς τοῦ περιτοναίου. *Nempe,Manifestior autem adhuc fit speculatio per diaphragma nudatum,vbi peritonæi vertex auulsus fuerit.*

Lib. IX. Pag. 251.

A*Ndernacus.Dum igitur membranæ cerebri plexus ossibus quæ ambiunt detegis, subinde quippiam abrumpitur. Græcus codex habet,* ἐν αὐτῷ μὲν οὖν τῷ γυμνοῦσθαι τῶν περικειμένων ὀστῶν τὰς διπλοὰς τῆς μήνιγγος, πολλάκις ἀπορρήγνυταί τι καὶ διασπᾶται. *Quod est,Interim enim dum exuuntur à circum*

eumiectis ossibus ipsius meningis plexus, sæpenumero quippiam abrumpitur, diuellitúrque.

Pag. 253.

ANdern. *Atque ipsius vsum simul inspiciendo nudabis: Græcè legitur,* καὶ δὲ χρείας αὐτοῦ ἅμα τῇ θέᾳ γυμνωθείσης: *qui locus est deprauatus: planéque constat, non* γυμνωθείσης, *sed* γνωθείσης, *legendum esse: vt reddatur ita Galeni sententia: atque ipsius vsum simul inspiciundo exploraueris.*

Lib. IIII. de vsu particularum.

Pag. 404.

NIcolaus Regius. *Cum autẽ nulla iam superſit. Græcè,* οὐδὲ δ' ἄλλος ἔτι. *Quod est, Nulla autem iam superſit. Quam lectionem si non recipias, tota Galeni sententia abrumpitur, vixque intelligi poterit.*

Pag. 414.

NIcolaus Reg. *Ad ilia. Græcè legitur,* κατὰ τὰς λαγόνας: *quod est, per iliũ regionem.*

Pag. 428.

NIcolaus Reg. *Et paulò minus alba. Græcè habetur,* καὶ μικροῦ δεῖν, λευκή. *Hoc est, Et parum abest, quin alba.*

Pag. 403.

NIcolaus Regius. *Quum tamen neque intestinorũ quoduis coquendi alimenti, neque venæ sanguinis gignendi gratia extiterint. Græcè legimus,* γέγονε δ' ὅτι τῶν ἐντέρων οὐδὲν ἕνεκα

ἕνεκα πέψεως, οὔτε φλέβες αἱματώσεως. *Quod est vertendum, Neque verò vllum intestinorũ gratia concoctionis est conditum, neque gratia sanguificationis, vlla venarum.*

Pag. 434.

N*Icolaus Regius. In transuersos & rotundos villos dissoluendam. Vbi Græcè legitur* ἀναλυόμενον. *Hoc est, resolutam.*

Lib. v. Pag. 447.

O*Mnes Latini codices sunt mendosi: in quibus legitur, ne quod inferiorum intestino externo aliquando indigeret auxilio. Est siquidem legendum, intestinorum.*

Lib. vii. Pag. 477.

N*Icolaus Reg. Quod verò deinceps est, simul cum particulis, quæ ipso thorace cõtinentur, agemus satius esse scribere arbitrati, in hunc librum distulimus. Græcè legitur,* τὸ δ' ἀπὸ τοῦ δ', τῆς τῶν ἐν θώρακι μορίων ἐξηγήσεως συναναγράφειν ἄμεινον εἶναι νομίζοντες, εἰς τὸν δ' τῶν λόγον ἀνεβαλόμεθα. *Quod sic sanè vertendum est, Quod verò reliquum erat, satius esse putantes, si id inter eas partes conscriberetur, quæ in thorace ambiuntur ipsum in præsentem commentarium distulimus.*

Pag. 479.

N*Icolaus Regius. Concentum esse respirationis. Græcè habetar,* τὸν αὐτὸν ῥυθμὸν. *hoc est, eundem concentum.*

Pagina 481.

Nicolaus Reg. Molles enim quum sint hi, ac tenues, longóq; interuallo secundũ rectitudinẽ tendantur, maximámq; præterea particulã à se ipsis pendentẽ, ventriculum scilicet, habeant, quem cibo compleri subinde oportebat, ab ipsius tum mole, tum pondere tendi assiduè, facilè disrũperẽtur. Græcè habetur, μαλακὰ γὰρ ὄντα ταῦτα, καὶ λεπτὰ, καὶ διὰ μακροῦ κατ' εὐθὺ τεταμένα, καὶ μέγιστον μόριον ἐξηρτημένον αὐτῶν ἔχοντα, τὴν γαστέρα πληρώσει σιτίων ἀνακείμενον, ὑπὸ τοῦ ταύτης ὄγκου τε καὶ βάρους ἀεὶ κατατεινόμενα, ῥαδίως ἂν ἀπορρήγνυντο. Quæ sic nobis transferenda vidẽtur, Hi enim molles ac tenues quum sint, si etiã longo interuallo secundum rectitudinẽ tenderentur, maximam præterea particulã à seipsis pendentem habẽtes, ventriculũ scilicet, quẽ subinde cõpleri cibo oportebat, certè ab ipsius tum mole, tum pondere assiduè tensi, facilè disrũperentur. &c. Nã quòd ij nerui minimè secundũ rectitudinẽ producantur, indicat sermo superior, vbi Gal. sic ait: Adde huc, quòd neruis qui à cerebro in ventriculũ iuxta stomachum deferuntur, obliqua via tutior multò erat futura, quàm recta.

Pagina 492.

Nicolaus R. Quem sanguinem appellant. Græcè habetur, ἣν αἱματικὴν ὀνομάζουσιν, hoc est, quem sanguificum vocant.

Pag. 511.

Nicolaus Reg. Post autem id ipsum. Græcè ἅπαξ τ' αὐτὸ. *Cæterùm quum* τὸ αὐτὸ *nihil aliud quàm spiritum referat, nos certè, Quem postea, vertimus.*

Pag. 532.

Nicolaus Regim. Per anastomosin applicuisset. Græcè legitur ἀναστομώσασα. *hoc est, aperuisset.*

Lib. VII. Pag. 545.

Nicolaus Reg. Si omni natura cartilago fuisset nudata. Græcè habetur, εἰ φύσεως γυμνὸς ἦν ὁ χόνδρος. *Sed legendum est* φυσικῶς, *vt vertamus. Si cartilago naturaliter esset nudata.*

Lib. IX. Pag. 635.

Nicol. Reg. Quæque in ea est, membranam pericranion Græcè, καὶ τὸν κατ' αὐτῆς περικράνιον ὑμένα. *Quod vtique vertendum erat. Quæq; ex ea oritur pericranion mēbranam. Nemo siquidem nescit ex crasso cerebri inuolucro, per cranij suturas elapso, pericranium ducere originem.*

Pag. 637.

Nicolaus Reg. Atque ita rursus superiori parte diuisis vnitionis ipsorum. Græcè, καὶ οὕτω πάλιν σχιζομένων, ἐξόπισθεν αὐτῶν τῆς ἑνώσεως. *Quod nos vertimus, atque ita rursus diuisis post eā, ante vnitionem quidē ipso-*

rum, &c. Galeni quippe sententia est, neruos illos visificos, prius quàm crassa meninge excidant, conspirare in vnum: diuaricari autẽ, vbi illam fuerint elapsi: præterea, ante coitionem ipsorum, peluim quendam consistere.

Pag. 647.

N*Icolaus Reg. In omnibus animalibus primi hi neruorũ omnium sunt iam durissimi. Græcè legimus,* διὰ παντὸς ταῦτα πρῶτα τῶν νεύρων, ἀκριβῶς ἐστιν ἤδη σκληρά. *Hoc est, in vniuersum autem ex neruis ipsis hi existunt primi, qui iam exquisitè sunt duri, &c. Nam dicere neruos septimæ coniugationis esse neruorum omnium durissimos, hominis planè est in anatome minimè exercitati: quum liquidò constet neruos omneis, qui ab spinali oriuntur medulla, eis longè duriores existere.*

Pag. 650.

N*Icolaus Reg. Neque perforatum. Græcè* καὶ ἀκατάτρητον. *Sed* ἀκατάτριπτον *est legendum, vertendúmq; Et quod comminui non possit.*

Pag. 653.

N*Icolaus R. Qui verò ad ossa maxillæ inferioris, magnos dentes scilicet penetrant, &c. Græcè habetur,* ὅσον δ' εἰς τὰ τῆς κάτω γένυος ὀστᾶ παρερχόμενον τοὺς ὀδόντας τοὺς μεγάλους. *Quæ sonant, Quantum verò ex ipsis ad ossa maxillæ inferioris magnos prætergrediuntur dentes. Quæ lectio ex sententia subdita etiam colligi poterit.*

Ibidem.

NIcolaus Reg. Propagines recipiunt per eã quidem viam, quæ per genam fert, quam paulò antè indicauimus: molæ conspicuas & magnas: gingiuarúmq; aliæ quidem maiores, aliæ verò minores: omnes tamen tenues ac vix conspicuas accipiunt, velut & longi dẽtes. Græcus codex habet: ἀποσχίσεις λαμβάνουσι, κατὰ μὲν τὴν διὰ τῆς γένυος ὁδὸν, ἣν ἐδηλώσαμεν ὀλίγῳ πρόσθεν, αἵ γε μύλαι σαφεῖς καὶ μεγάλας. καὶ τῶν οὔλων, τὰ μὲν ἧττον, τὰ δὲ μᾶλλον. ἅπασαι δ' οὖν λεπτάς τε καὶ δυσθεωρήτους, τά τ' οὖλα καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ὀδόντων. Hoc est. Recipiunt propagines per genæ regionem, quã paulò ante indicauimus: cæterùm molæ quidẽ, cõspicuas & magnas: ex gingiuis autẽ, hæ quidẽ, minus: hæ verò, magis cõspicuas: omnes tamen tenues, obscurásq;, tum gingiuæ, tũ reliqui dentes.

Pag. 658.

NIcolaus Reg. Tres enim sunt omnino capitum figuræ. Græcè, τρία μὲν γὰρ αὐτῶν ἐστι τὰ πάντα σχήματα. Quod est, ipsorum autem vniuersæ figuræ sunt tres, &c. Agebat autem de capitibus fastigiatis, quorum figuras ait esse tres: nempe vnam, vbi vtraq; eminentia, anterior videlicet & posterior abest: secunda, vbi anterior tantùm: tertia denique, vbi posterior duntaxat est exoluta. Quòd si de vniuersis capitis figuris Galenus impræsen-

tiarum egisset, præter has tres, annumerasset etiam naturalem figuram, atque adeò complures alias se præter naturam habentes.

Lib. x. Pag. 664.

N*Icolaus Reg. Quo circa medius is vehitur ad ipsum Crystallinum.* Græcè habetur. ὥστε διὰ τοῦτο μέσον ὀχεῖται κατ᾽ αὐτὸ, τὸ κρυσταλλοειδές. *Quod nos vertimus, ac proinde medius in ipso vehitur crystallinus humor &c. Ait itaque non vitreum humorem in crystallino, sed crystallinum in vitreo, veluti semisectã sphærã in aqua (hac enim vtitur Galenus analogia) natare: id quod licet videre manifestissimé. Siquidem Crystallinus humor instar glaciei est compactus: vitreus autem humidior est, ipsamq; aquam refert. Ob idque in eo crystallinus vehitur, veluti globus semisectus in aqua.*

Ibidem.

N*Icolaus Reg. Atque etiam ophthalmia laborantes lux quidẽ offendit, eósque deprehendit.* Græcè, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀφθαλμιῶντας διελέγχει μὲν καὶ βλάπτει τὸ φῶς. *Quod clarius vertitur, Quin & lippitudine laborantes redarguit quidem splendor, ac lædit.*

Pag. 671.

N*Icolaus Reg. Quum igitur opifex noster prouidere vellet, vt quà est foramen hoc, tunica cornea humorem crystallinum aliquando non contingeret.* Græcè legitur: ὅπως οὖν μηδέ.

μηδὲ κατὰ τοῦτο τὸ τρῆμα ψαύσῃ ποθ' ὁ κερατοειδὴς χιτὼν τοῦ κρυσταλλοειδοῦς ὑγροῦ, προνοήσας ἡμῶν ὁ δημιουργός. *Quod est vertendũ. Vt igitur nec per hoc foramẽ cornea tunica aliquando crystallinum humorem tangeret, quũ prospexisset conditor noster, &c. Non prospexit si quidem vt aliquando non tangeret, sed vt nunquàm crystallinum cornea contingeret, quemadmodum re vera non tangit, nisi dum ipsius oculi fabrica omnino labefactatur.*

Pag. 679.

NIcolaus Reg. *Aceruati hi omnes suis aponeurosibus. Græcè* ἀπονευρούμενοι δ' πάντες. *Quod est, Dissoluti autem omnes in filamenta neruosa.*

Libro XI. Pag. 713.

NIcolaus Reg. *Quòd si magni sint. Græcè,* ὅτι μεγάλοι. *Hoc est, Quoniam magni existunt.*

Pag. 724.

OMnia Latina exemplaria habent, *Ad palatum columnam. Græcè legitur,* κατά τε τὴν ὑπερῴαν καὶ τὸν κίονα. *Quod est iuxta palatum atque columnam.*

Pag. 743.

NIcola⁹ Reg. *Qui igitur hic quoq; natura cõtraria vniri inter se posse desperauit? Græcè,* πῶς οὖν ἡ φύσις κἀνταῦθα, τοῦ μὲν ἑνοῦν ἀλλήλοις τὰ ἐναντία κατέγνω. *Quod*

ego sanè verterẽ, Quo pacto igitur hic quoq; natura contraria inter se mutuò vnire cõstituit?

Pag. 746.

NIcolaus Reg. *Tum quòd ex basi capitis est, quæ dura esse oportet. Græcè,* ὅτι τι γὰρ τὰ ἐκ τῆς βάσεως ὄντα τῆς κεφαλῆς, σκληρῶν εἶναι δεομένων. *Quæ sonant, Quódq; ex ijs sit, quæ basi capitis insunt, quǽque dura esse expediebat.*

Pag. 747.

NIcolaus Reg. *Ante hos verò tertium. Vbi legendum est, Ante hæc verò tertium: quum ille articulus referat duo nasi ossa. Similiter paululò inferius, vbi vertit Nicolaus Regius, Supra quos alij sunt duo: legendum est, Supra quæ alia sunt duo: quum nimirũ etiam illi articuli manifestè referantur ad ossa.*

Libro XII. Pag. 767.

NIcolaus Reg. *Ob idq; erat necesse quosdã ei parte anteriore apponere. Græcus codex habet,* καὶ διὰ τοῦτο ἀναγκαῖον ἦν ἀντιτάξαί τινας αὐτοῖς ἔμπροσθεν μῦς. *Quod vertimus, Ac proinde necessum erat quosdam ipsis parte anteriori opponere musculos.*

Pag. 773.

NIcolaus Reg. *Motus enim & sensus omnium partium infernarũ læduntur læso spondylo. Græcè clarius habetur,* κίνησίς τε γὰρ καὶ αἴσθησις ἁπάντων βλάπτεται τῶν κάτω τοῦ

πιπονθότ☉ σπονδύλȣ μορίων. *Hoc est, Motus enim & sensus omnium particularum, quæ sub læso spondylo consistunt, vitiantur.*

Pag. 778.

N*Icolaus Reg. Via autem omnis, quæ est inter primam productionē, & finem vltimæ. Græcè habetur.* ἡ ᾗ μεταξὺ τ̃ τε πρώτης ἐκφύσεως, καὶ τ̃ ἐσχάτης τελευτ̃ ὁδὸς. *Quod nos vertimus, Via autem quæ est inter primam productionem, & insertionem vltimam, &c. Quandoquidem eo in loco Galenus, summā viæ securitatem commendat, quæ ducit neruos à prima productione ipsorum, quæ fit ab spinali medulla, vsq; ad particulas, in quas inseruntur.*

Ibidem.

N*Icolaus Reg. Ad posteriores siquidē partes spinæ os attinet: quo loco cartilago quàm plurima ei circumiacet. Græcè legitur,* ἄχρι μὲν δὴ τ̃ ὀπίσω πεϱάτων ὀστȣ̃ν ὅπι ἡ ἄκανθα, κατὰ ταῦτα δ' αὐτῇ χόνδρ☉ περίκειται πάμπολυς. *Quod sic potius verterem, Quatenus autem ad posteriores fines vergit os, quod acantham vocant, eatenus ei cartilago plurima circunducitur.*

Pag. 782.

N*Icolaus Reg. Nisi quod in thorace quū constæ nō solū eis sint, &c. Græcè,* ἢ ὅτι κατὰ μὲν τ̃ θώρακα τ̃ πλευρῶν οὐ μόνον διαρθρȣμένων αὐτᾶις. *Quod est, An quòd in thorace,*

quum costæ nō solùm eis essent articulatæ, &c.

LIb. XIII. Pag. 795.

N*Icolaus Reg. Apparet enim perspicuè, quòd non præstiterit ab vtroque ipsius fine neruos quosuis producere, ob id fuisse pertusum*, Græcè habetur, φαίνεται γὰρ ἐναργῶς, ὅτι καθ' ἑκάτερον αὐτοῦ τῶν περάτων. οὐκ ἦν ἄμεινον ἐκφῦναι τινα νεῦρα. καὶ διὰ τοῦτο τρηθεὶς αὐτός. *Quæ sonant, Apparet enim perspicuè, quòd non præstiterit per vtrunque ipsius finem aliquem neruum producere: ob ídque ipsum fuisse pertusum.*

Pag. 797.

N*Icolaus Reg. Quemadmodum & alijs omnibus eius loci spondylis propagines quasdam exiguas mittit, quomodo & reliquis coniugationibus neruorum qui sunt in collo.* Græcè, ὥσπερ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι τοῖς τῇδε σπονδύλοις, ἀποφύσεις τινας πέμπει σμικράς; ὁμοίως ταῖς ἄλλαις συζυγίαις τῶν νεύρων τῶν κατὰ τὸν τράχηλον. *Quod est vertendū, Quemadmodum & alijs omnibus eius loci spondylis propagines quasdam exiguas mittit, quo modo & reliquæ coniugationes neruorum qui sunt in collo.*

Pag. 800.

N*Icolaus Reg. Quas à spinali medulla neruos recipere præstiterat.* Græcè legimus, οἷς βέλτιον ἦν ἐκ τοῦ κατὰ τράχηλον νωτιαίου

τὰ

τὰ νεῦρα λαμβάνειν. hoc est, Quas à spinali medulla colli præstiterat neruos recipere.

Pag. 813.

Nicolaus Reg. Porrò à scapulæ processibus superna quidē, quæ est ad summitatē humeri (quam quidē à coruini rostri forma κορακοειδῆ nominant) interna verò, &c. Codex quidā vetustus habet, ἀπὸ δὲ τῶν ὑποφύσεων τῆς ὠμοπλάτης, ἄνωθεν, τῆς κατὰ τὸ ἀκρώμιον, ἣν ἐν κείνοι κορακοειδῆ προσαγορεύουσιν, ἔξωθεν δὲ, &c. Quæ sonant, Porrò ab scapulæ processibus superioribus, eo quidē, qui est ad summitatē humeri (quē illi coruiformē appellāt) externo verò &c.

Pag. 814.

Nicol. R. Qui ortus maxima ex parte costæ imæ scapulæ. Græcè, ἐκπεφυκὼς τοῦ πλείστου μέρους τῆς ταπεινῆς ἐν ὠμοπλάτῃ πλευρᾶς. Quod nos vertimus, Qui ortus à maxima parte inferioris, quod in scapula est, lateris.

Ibidem paulò inferius.

Nicolaus Reg. Qui ex inferiore fine costæ imæ scapulæ proficiscitur. Græcè, ὁ τοῦ κάτω πέρατος ἐκπεφυκὼς τῆς ταπεινῆς ἐν ὠμοπλάτῃ πλευρᾶς. Quod est vertendum, Qui ex inferiori ora lateris humilioris, quod in scapula est, proficiscitur.

Pag. 816.

Nicol. Reg. fertur ad humerum, Græcè legitur, νῶτον. hoc est, dorsum. Et paulò

inferius Nicolaus Regius vertit: Hoc quidem maximè trahit: quum vertendum fuisset, Hūc, scilicet humerum, maximè trahit.

Lib. XIIII. Pag. 821.

N*Icolaus Reg. Quæ propter corporis imbecillitatem, aut vitam omnino breuissimā. Græcè legitur,* ὅσα διὰ τὴν τοῦ σώματος ἀδύναμιν ἤτοι βραχυχρόνια τελέως. *Sed legendum non* ἤτοι, *sed* εἰσὶ: *vt vertamus, Quæ ob corporis imbecillitatem vitam exquisitè breuem sortiuntur. Quippe sentētia Galeni est, quæ ob corporis imbecillitatem, admodū breuis vitæ futura erāt, aut præda etiam fortioribus, ijs animalibus remedium assidui interitus excogitasse naturam, nempe fœcunditatem generationis.*

Pag. 828.

N*Icolaus Reg. Verum (quod nuper diximus) fœmina in motu est imperfectior: mas verò perfectior. Græcè,* ἀλλ' (ὡς εἴρηται νῦν) τὸ μὲν ἀτελέστερον ἐν τῇ κινήσει, θῆλυ, τὸ δὲ τελεότερον ἄρρεν γίνεται. *Quod est, Cæterùm (quemadmodum est nuper dictum) quod imperfectius mouetur semen, fit fœmina: quod verò perfectius, mas.*

Pag. 832.

N*Icolaus Reg. Habet enim is dextro plures flexus variciformes. Græcus codex antiquus,* καὶ γὰρ οὖν καὶ ψυχρότερος ὁ ἀριστερὸς τοῦ δεξιοῦ. *Quod est, Etenim sinister dextro*

est

est frigidior.

Pag. 833.

N*Icolaus Reg. Siquidem fieri potest, vt etiam si initium à fœmina sit profectũ. Græcè, προϊούσης γὰρ δὴ τῆς ἀπὸ τοῦ θήλεος ἀρχῆς, ἐνδέχεταί ποτε, &c. Hoc est, Procedente enim principio à fœmina, fieri aliquando potest, &c.*

Pag. 836.

N*Icolaus Reg. Propagines quædam ad matricem rectà ferantur. Græcè, πρὸς τὴν κατ' ἰθὺ μήτραν. Hoc est, ad matricem quæ è directo est sita.*

Pag. 838.

N*Icolaus Reg. Fieri non potuit, quin naturæ artē admiretur. Græcè, ἀδύνατον ἂν τὸ μὴ θαυμάσαι τὴν τέχνην τῆς φύσεως. Hoc est, Impoßibile est, quin ibidem artem naturæ admiretur.*

Pag. 842.

N*Icolaus Reg. Insunt autē matrici & corpora musculosa. Græcè, ἔστι δὲ αὐτῷ τὰ μυώδη σώματα. Quod est vertendũ. Insunt autem ei vasi musculosa corpora. Quandoquidem articulus ille, non matricem, sed spermaticum vas, de quo nimirum Galenus agebat, refert.*

Lib. XV. Pag. 857.

N*Icolaus Reg. Hæc mēbrana omnibus matricis partibus, quæ sunt intra orificia,*

subij

ſubijcitur. Græcè, καὶ τοῖς μεταξὺ τῶν στομάτων ἅπασι μέρεσι τῆς ὑστέρας διπλοῦς ὑπόκειται. Quod eſt, Atq; omnibus matricis partibus, quæ inter orificia conſiſtunt, duplex ſubijcitur.

Eadem pagina.

NIcolaus Reg. *Ea verò paululum progreſſa. Græcè, προελθόντα δ' ὀλίγον. Quod eſt, progreſſa autem parum: vt ſenſus ſit, matricis vaſa (non radices arboris, quemadmodum arbitratur interpres) paululum progredientia, per coniugationem coaleſcere.*

Pag. 868.

NIcolaus Reg. *Ac ſi ter aut quater nõ concinnè excidens nõ ſuffocaretur, eo certè modo accideret ex quadringentis, verbi gratia, fœtibus centum impediri. Græcè legitur, ἀλλ' εἰ μὲν ἤτοι τρὶς, ἢ τετράκις οὐκ ἐπιτηδείως ἐκπίπτον παρὰ ἑκατὸν, συνέβαινεν ἂν οὕτω γε συμβαίνειν τετρακοσίων ἐμβρύων, εἰ τύχοι, ἑκατὸν ἐμποδίζεσθαι. Quæ dictio videtur eſſe corrupta. Ego verò ſic illam verterem: Cæterùm ſi ex tribus, aut quatuor non commodè excidentibus fœtibus, vnus impediretur, contingeret vtique ſic, ex quadringentis, verbi gratia, centũ prorſus extingui.*

Lib. XVI. Pag. 879.

NIcolaus Regius. *Adfuſa autem ſiccis corporibus ac tenuibus, vt ipſa perpetuò pinguedine natiua humectet, quæ celeriter in diu-*

tur

turnis inediјs, ac vehemētibus laboribus, & caloribus immodicis exiccat, atq; indurescit &c. Quo in loco interpres id pinguitudini tribuit, quod de corporibus tenuibus & siccis intelligendum est. Ait nanque Galenus, quandoquidem talia corpora facilè per labores & exiccantur & indurescūt (id quod verba illa ξηραινόμενα καὶ σκληρυνόμενα planè nobis declarant) naturam illis ceu remedium quoddam, pinguitudinem adiunxisse.

Pag. 904.

N*Icolaus Reg. Quocirca & arteriæ productio quæ in dextrum renem prorumpit, producitur ab arteria superiore ea, quæ ad sinistrum it. Græcè habetur;* καὶ ἡ εἰς τὸν δεξιὸν ἐμβάλλουσα νεφρὸν ἀπονέμησις τῆς ἀρτηρίας, ἄνωθεν τὴν ἔκφυσιν ἔχει, τῆς εἰς τὸν ἀριστερὸν ἰούσης. *Quod verti debet: Atque arteriæ productio, quæ in dextrum renem fertur, superiorem habet exortum, quàm illa quæ ad sinistrum tendit.*

Pag. 912.

N*Icolaus Reg. Tum à parte posteriore in anteriorem Græcè,* καὶ πρόσθεν ὀπίσω. *Hoc est ab anteriore ad posteriora.*

Lib. XVII. Pag. 918.

N*Icolaus Reg. Quòd si ipsum primum mouens (quod est princeps animæ facultas) respexeris, musculi rationem instrumenti habeb*

bebunt: sin ad os quod ab ipsis mouetur, non, sed hanc effectoris habebunt rationem. Græca dictio accuratius mentem Galeni exprimit, πρὸς μὲν οὖν τὸ πρῶτον κινοῦν (ὅπερ ἐστὶ ἡγεμονικὸν) ὀργάνου λόγον οἱ μύες ἔχουσι: πρὸς δὲ τὸ κινούμενον ὀστοῦν ὑφ᾽ ἑαυτῶν, καὶ τοῦτον μὲν, ἀλλὰ καὶ τὸν δημιουργοῦ. *Hoc est, Ad primum igitur mouens (quæ princeps animæ facultas existit) musculi comparati, instrumenti rationem obtinent: ad os autem, quod ab ipsis mouetur, & illam, & rationem etiam opificis.*

Pagina 919.

N*Icolaus Reg. Quoniam autem nonnulli corporum elementa ea substantijs omnino posuerunt, vt naturæ artificio coniungi nequeant. Græcè habetur,* ἐπεὶ δ᾽ ἔφθασαν ἔνιοι στοιχεῖα τῶν σωμάτων ὑποθέσθαι τὰ τοιαῦτα ταῖς οὐσίαις, ὡς συναφθῆναι μὴ δύνασθαι τέχνῃ φύσεως. *Quæ sonant, Quandoquidem nonnulli elementa corporum talia substantijs initio constituerunt, vt coalescere naturæ artificio non possent.*

Pag. 924.

N*Icolaus R. Licet autem ipsam perspicias naturam vel ex ipsis hominibus, Græcè,* ἰδεῖν δ᾽ ἔστι νῦν φύσιν λογικὴν καὶ κατ᾽ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους. *Quod est, Cernere autem nunc licet quandam ratiocinatricem naturam, vel in ipsis etiam hominibus.*

Pag.

Pagina 925.

Nicolaus R. Neq; (quod dixi) contraria de ipsius vniuersi elementis opinio, quam temerè quidã posuerũt, inhæseris. Quæ oratio aures Grãmaticorũ offendit. Græcè autẽ legimus, πλὴν εἰ (καθάπερ εἶπον) ἀντέπεσέ τις δόξα περὶ τῶν στοιχείων τοῦ παντὸς, *&c. Hoc est. Nisi (quemadmodũ dixi) refragetur aliqua opinio, de elementis vniuersi concepta. &c.* ἀντιπίπτειν *siquidem est resistere, refragari, reluctarique.*

Eadem pagina.

Nicolaus R. Nõ igitur soli Medico opus de Vsu partium est vtile, sed multò certè magis Medico philosopho, qui totius naturæ scientiã studeat sibi cõparare, eúmq; oportet his sacris initiari. Græcè legitur, καὶ κατ' αὐτὴν χρὴ τελεῖσθαι τὴν τελευτήν. *Quod nos vertimus, Iuxta cuius indagationem nos cõsenescere oportet. Licet etiam ad verbum reddere, In cuius quidem indagine oportet nos diem vltimã claudere.*

Pagina 928.

Omnia Latina exẽplaria habent, Vel iaculis infixæ: fortè ob inaduertentiam typographi. Legendúmque est, infixis.

Lib. III. de placitis Hippocratis & Platonis. Pag. 970.

Andernacus: Cõmuniter reliqui huc ferri videntur. Felicianus: Plerique omnes verò

verò in hanc sententiam propendêre ac ferri mihi videntur. Græci codices impreßi habent, κοινῆ δὲ μοι δοκοῦσι οἱ λοιποὶ φέρεσθαι ἐπὶ τοῦτο. Cæterùm vetus quidam habet non λοιποὶ, sed ἄνθρωποι. Hoc est, Communiter autē mihi videntur homines. Atq; ita legendum esse, in primis docet illa Gale. præcedens dictio, κοινὴν ἐνταῦθα φορὰν ὁ χρύσιππος εἴρηκε, τὸ κοινῇ πᾶσιν ἀνθρώποις δοκοῦν. Hoc est, Communē in præsentiarum inclinationē appellauit Chrysippus, communem hominum opinionem.

Pagina 977.

A*Ndernacus: Nisi clarè Homerus in his percenset. Felicianus: Nisi his carminibus Homerus exprimit. Græcè, εἰ μὴ σαφῶς ἐν τούτοις Ὅμηρος ἐνδεικνύτο. Sed corruptè legitur, εἰ μὴ, ἀντὶ τοῦ οἶμαι. Itaq; vertendū est, Clarè Homerus (vt arbitror) in his percenset.*

Lib. VI. Pag. 1090.

A*Ndernacus: Sed temporis spatio animal offenditur, iecore in totius corporis tabem (quam atrophiam vocant) & pallorem elanguescente. Felicianus: Iecore enim debilitato, sensim animal, moráque temporis, læsionem in alimento & colore contrahit. Græcè, ἀλλ' ἐν τῷ χρόνῳ βλάπτεται τὸ ζῶον εἰς ἀτροφίαν τε καὶ ἄχροιαν, ἥπατος ἀτονήσαντος. Quæ nos vertimus, Sed temporis spatio animal læditur, nutrimentíque vsu non promouetur, ac*

pal-

pallidum contrahit colorem, iecore malè affecto.

Pagina 1099.

ANdernacus. *Maxima autem fides, iecur nullum humorem in animalis particularum nutritionem cordi præparare, sed ipsum vniuersam eius speciem absoluere, quòd vna sit vena quæ ex iecore aut corde procedat, altera verò non item contrà enascatur ex alia ipsorũ parte, quæ elaboratũ humorẽ in totum corpus deducat.* Felicianus: *Iecur verò nullũ humorem in alimentum membrorũ animalis cordi præparare, sed ipsum totam humoris formam perficere, inde argumentum maximum habere possumus, quòd vna tantùm vena cernitur à iecore seu à corde exoriri: neq; alia quæpiam ex alia parte seu iecoris seu cordis exeat, quæ humorem ipsum & succum iam concoctum in totum corpus semel traducat. Vterque autem ipsorum coactus est cum mendoso codice hallucinari. Legitur autem in vetustißimo quodam,* τὸ μίαν εἶναι φλέβα τὴν ἐκ τοῦ ἥπατος εἰς τὴν καρδίαν ἐκφυομένην, ἑτέραν δὲ μηκέτι ἀντεκφύεσθαι κατ' ἄλλο μέρος αὐτοῦ εἰς ὅλον ἅπαξ φέρουσαν τὸ σῶμα. &c. *Quæ nos conuertimus, Quòd quum vna sit vena quæ ex iecore in cor procedit, nulla alia enascatur ab altera ipsius cordis parte, quæ elaboratum humorem in totum corpus deducat.*

d D

Lib. VII. Pag. 1136.

ANdernacus: Meritò igitur generatur hic ſpiritus in cerebri ventriculo. Felicianus: Veriſimilius igitur eſt ſpiritum hunc in cerebri vētriculis oriri. Græcè legitur, εὔλογον οὖν γεννᾶσθαι μὲν τοῦτο τὸ πνεῦμα κατὰ τὰς κοιλίας τοῦ ἐγκεφάλου. Hoc eſt, Rationi autem eſt conſonum, hunc ſpiritum gigni iuxta ventriculos cerebri, &c. Etenim animalis ſpiritus nō in vētriculis cerebri, ſed in plexu retiformi, qui iuxta illos eſt, gignitur: vnde in vētriculos eructatur: vt illinc, veluti ex quibuſdā fonticulis emanans per neruos, vniuerſis animalis particulis motum atque ſenſum largiatur.

Pagina 1146.

ANdernacus: Quemadmodum guſtus humores. Felicianus, Sicuti ſuccos guſtatus. Græcè legitur, καθάπερ ἡ γεῦσις τῶν χυμῶν. Hoc eſt, Quemadmodum guſtus ſapores. Ait enim, viſum colores ſentire, perinde vt guſtus ſapores percipit.

Ibidem.

ANdernacus: At coloratum corpus ſimul cum eo cognoſcit, quemadmodum guſtus quod humores obtinet. Felicianus: Cum illis verò poſtea coloratū corpus, ſicut guſtus, id quod ſuccos in ſe habet. Græcè: καθάπερ ἡ γεῦσις τὸ τοὺς χυμοὺς ἔχον. Quod eſt, Quemadmodum guſtus id quod ſapores continet. χυμὸς ſiquidē,

non

non modò humorem, sed saporem etiam crebrò significat.

Pagina 1151.

ANdernacus: *Quẽadmodũ & tactilis sensus instrumenta sensus renixu. Felicianus: Quẽadmodũ verò sensus tactus sensilia per concursum. Græcè*, ὥσπερ ἡ τὰ τῆ ἁπτικῆς αἰσθήσεως αἰσθητὰ δι' ἀντιβάσεως. *Quod est, Quẽadmodũ tãgẽdi sensus sensilia, per renixũ.*

Ibidem.

ANdernacus: *Humorum dignotio corrumpitur. Felicianus: Succorum dignotio etiam interit. Græcè*, διαφθείρεται ἡ χυμῶν ἡ διάγνωσις. *Quod est, Corrumpitur saporum dignotio.*

Pagina 1166.

ANdernacus: *Qui clarius manifestiúsque sanè, quemadmodum & alij complures, quasi nõ habita illius duntaxat ratione, qui à me illum accepturus erat sed tanquàm ad aliorũ quoq; imperitiorũ illo manus esset peruẽturus, à me esset scriptus. Cui etiã suffragatur Feliciani tralatio. At Græcus codex habet in hũc modum*, ὁ σαφέστερον μὲν ἂν ἐγέγραπτο, καθάπερ ἡ ἄλλα πολλὰ, μὴ πρὸς μόνον ἀποβλέποντα τὸν λαμβάνοντά με τὸ βιβλίον, ἀλλ' ὡς καὶ τῶν ἀμαθεστέρων ἐκείνου μελλόντων ὁμιλήσειν αὐτῷ. *Quæ perspicuè magis cõuerti poßũt, in hunc modum, Qui manifestius sanè mihi*

conſcriptus eſt, quemadmodum alij plures, id[q]; *non habita eius tantùm ratione, qui à me illum accepturus erat, ſed aliorum etiam imperitioribus eo, quibus debebat item communicari.*

Lib. IX. Pag. 1238.

A*Ndernacus: Itaque ſcopi ſecundū quos ſingula hæc rectè aliquis aggrediatur, omnino pauci ſunt: nempe in ipſis exercitatio, quæ non parum temporis requirit. Felicianus: Fines igitur quibus ſingula hæc rectè aliquis tractare poſſet, prorſus pauci ſunt: exercitatio ſcilicet, quæ tamen non paruo tempore videtur indigere. Græcè legimus,* οἱ μὲν ἐν σκοποὶ καθ' οὓς ἕκαστα τούτων ὀρθῶς ἄν τις μεταχειρίζοιτο, παντάπασιν ὀλίγοι. τὸ δὲ κατ' αὐτοὺς γυμνάσιον, ἔτι ὀλίγου χρόνου δεόμενον. *Quod ſic verterem; Scopi igitur ſecundum quos ſingula horum rectè tractare quis poßit, omnino ſunt pauci. In ipſis autem exercitatio, haud exiguum tempus deſyderat.*

SECTIONE SECVNDA.

Libro num ars tuendæ ſanitatis ad medicinalem artem ſpectet. Pag. 4.

I*Vnius Paulus: Ad neruorum ſutorem. Græcè:* τῷ νευρορράφῳ. *Hoc eſt, ad illum qui neruis conſuit.*

Pag. 32.

I*Vnius Paulus ſic vertit, aut peruertit potius carmen Homeri,*

Dict

Dictior est cunctis medicus mortalibus vnus.

In aliis tamen exemplaribus legitur, Doctior. Vtrobique autem sententia Poëtæ est corrupta. Græcè siquidem legitur.

ἰητρὸς δ' ἕκαστος ἐπιστάμενος περὶ πάντων,

Cuius sententia est,

Vnicus existens, ritè tamen omnia callens.

Pag. 44.

I*Vnius Paulus: Duabúsq; artibus præpositis hæ singulæ deseruiunt, Græcus antiquus habet,* καὶ διτταῖς ὑπηρετεῖ τέχναις ἀφεστώσαις ἑκάστη τῶν τοιούτων. *Hoc est, Duabúsque artibus separatis harum singulæ inseruiunt.*

Lib. I. de Alimentorum facultatibus,

Pag. 59.

M*Artinus Gregorius: Deinde affigentes. Græcè* ἐπάπτοντα περιπλάττοντες. *Hoc est, Ac deinde circunlinentes. Monet siquidē illic Galenus, vt postea quàm cauitatē cydonij mali repleuerimus scammonio, malum ipsum obducamus, atque circunlinamus, luto videlicet, aut fermento, ac dein assemus. Qui modus obseruatur hodie in præparando scammonio.*

Pag. 63.

M*Artinus Gregorius: Et omnium maximè per aluum subsidet. Græcè,* καὶ μάλιστα τῶν ἄλλων ὑπέρχεται κατὰ γαστέρα. *Quod verterem, Inter cæterósque maximè per aluum descendit.*

Lib. II. cap. de fugacibus fructibus.

Pagina 102.

M*Artinus Gregorius: Vitutur autē omnes ipsa (cucurbita scilicet) magis quàm alio quouis fructuū esculētorū: quòd cæteris fructibus sint aridiores ac scciores. Hoc tamen nō reperitur in Græco exemplari: nec videtur etiā rationi consonū: quum cucurbitæ nulli aut certè paucis, aliorum fructuum humiditate cedant.*

Pagina 128.

M*Artinus Gregorius: Læditur autem maximè ab ipsorum esu, quòd aut inflammetur, aut scirrho obsideatur. Græcè* βλάπτεται ἢ καὶ φλεγμαῖνον, καὶ σκιῤῥούμενον ἐσχάτως ὑπὸ τῆ ἐδωδῆς αὐτῶν. *Quod est, Extremè autem ab ipsarum (palmularum videlicet) esu læditur, si obsessum phlegmone, aut scirrho fuerit. Neque enim tam perniciosum ait esse fructum palmarum Galenus, vt ex solo ipsarum esu possit hepar, aut inflammationem, aut scirrhum contrahere: at iam inflammatum, aut scirrho induratum hepar, ab vsu phœnicum maximè oblædi pronuntiat.*

Libro III. Pag. 169.

M*Artinus Gregorius. Quoniam non temere in ventriculo cuiusquam coagulatur. Græcè.* διὸ καὶ σπανίως ἐτυρώθη τινὶ κατὰ τὴν γαστέρα. *Quod est, Ac proinde raro alicui fuit coagulatum in ventre.*

Lib. de Euchymia & cacochymia.

Pag. 207.

FErdinandus Balamius: *Haud sanè exquisitis admodum cibis vtatur. Græcè,* οὐδὲ τῆ ἀκριβοῦς πάνυ διαίτης δεῖται. *Hoc est, Nec cibis admodum exquisitis indiguit.*

Lib. de cognoscendis curandísque animi affectibus.

Pag. 275.

BErnardinus Donatus: *Nec tamen illud dixerim melius esse. &c. Est tamen codex corruptus, qui sic instaurari dedet,* εἰ μὴ τὴν ἀρχὴν ἄμεινόν ἐστι. *&c. Quod nos vertimus, Nisi fortè melius esse videatur, initio, &c.*

Pag. 281.

BErnardinus Donatus: *Magnum quippe fuerit, credo, si nullus eorum moderatior in cibo & potu sumendo sit visus. Quòd si te ipsum hoc honore afficere decreuisti. &c. Græcè habetur,* μέγα γὰρ οὐδὲν ἐκείνων ἐσθίειν τε καὶ πίνειν ἐγκρατέστερον. εἰ δέ περ οὕτως σαυτὸν ἔγνωκας τιμᾶν. *&c. Quod est, Magnum quippe non fuerit si in cibo & potu illis temperantior videaris, Sed si te hoc honore afficere decreuisti, &c. Vult nanque eo in loco Galenus (id quod paulò pòst subdit) vt non cæteros modo, sed nos etiam ipsos vincamus, modestius nempe, & continentius viuentes hodie, quàm heri.*

Pag. 293.

BErnardinus Donatus: Ac per hoc ipsum præceptum singulis diebus in singulis huiusce operis partibus, nos ipsos exerceamus. Quod quidem quum cæteris ex puerili disciplina contingat, aliis illis, quibus in hoc fortuna non fauerit, serò tandem ea ratione, quam exposui, continget. Græcè habetur, Τὴν δ' ἐκ τῶν κατὰ μέρος ἔργων ἄσκησιν ἑκάστης ἡμέρας ποιουμένην ἐπὶ τοῖσδε τοῖς δόγμασι, ὅπερ ἐκ τῆς πρώτης παιδείας ἑτέροις ὑπῆρξε, τοῦτο τοῖς ἀτυχήσασιν ἐκείνοις ὕστερον ποθ' ὑπάρξει, δι' ἧς εἶπον ὁδοῦ. *Quod est vertendũ, Cæterùm si operibus particularibus circa hæc præcepta singulis diebus se exerceant, quod quidem ex prima educatione cõtingit cæteris, id infelicibus illis postea tandem continget, ea, quam exposui, ratione.*

Pag. 296.

BErn. Etenim ex iis in quibus ipsa se exercuerit, multò ex stit generosior. Quo in loco reddendo interpres est Græcam phrasim sequutus, quæ habet, ἐξ ὧν ἐγυμνάσατο: id quod præstiterit vertere. Eò quòd se exercuerit.

Lib. 1. de Sanitate tuenda. Pag. 345.

LInacer: Nempe per nares genásque. Græcè, κατά τε τὴν ῥῖνα, καὶ κατὰ βλέφαρα. *Hoc est, Iuxta nares & palpebras. Ait nanque Galenus, oculũ explodere quicquid in eo excrementi gignitur, non per nares, sed per foramen*

quoddam, quod in angulo interiori oculi, iuxta nares, intra palpebrásq; cōsistit: id quod in oculorū anatome satis superq; iam demōstrauerat.

Lib. II. Pag. 355.

L*Inacer: At procedente tempore, vbi iam adoleuit. Græcè,* ὅταν ἤδη μειράκιον ἡμῖν γίγνηται. *Quod est, Vbi iam adolescit.*

Pag. 441.

L*Inacer: Frigidi nanque succi marcorem. Græcè,* ἐπιφέρει γὰρ τοῖς ψυχροῖς τἄτε κώματα, καὶ οἱ μακρότεροι τῶν ὕπνων. *Hoc est, Frigidi enim sopores, ac prolixiores somnos inducunt.*

Lib. V. Pag. 476.

L*Inacer: Hæc facies, vbi naturalem planè habitum crura receperunt. Græcè,* ὅταν δ᾽ ἐπὶ σοι ταῦτα πράξαντι, κατὰ φύσιν ἀκριβῶς ἔχῃ τὰ σκέλη. *Hoc est, Hæc tibi perficienti, si exactè secundum naturam se habent crura.*

Lib. I. de simpl. Medic. facult. Pag. 282.

T*Heodoricus Gerardus: Verùm ei, qui eodē sensu communicat, licet suggerere. Græcè,* ἀναμνῆσαι μέντοι τὸν διὰ αὐτῆς αἰσθήσεως κεκοινωνηκότα. *Hoc est, Recordari autem eū, cui talis sensus fuerit communicatus, possibile est. Galenus itaq; ait, impossibile quidē esse, vt exactè quis interpretetur differentias adstringentis, austeri, atq; acerbi saporis: fieri autē posse, vt recordetur illorum, vbi talia semel gustarit.*

Lib. III. Pag. 658.

THeod. *Quod si ad id nonnihil faciat ipsius raritas. Græcè,* συντελεῖ μὲν οὖν εἰς τὸ τοι καὶ ἡ μανότης αὐτῆς. *Hoc est; Conducit itaque ad hoc etiam ipsius raritas.*

Lib. IIII. Pag. 698.

THeod. *Diuersis tamen hactenus viribus omphacis acetique succus constant. Græcè habetur,* διενήνοχε μέντοι τὴν δύναμιν κατὰ τοσόνδε ὀμφακ@ χυλὸς ὄξους. *Quod est, Eatenus autem facultate differt ab aceto omphacium.* Pag. 699.

THeod. *Etenim ad hypochondria ardentia præstatior est succus omphacis, quàm aceti. Græcè,* ὄξους αὐτοῦ. *Hoc est, Præstantior est ipso aceto. Nã aceti succus non datur, præter ipsum acetũ. Exprimitur autem ex vua immatura, cuius cremor appellatur omphacium.*

Pag. 704.

THeod. *Ac partim in hac coniugatione. Græcè,* καὶ τὰ μὲν ἐν τῇδε τῇ συζυγίᾳ τῆ κράσεως. *Hoc est, Atque hæc quidem in hac temperamenti coniugatione.*

Pag. 711.

THeod. *Omnia saltem cuti nostræ imposita Græcè,* πάντα δ' οὖν. *Quod est, Omnia igitur, &c.* Lib. V. Pag. 732.

THeod. *Tantóque siccius, quanto vincit siccitas. Græcè habetur,* ἐπὶ τοσοῦτον δ' ὑγρότερον,

τερον, ἐφ' ὅσον ἡ ξηρότης &c. Quod est, Eatenus autem humidius, quatenus siccitas superat.

Pag. 734.

THeod. Ex familiari animatis natura fiat alteratio. Græcè, ἐξ οἰκείας ὕλης τῷ ζώῳ τὴν ἀλλοίωσιν γίγνεσθαι. Quæ sonant, Ex propria animali materia ipsam alterationem fieri.

Pag. 754.

THeod. Alia verò ex putrescente arescentéque generationem sortita. Græcè, ἡ δ' εἰς σηπεδόνα ὀξυνούσης ἔχει τὴν γένεσιν. Quod est, Hæc autem à putredine exasperante ducit originem.

Lib. VI. Pag. 793.

THeod. Idcirco mihi videntur veteres coronis ex eo plexis uti solere. Græcè additur, παρὰ τὰ συμπόσια. Hoc est, in conuiuijs.

Pag. 807.

THeod. Equidem vidi puellum, quandoque octo totis mensibus morbo comitiali liberum. In Græco exemplari additur, ἐξ ὅτου τὴν ῥίζαν ἐφόρει. Hoc est, Ex quo tempore, vel quamdiu radicem ipsam gestauit.

Pag. 819.

THeod. Cæterùm licet zingiber & piper albũ. Græcè legitur, καὶ τὸ μακρὸν πέπερι. Hoc est, Et piper longum.

Pag. 820.

The

THeod. Cui accedit & ea quæ ex ſalis eſt farinæ natura. Græcè, καὶ προσέτι τὸ ἀπὸ τῶν ἁλῶν, καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ ἀλεύρου κατὰ φύσιν. Hoc eſt, Et ea quæ ex ſalis eſt, & ea quæ ex farinæ natura. Pag. 834.

THeod. Sicuti ſanè etiam coitus ſemen pudendo circunlita. Græcè legitur, κατὰ συνουσίαν. Hoc eſt, Coitus tempore.

Pag. 843.

THeod. Sed quæ illi amaritudinis dum potatur adſunt opera. Græcè, ἀλλ' ὅσα πικροτάτῳ ἔργα πρόσεστι πινομένῳ φαρμάκῳ. Hoc eſt, Sed quæcunque amariſsimo pharmaco, dum bibitur, adſunt opera. &c.

Pag. 850.

THeod. Quinque partibus ſucci plus erat. Græcè, πενταπλάσιος δ' ἦν ὁ χυλὸς ἑκατέρου. Quod magis appoſitè vertitur, Ad vtrunque autem ſucci portio erat quincupla.

Pag. 866.

THeod. In ſemine quidem vincentem habens qualitatem acidam. Græcè habetur, κατὰ μὲν τὸ σπέρμα. Hoc eſt, iuxta ſemen, vel circum ſemen. Ait quippe Galenus id quod res eſt: nempe quicquid in malo Medico, ſiue citrio, iuxta ſemen adhæret, & vnde exprimitur ſuccus, cum acore quodam ſiccare. Quãdoquidem ſemen citrij minimè talem facultatem ſortiri, vel ex guſtu intelligi poterit.

Lib.

Lib. VIII. Pag. 873.

Theod. Pyri quidem ſylueſtris prorſum atque abſolutè amarus eſt: ſcilicet fructus. Græcè habetur, στρυφνὸς, hoc eſt, acerbus.

Pag. 875.

Theod. Veluti & chartæ combuſtæ cinis, niſi quatenus infirmior eſt, quàm papyri. Græcè, πλὴν ὅσον ἀσθενέστερα ἐστὶν ἡ τῆς παπύρου. Quod eſt, Niſi quatenus cinis papyri eſt infirmior. Cui lectioni ſuffragatur Paulus: cuius verba ſunt hæc. Ad ſingula tamen papyri cinis multò inferior eſt.

Pag. 884.

Theod. Non tamen nec reſiccare, nec refrigerare manifeſtò poteſt. Græcè, οὐ μὴν ξηραίνειν, οὐ θ' ὑγραίνειν ἐπιφανῶς πέφυκεν. Quæ ſonant. Cæterùm nec reſiccare, nec humectare manifeſtò poteſt.

Pag. 887.

Theod. Caries lignorum, & maximè quæ particeps eſt adſtrictionis. Græcè, Σαπρότης ξύλων, καὶ μάλιστα, ὅσα μετέχει στύψεως. Hoc eſt, Caries lignorum, eorum maximè, quæ adſtrictione ſunt prædita.

Pag. 889.

Theod. Nonnullam item amaram qualitatem obtinet. Græcè, τινὸς καὶ δριμείας ποιότητος. Quod eſt, Nonnullam item acrem qualitatem.

Pag. 891.

THeod. Sion quantum gustu odoratum est. Græcè, Σίον εἰς ὅσον ἀρωματίζει τῶν κατὰ τὴν γεῦσιν. Quæ sonant, Sion quatenus gustui vtcunque aromaticum est &c. Nihil siquidem est odoratum gustui, sed ipsi tantum olfactui. At quæ aromatica sunt, ea simul mouent olfactum & gustum.

Pag. 905.

THeod. Et nimiũ habet humiditatis. Græcè habetur oppositum, καὶ ἥκιστα μετέχων ὑγρότητος. Hoc est, Et minimum habens humiditatis.

Pag. 906.

THeod. Phorbij semine ad leucomata cum melle applicant. Græcè legitur χρῶνται hoc est, vtuntur.

Pag. 936.

THeod. Cæterùm vtriusque in medio est spuma litri, Græcè habetur, ἐν τῷ μέσῳ δ' ἀμφοῖν ἐστι. ὁ ἐκ τοῦ λίτρου. Hoc est, In medio autem amborum est nitri sapor. Nam quum paulò superius disputasset de sapore tum aphronitri, tum salis, postea subdidit, inter illos medium nitri saporem consistere.

Pag. 938.

THeod. Dictũ tamẽ paulò antè est, aphrolitrum in medio consistentem habere facultatem aphronitri & salis, Corrigi tamen codex

dex Græcus mendosus debet, qui habet, ἀφρόλιτρον, quandoquidem esse legendum λίτρον, hoc est, nitrum, ex capite de sale liquidò constat.

Pag. 942.

THeod. Quæ in editioribus domorū, in quibus fornaces extructæ sunt, partibus colligitur. Græcè, ἡ ἐν δὲ ὑψηλοτέροις μέρεσι τῶν οἴκων (sed legendū τειχῶν) ἀθροισομένη κατὰ τὰς καμινείας. Hoc est, Quæ in editioribus partibus parietum ipsius fornacis colligitur.

Pag. 981.

THeod. Quod patientis inguinibus. Græcè legitur, ταῖς λαγόσι, hoc est, Ilibus.

Pag. 1000.

THeod. Capitibus mænidum sale inueteratarum, ad sedis fissuras vtebatur quidam. Græcè additur, καίων τις, hoc est, vstis.

Pag. 1004.

THeod. Noui autem nostratium quosdam ossa potui exhibuisse. Græcè legimus, ἔγνων δέ τινας τῶν καθ' ἡμᾶς ἀνθρώπων ὀστᾶ κεκαυμένα ποτίζοντας. Quod est, Noui equidem nostratium quosdam, propinantes humana ossa combusta.

Pag. 1006.

THeod. Porrò si laueris ea, vsseris que, ignea in aquam natura deposita, ipsam efficiūt cū tenuitate calefaciētem, adeò vt & putrefaciat. Sed nonnunquam reliquum terrenum est, mor-

morsus expers, id quod maximè implendis, cicatricéque claudendis vlceribus humidis est vtile. Græcus codex manuscriptus habet in hunc modum: εἰ δὲ πλύναι αὐτὰ κεκαυμένα, τὸ μὲν οἷον ἐμπύρευμα πᾶν ἐναποτίθεται τῷ ὕδατι, καὶ τοῦτόγε ἐργάζεται θερμαῖνον λεπτομερῶς, ὡς καὶ σήπειν ἐνίοτε. τὸ δὲ ὑπόλοιπον, ἄδηκτον γίγνεται, γεώδες, ὃ μάλιστά ἐστιν ἐπὶ τῶν ὑγρῶν ἑλκῶν χρήσιμον. *Quæ sic nos vertimus, Quòd si ea, vbi exusta fuerint, laueris, quicquid habebant igneum, id totum in aqua ponunt. Ac proinde aqua quidem ipsa, excalfaciens cum tenuitate redditur, adeò vt putrefaciat interdum. Reliquum verò terrosum, morsus expers efficitur, maximéque implendis, & cicatrice claudendis vlceribus humidis auxiliatur.*

SECTIONE III.

Libro de Causis respirationis.

Pag. 25.

C*Ornarius: Sic etiam circa costas musculi quorum in medijs ipsius regionibus duo & viginti numerantur, duo quidem primarũ costarum. Græci codices antiquißimi habent in hunc modum,* οὕτω δὲ καὶ οἱ κατὰ τὰς πλευρὰς μῦες, οἱ μὲν ἐν ταῖς μέσαις χώραις αὐτῶν, δύο καὶ εἴκοσιν τυγχάνουσιν: καὶ δύο μὲν οἱ τῶν πρώτων πλευρῶν. &c. *Quæ in hunc modũ nos vertimus, Sic etiam costarũ musculi, qui quidem in medijs regionibus ipsarum consistunt,* num

numerantur vigintiduo: ac præterea duo alij primarum costarum, &c.

Ibidem.

Cornarius: *Ex dictis verò circa spinam musculis. Græcè,* Τῶν δ' ὀρθίων τῶν κατὰ τὸν τράχηλον. *Quod est, Ex rectis verò, qui iuxta collum consistunt.*

Ibidem.

Cornarius: *Qui demum circa superiorem ventrem sunt musculi. Græcè,* οἱ δὲ κατὰ ἐπιγάστριον. *Hoc est, Qui verò in abdomine, siue epigastrio sunt musculi. Etenim superiorem ventrem Galenus semper vocat ventriculum: Epigastrium autem est, tota illa membrana carnosa, quæ intestinorum cōtinens, ex cute, pinguitudine, quatuor obliquis, duobus transuersis, totidémq; rectis musculis constat.*

Ibidem.

Cornarius: *Violentæ verò, tum sima humerorum, tum interna mediarum costarum pars. Græcè legitur,* Βιαίας δὲ ἥ τε κατὰ τὰ σιμὰ τῶν ὠμοπλατῶν, ἥτ' ἐντὸς τῶν μεσοπλευρίων μοῖρα. *Quæ sonant, Violentæ verò, tum sima scapularum, tum musculorum intercostalium interna pars.*

Ibidem.

Cornarius: *Similiter autem & expirationis, inuiolentæ quidem, musculi circa superiorem ventrem: violentæ verò, externa media-*

E

rum costarum pars. Græcè habetur, ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς ἐκπνοῆς, ἀβιάστου μὲν, οἱ κατὰ ἐπιγάστριον μῦες, βιαίας δὲ, τῶν μεσοπλευρίων ἡ ἐκτὸς μοῖρα. Quod est, Similiter etiā & expirationis, inuiolētæ quidē, musculi abdominis: violentæ vero, musculorum intercostalium exterior pars.

Lib. 1. de Difficili respiratione.

Pag. 28.

C*Ornarius: Iuxta quas, aut veloces, aut tardæ appellantur. Græcè, καθ' ἃς ἢ ταχεῖαι, ἢ βραδεῖαι λεχθήσονται. Quod nos vertimus, Iuxta quas, veloces aut tardi dicentur motus. Quippe voces illæ ταχεῖαι καὶ βραδεῖαι, referuntur πρὸς τὰς κινήσεις, hoc est, ad motus, de quibus Galenus paulò superius egerat.*

Similiter vbi paulò inferius Cornarius vertit.

S*Ecundum quas aut magnas, aut paruas appellant, vertendum erat, Aut magni, aut parui appellantur.*

Pag. 33.

C*Ornarius: Vtilitate multum vrgente. Græcè habetur, ἱκανῶς ἐπειγούσης, quod est, sufficienter vrgente.*

Pag. 35.

C*Ornarius: Sed si vtilitas multum sit exoluta. Græcè, ἀλλ' εἴπερ ἐκλυθείη τὰ χρείας ἱκανῶς. Quod est, Cæterùm si quæ vsum pertinent, exoluta sufficienter fuerint.*

Ibi

Ibidem.

Cornarius: Eius videlicet, quæ circa expirationem consistit. Græcè, δηλονότι τῶν περὶ τὴν εἰσπνοὴν συνισταμένων. *Quod est, Earum videlicet, quæ circa inspirationem consistunt.*

Ibidem consequenter.

Cornarius: Quare immodestia. Græcè, ὥσπερ γε καὶ ἡ ἀμετρία. *Quæ sonant, Quemadmodum etiam immoderatio.*

Ibidem.

Cornarius: Atq; ita sanè esse, ratio ipsa poscit: repugnat autem quippiam eorũ, quæ euidenter apparent. Græcè legitur, ἆρ' οὖν ὁ μὲν λόγος οὕτως ἀξιοῖ, μάχεται δέ τι τῶν ἐναργῶς φαινομένων? *Quod est, An igitur sic ratio poscit, repugnat autem quippiam eorum quæ euidenter apparent? Sic autem esse legendum atq; vertendum, indicat oratio subdita, vbi Galenus ait: Ego quidem omnia hæc consentientia reperio.*

Pag. 42.

Cornarius: Nulla est autem differentia, quod ad id quod coarctatum est attinet, vt pulmo non poßit, &c. Græcè, διαφέρει δ' οὐδὲν πρός γε τὸ στενοχωρούμενον τὸν πνεύμονα μὴ δύνασθαι. *Quæ clarius vertuntur sic, Perinde autem est, ad hoc vt pulmo compressus non poßit, &c.*

Pag. 49.

Cornarius: Contractiones itaque thoracis citra horum concitationem nonnunquam magnam inspirationem facere possunt. Græcè habetur, αἱ μὲν χωρὶς δὲ τούτων συντονίας συστολαὶ τοῦ θώρακος οὐκ ἄν ποτε μεγάλην ἐκπνοὴν ἐργάσαιντο. *Quæ sonant, Contractiones sanè thoracis citra horum concitationem, nunquam magnam expirationem facere poßint.*

Pag. 54.

Cornarius: Quanquam & adhuc eximium quiddam ad inæqualitatis erat generationem respiratio habebit præter pulsuum rationem. Græcè, καὶ τοίνυν περιττόν τι εἰς ἀνωμαλίας γένεσιν ἕξει ἡ ἀναπνοὴ πρὸς τοὺς σφυγμούς. *Quod est, Quinetiam abundans quid, ac veluti auctariũ ad inæqualitatis generationẽ respiratio habebit præter pulsuũ rationem.*

Pag. 55.

Cornarius: Nimirum quòd & visa aliquando plus aliquando minus, rationem ab eo quod secundum naturam est, amoueant. Ego verò non Visa, sed cum Græco potius Phãtasmata, verterem.

Lib. III. Pag. 105.

Cornarius: Propterea quòd per distantiã organorum respirationis fit motus. Græcè magis perspicua est sententia, διότι κατὰ διάστημα τὸ ἐκ τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων κίνησις.

Quod

Quod vertimus, Quia per diſtantiam organa reſpirationis mouentur.

Pag. 112.

Cornarius: Denſus & magnus fit ſpiritus. Græcè, πυκνὸν καὶ μικρὸν γίνεται τὸ πνεῦμα. Hoc eſt, Denſus & paruus fit ſpiritus.

Pag. 122.

Cornarius: Dēſum autem & magnum eū, qui inflammationem reſpiratoriorum organorum indicat, haudquaquam quis dixerit, niſi etiam calidus effletur. Græcè legimus, τὸ δὲ πυκνὸν καὶ μέγα, τὸ δὲ φλογώσεως τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων ἐνδεικτικὸν, οὐδ' ἂν ὀρθῶς τις λέγοι. &c. Quod vertimus, Dēſum autē & magnum indicare incendium organorū reſpirationis, nemo rectè dicere poßit, &c.

Libro de vſu pulſuum.

Pag. 141.

Linacer: At quomodo igitur ex pulſu maximè præſagimus. An, inquies, minimè quidem, vt ex cauſis idgenus, quæ plurimùm momenti habeant: imò vt ex opportunis ſignis. Græcè, πῶς οὖν ἐκ σφυγμῶν τὸ μέγιστον προγινώσκομεν, οὐχ ὡς ἐξ αἰτίων πολὺ δυναμένων, φήσει τις, ἀλλ' ὡς σημείων ἐπικαίρων. Hoc eſt, Quomodo igitur ex pulſibus maximè præcognoſcimus? Minimè quidem, vt ex cauſis admodū efficacibus, aliquis dicere poßit, ſed veluti ex opportunis ſignis.

Pag. 142.

LInacer: *Quo minus mirum est, quum exiguum illi cōmodum ex corde suggeratur, si iugularibus venis vinculo exceptis, exiguum quoq; sentiat incommodum. Græcè legitur*, τῶν καρωτίδων λεγομένων ἀρτηριῶν βρόχοις διαληφθεισῶν. *Hoc est, Carotidibus vocatis arterijs vinculo exceptis.*

Lib. 1. de Differentiis pulsuum.

Pag. 185.

HErm. *Cruserius: Atq; inter septendecim hos pulsus, qui ex trinis dimensionibus constant. Græcè legitur*, ὄντων δὴ τούτων ἑπτὰ καὶ εἴκοσι σφυγμῶν, τῶν, κατὰ τὸ ποσὸν ἐν ταῖς τρισὶν ἅμα διαστάσεσι συνισταμένων. *Quæ nos vertimus: Quum itaq; hi septem & viginti pulsus habeantur, qui secundum quantitatem in trina dimensione consistunt.*

Pag. 190.

HErm. *Certis Bifariàm, aut triplici proportione. Græcè*, ἢ ὡς ἐν πολλαπλασίῳ λόγῳ. *Quod est, Aut multiplici proportione.*

Pag. 202.

HErm. *Cuius delapsum à primo distentionis termino nulla dirimit manifesta quies. Græcè legitur*, Καὶ τὴν καταφορὰν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ πέρατος τῆς πρώτης διαστολῆς, &c. *Quod est, Eius autem delapsum à primæ dilatationis fine, &c.*

Pag. 212.

HErm. *Si iam moueri omnes simul cœperint. Græcè,* εἰ μὲν οὖν, *quod est, Si igitur.*

Ibidem.

HErmannus: *Non tamen in secunda contineatur, sicut nec ipsum rhythmum. Græcè,* οὐ μὴν ἐν τῇ γε δευτέρᾳ τὴν ὕπαρξιν ἔχουσα, ὥσπερ οὐδὲ ὁ ῥυθμὸς αὐτός. *Hoc est, Non tamen in secunda consistat, sicuti neque ipse rhythmus.*

Ibidem.

HErm. *Tempus enim partis, quæ præter cæteros prima motu deficitur, minimum est. Græcè habetur,* ὁ μὲν γὰρ τοῦ πρώτου πάντων παυσαμένου τῆς κινήσεως μορίου χρόνος, ἐλάχιστος ἔσται. *Quod est vertendum, Tempus enim partis, quæ prima omnium moueri desinit, minimum erit.*

Ibidem.

HErm. *Et item rhythmus in singulis cõmutatur. Græcè,* καὶ οὕτως ὁ ῥυθμὸς, &c. *Quod est, Atq; in hunc modum rhythmus, &c.*

Pag. 213.

HErm. *Iam verò, vbi vnà omnes partes moueri cœperint, motæq; æquo sint tempore, si alteræ distentionis non idem omnes initiũ partes ordiantur, &c. Græcè tamen magis perspicua est sentẽtia:* τῆς δευτέρας διαστολῆς μὴ ἅμα πάντα τὰ μόρια τὴν αὐτὴν ἀρχὴν ποιήσαιτο.

Hoc est, Secundæ autem dilatationis non idem omnes initium partes ordiantur.

Pag. 214.

HErm. Non potest esse in vtroq; genere inæqualitas. Græcè, ἀνάγκη καθ' ἑκάτερον τῶν γενῶν γενέσθαι τὴν ἀνομαλίαν. Quod est, Necessariò in vtroq; genere fit inæqualitas.

Ibidem.

HErm. Non sit autem prioris finis distentionis in omnibus æqua. Græcè, ἡ δὲ τελευτὴ τῆς προτέρας διαστολῆς, μὴ ἴση πᾶσι γένοιτο. Quæ sonant, Finis autem prioris dilatationis non sit omnibus æquus.

Secundo de differentiis pulsuum.

Pag. 232.

HErm. Siquidem quantitas vnius dimensionis, non magnitudo, sed longitudo est. Græcè habetur, τὸ γὰρ κατὰ μίαν διάστασιν ποσόν, &c. Quod nos sanè maluimus vertere, Etenim quantitas vnius extensionis, &c.

Pag. 239.

HErm. Nã longum quidem pulsum, nisi aliqua coniuncta sit profunditas & latitudo, nõ esse posse, nemo causam dicit. Clarius id Græcè habetur, ὅτι μὲν οὖν ἄνευ τοῦ πῶς ἔχειν βάθους καὶ πλάτους οὐ δύναται μακρὸς εἶναι σφυγμός, οὐδεὶς ἀντιλέγει. Nempe, Quòd igitur absque aliqua tum altitudine, tũ latitudine pulsus longus nequeat consistere, contradicit nemo.

Lib.

Libr. III. de differentiis pulsuum.

Pag. 254.

HErm. *Quàm in secundo libro inuentorum. Græcè legitur* ἐν τῷ τρίτῳ, *Quod est, In tertio.*

Ibidem.

HErm. *Etenim non mutatas oportebat nominum significationes. Græcè habetur,* καὶ γὰρ ἔδει μετατιθέναι τὰ σημαινόμενα τῶν ὀνομάτων. *Hoc est, Etenim retractare oportebat significata nominum.*

Lib. II. de Dignotione pulsuum.

Pag. 375.

HErm. *Quinetiam caloris qualitatem occursus arteriæ motu excitatus apertius animaduertit, Græcè,* καὶ μὲν δὴ καὶ τὴν τῆς θερμασίας ποιότητα, σαφέστερον ἡ διὰ τῆς κινήσεως προσβολὴ τῆς ἀρτηρίας γνωρίζει. *Quod est, Quinetiam qualitatem caloris, impulsus ille, qui in motione arteriæ cõtingit, apertius indicat.* γνωρίζειν *siquidem non modò cognoscere, sed ostendere, & indicare significat. Vnde* γνωρίσματα *semper accipiitur pro indicijs et notis. Ad hæc, arteriæ occursus nunquã animaduertit differentiam aliquam pulsus: sed intercedente ipso tactus noster singulas deprehendit.*

Lib. II. De dignotione pulsuum.

Pag. 375.

HErm. *Etenim si quò videtur arterias maiores habere homo qui cõparatur, hoc ma-*

iorem etiam habeat distentionem. Græcè legitur, εἰ μὲν γὰρ ὅσῳ, τοσούτῳ. Hoc est, Si enim quantò videtur arterias maiores habere, tantò maiorem etiam, &c. Ibidem.

H*Erm. Aut sit maior. Græcè, ἢ ἔλαττον εἴη. Quod est, Aut sit minor.*

Lib. III. de Dignotione pulsuum.

Pag. 383.

H*Erm. Quæ quum ita sint, optimam rationem dabimus operam vt monstremus dignoscendarum singularum dimensionum, ac de prima dicemus longitudine. Græcè habetur, ὁπότ' οὖν οὕτως ἔχει ταῦτα. πειρατέον ἐνδείξασθαι τὸν τρόπον τῆς ἀρίστης διαγνώσεως ἐν ἑκάστῃ διαστάσει. καὶ περὶ πρώτης τε λεγέσθω τῆς κατὰ τὸ μῆκος. Hoc est, Quãdoquidem igitur hæc ita habent, danda opera est, vt demonstremus modum optimæ dignotionis in dimensionibus singulis. Ac primò sanè de illa dicamus, quæ versatur circa longitudinem.*

Lib. I. de Causis pulsuum.

Pag. 418.

H*Erm. Causæ, quæ pulsus variant, partim generationis eorum sunt, partim tantùm alterationis. Græcè habetur, τῶν τοὺς σφυγμοὺς τρεπόντων αἰτίων, τὰ μὲν, τῆς γενέσεως αὐτῶν ὑπάρχει αἴτια, τὰ δὲ, τῆς ἀλλοιώσεως μόνον. Quæ sic multò aptius vertuntur, Causarum quæ immutant pulsus, hæ quidem, generationis*

ipsor

ipsorū sunt causæ, hæ verò tātùm alterationis.

Pagina 419.

H*Erm. Et quæ his succedunt externæ. Græcè,* καὶ τὰ τούτων ἔτι τὰ προκατάρχοντα. *Hoc est, Et præterea, quæ harum sunt procatarctica, præincipientésve.*

Ibidem.

H*Erm. Ac quæ nunc commemorauimus, externæ appellantur. Græcè,* ταῦτι μὲν οὖν τὰ νῦν εἰρημένα, προκαταρκτικὰ λέγεται. *Quod est, Hæ igitur, quas nunc recitauimus, procatarcticæ causæ appellantur.*

Ibidem.

H*Erm. Quæ has etiam præcedunt, quæ quidem in humoribus sunt, præcedētes. Græcè,* τὰ δ' ἔτι τούτων ἔμπροσθεν, τὰ κατὰ τοὺς χυμοὺς, προηγούμενα. *Quod est, Quas verò ante has, illæ nempe quæ circa humores versantur, antecedentes, &c. Multò autem clarius assequêris Galeni sententiam, si hanc orationem cum superiori coniunxeris, in hunc modum: Hæ igitur, quas nunc recitauimus, procatarcticæ causæ appellantur. Quas verò ante has (scilicet exposuimus) antecedētes, &c. Nā putare quòd præcedentes vocatæ, procatarcticas vnquàm præcedant, hominis planè fuerit in Gale. dogmatis minimè exercitati. Siquidem vt præcedentes causæ vocatas coniunctas gignūt, sic ipsæ gignuntur à procatarcticis.*

Ibid.

Ibidem.

HErm. Breuiter sic habeto. Quæcũque extra corpus positæ quicquàm in corpore alterant, externæ vocantur. Quæ has etiam antecedunt, præcedẽtes causæ corporum affectuũ. Hi affectus vbi cõtinentes moueãt, euadũt præcedẽtes illarũ causæ. Græcè, Καθόλου γὰρ εἰπεῖν, ὅσα μὲν ἔξωθεν ὄντα τοῦ σώματος, ἀλλοιοῖ τι τῶν κατ' αὐτὸ, προκαταρκτικὰ λέγεται, προκατάρχοντα γε δὴ τῶν ἐν τῷ σώματι διαθέσεων. αὗται δὲ αἱ διαθέσεις, ὅταν τὰ συνεκτικὰ τρίπωσι, προηγούμεναι γίνονται αὐτῶν αἰτίαι. Quæ sonãt, In vniuersum autẽ, quæcunq; extra corpus positæ, aliquid in corpore immutãt, procatarctica causæ siue præincipiẽtes vocantur, vtpote incipiẽtes prius quàm ipsæ dispositiões corporũ. Quæ quidem dispositiones si quando excitauerint continentes, ipsarum antecedẽtes causæ redduntur. Pag. 421.

HErm. Quum ex his causis pulsus proficiscantur, omnes illorũ variationes, causarum necesse est comites sint alterationũ. Græcè, κατὰ ταύτας δὲ τὰς αἰτίας, τῶν σφυγμῶν γινομένων, ἀνάγκη πάσας τὰς τροπὰς αὐτῶν, ἕπεσθαι τῶν αἰτίων ἀλλοιώσεσιν. Qua clarius interpres in hunc modum potuisset reddere: Quum autẽ secundum has causas fiãt pulsus, necessum est vt omnes mutationes ipsorum, consequantur ad alterationes causarum.

Pag

Pagina 422.

HErm. *Sed de his qui ambigunt, perinde ac Archigenes errant, qui in Magnum disputat de pulsus celeritate. Nam à robore nō potius, quàm ab imbecillitate proficiscitur facultatis.* Græcè, ἀλλ' οἱ περὶ τούτων ἀμφισβητοῦντες, ὁμοίως ἁμαρτάνουσι. Ἀρχιγένει πρὸς Μάγνον διαφερομένῳ, περὶ τάχους σφυγμοῦ, ὡς οὐχ ὑπὸ ῥώμης μᾶλλον, ἢ ἀῤῥωστίας γίνεται τῆς δυνάμεως. *Hoc est, Cæterùm qui de his dubitāt, in eundem cum Archigene errorem incidunt, qui in Magnum disputat de pulsus velocitate, quòd scilicet nō à robore potius, quàm à languore facultatis proficiscatur. Sic autē esse vertendum, colliget Candidus Lector, ex alia castigatione, quam subdam.*

Ibidem consequenter.

HErm. *Nam neutrum sequitur necessariò: attamen peculiaris celeritas robori facultatis est. Vbi legitur* Græcè, μᾶλλον μὴν ἐστὶν οἰκεῖον τάχος μὲν ῥώμη τε δυνάμεως, καὶ πλήθει θερμασίας. &c. *Quod est, Magis tamen est familiaris, celeritas quidē robori facultatis, atq; caloris copiæ. Itaq; Gal. Archigenem impræsentiarum causatur, quòd contenderit pulsuum velocitatem, nō magis à robore, quàm ab imbecillitate virium procedere: quum ipsa pulsus celeritas facultati vegetæ, quàm imbecillæ, magis sit familiaris atque genuina.*

Pag. 429.

HErm. *Celeres dicimus pulsus, itémq; tardos esse, non ægrotis modò, verùm etiam valentibus nonnullis. Quod naturaliter quidē ijs confirmamus suppeditare. Clarius tamen percipitur sententia Gal. ex Græco exemplari,* Ταχεῖς γὰρ δὴ λέγομεν εἶναι τοὺς σφυγμοὺς, ὡσαύτως δὲ καὶ βραδεῖς, οὐ τοῖς νοσοῦσι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑγιαινόντων, ἔστιν οἷς καὶ φύσει γε τοῦτο αὐτοῖς ὑπάρχειν φάμεν. *Hoc est, Celeres itaque, ac similiter tardos pulsus, non ægris modò, sed inter sanos etiam, naturaliter nonnullis adesse dicimus.*

Pagina 430.

HErmānus: *Semel quidem certè tardi, vel parui, si valida facultas sit, vt multum sit vsus remissus, nūquam fiant. Græcè,* τελέως γὰρ βραδεῖς, ἢ μικροὶ, τῆς δυνάμεως ἐῤῥωμένης, οὐκ ἄν ποτε γένοιντο, κἂν τὰ τῆς χρείας ἱκανῶς ἐκλυθῇ. *Quod est, Absolutè enim tardi, vel parui, haud vnquàm euaserint pulsus, facultate vegeta existente, vel si quæ ad vsum pertinent, admodum exoluta fuerint.*

Pag. 434.

HErm. *Paulò enim celerior pulsus est, ex mollitudine perfectus instrumentorum. Legendum tamen est iuxta Græcam veritatē, nō perfectus, sed profectus. Quippe ob inaduertentiam typographorum (quod verisimile est)* omnes

omnes Latini codices eo in loco sunt deprauati.

Lib. II. de Causis pulsuum.

Pagina 448.

H*Erm: Crebrior non nunc primùm, sed statim à primo fiet. Græcè,* πυκνότερος δ' ἂν, οὐ νῦν πρῶτον, ἀλλ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο. *Quod est, Crebrior autem, non nunc primùm, sed statim ab ipso initio euaserat.*

Pagina 449.

H*Erm. Tũ longioribus coguntur interuallis inæquales pulsus interpolare æquales. Quæ oratio gignit quãdam ambiguitatẽ. Græcè legitur,* διὰ μακροτέρων οὕτως ἀνάγκη χρόνων τοῖς ἴσοις σφυγμοῖς παρεμπίπτειν τοὺς ἀνίσους. *Hoc est, Ac sic necesse est, per longiora interualla inæquales pulsus intercidere æqualibus.*

Pag. 45[illegible].

H*Erm. Iam verò intercurrentes quos vocãt pulsus, alia ratione, ac intermittẽtes, dignoscũtur. Græcè legitur,* ἡ δὲ τῶν παρεμπιπτόντων καλουμένων σφυγμῶν διάγνωσις, ἐναντία τῇ τῶν διαλειπόντων ἐστίν. *Hoc est, Vocatorũ autẽ intercidentiũ pulsuũ dignotio, contraria est illi, quæ debetur intermittentibus.*

Pag. 460.

H*Erm. Quod paruis interuallis tũ cõtentio vincatur; Græcè,* ἐν μικρῷ δηλονότι διαστήματι τηνικαῦτα κινουμένου τοῦ τόνου. *Id quod equidem verterem, Quòd videlicet tunc*

per

per exigua interualla ipsa facultas moueatur

Pagina 463.

H*Ermānus: Accidit autē tale quippiam, dum distenduntur arteriæ, vt superficiē earum motarū clarius sentiamus, &c. Græcè, τῆς ἄνω περιφερείας αὐτῆς μᾶλλον αἰσθανόμεθα κινουμένης, &c. Hoc est, Supernam superficiem ipsius, dum mouetur, magis percipimus, &c.*

Ibidem.

H*Erm. Et congrediatur minus multis interpositis corporibus. Græcè, καὶ δι᾽ ἐλαττόνων ὁμιλεῖ σωμάτων. Quod breuius & elegantius sic vertitur. Et tactui per pauciora corpora occurrit.* Pagina 467.

H*Erm. Siquidē robur facultatis diximus esse tantū debere in altis pulsibus, vt maximā distentionē poßit moliri, nec loca cingentia arterias capere eam valeāt. Græcè habetur, εἰ γε δὴ τὴν ῥώμην τῆς δυνάμεως τηλικαύτην ἐλέγομεν εἶναι δεῖν ἐν τοῖς ὑψηλοῖς σφυγμοῖς, ὡς δύνασθαι μὲν ἐργάσασθαι μεγίστην διαστολήν, μὴ χωρεῖσθαι δὲ ὑπὸ τῶν περιεχούσων τὰς ἀρτηρίας χωρῶν. Quæ sonant; Si vtiq; facultatis robur in altis pulsibus tantùm dicebamus esse debere, vt posset maximā quidē dilatationē moliri: minimè autē à locis arterias ambientibus coërceri.* Pag. 468.

H*Erm. Quid iam si hoc verum est, num longus cōtinuò is pulsus est? Græcè, τί δ᾽*

εἰ

εὖγ,ἐὶ τοῦτ' ἐστὶν ἀληθὲς οὐχὶ καὶ βραχὺς ἐυθέως ὁ τοιοῦτος γίνεται σφυγμός. *Quæ sic sunt reddenda, Quid igitur? An si hoc verum est, nō cōtinuò is pulsus etiā breuis existit?*

Pagina 470.

H*Erm. Longè hîc maior est contractionis tēpore distētionis tēpus.* *Græcè*, παρὰ πολὺ πλεῖον ἐνταῦθ' ὁ τῆς συστολῆς ἐστὶ χρόνος τοῦ διαστολῆς. *Hoc est, Multò enim hîc est maius contractionis tempus tempore dilatationis.*

Lib. III. Pag. 471.

H*Erm. Postquàm de pulsuū alterationibus quæ ex primis & præcipuis causis proficiscuntur, satis primo in libro disputauimus.* *Græcè*, τὰς μὲν ἀπὸ πρώτων τε καὶ κυριωτάτων αἰτίων ἀλλοιώσεις τῶν σφυγμῶν, ὁ πρόσθεν λόγος αὐτάρκως ἐξηγήσατο. *Quod est, Alterationes quæ à primis & principalissimis causis proficiscūtur, abundè præcedēs sermo exposuit.*

Pag. 472.

H*Erm. Viri mulieribus pulsum ferè habent longè tum maiorem, &c.* *Græcè habetur*, Ἄνδρες μὲν οὖν γυναικῶν ὡς ἐπίπαν μείζονα πολλῷ, καὶ σφοδρότερον ὡσαύτως πολλῷ, καὶ βραδύτερον ὀλίγῳ, καὶ ἀραιότερον ἱκανῶς τὸν σφυγμὸν ἔχουσιν. *Hoc est, Igitur Viri mulieribus in vniuersum pulsum habent longè tū maiorem, tum vehementiorem, paulò autem tardiorem, vt sufficienter rariorem. &c.*

Pagina 473.

HErman. bis rursus, τὸ ὡς ἐπίπαν vertit Ferè, quum in vniuersum, potius vertendum fuisset.

Pag. 475.

HErm. Qui pulsum non diuturnum statim etiam velocẽ arbitrantur esse. Græcè habetur, τὸ βραχύχρονον, Hoc est, Pulsum, cuius motus breui absoluitur tempore. Atqui nõ omnis pulsus, qui non diuturnus existit, est breuis temporis: quum is qui in mediocritate cõsistit, nec sit diuturnus, nec brachychronus.

Pagina 485.

HErm. Tandẽ ad remissionẽ & paruitatẽ redeunt. Græcè, χρονίσαντες δὲ, πάλιν τρέπονται εἰς ἀμυδρότητα. Quod est, Vbi autem diuturni fuerint, vertuntur in remissionem.

Lib. IIII. Pag. 499.

HErm. Planũ autẽ est, hæc intelligi debere de lætitia, quæ per se, & modicè pulsus mutat. Græcè, δῆλον δ' ὡς ἐπὶ τῆς καθ' αὑτὸ τοῦ ἰδίου λόγου ἀλλοιούσης τοὺς σφυγμοὺς, τῆς συμμέτρου ἡδονῆς εἴρηται ταῦτα. Hoc est, Liquet autem, de lætitia modica, & quæ propria ratione pulsus immutat, hæc dicta fuisse.

Ibidem consequenter.

HErm. Nam si nimia quidem lætitia sit, vt facultatem opprimat, pulsus sæpe per accidens contrarij existunt. At tunc, oppressa facul

facultatis fiunt pulsus. Græcè, πολλάκις γὰρ κατὰ συμβεβηκὸς καὶ οἱ ἐναντίοι γίνονται σφυγμοί, τῆς ἡδονῆς ἀμέτρου γινομένης, καὶ διὰ τοῦτο καταλυούσης τὴν δύναμιν. ἀλλὰ τότε γε οἱ ἐπὶ καταλύσεως δυνάμεως γίνονται σφυγμοί. *Quod est, Sæpenumero enim ex accidenti contrarij pulsus oriuntur, si sit voluptas immoderata, ac proinde facultatem exoluat. Cæterùm tunc sanè tales pulsus contingunt, quales solent viribus resolutis accidere. &c. Plurimum autem differt resolutio facultatis ab oppressione. Opprimitur siquidem à maxima humorum colluuie: resoluitur autem ab exhalatione benignorum humorum, maximéque spirituum vitalium, qui euanescere solent, cum ob alias causas, tum etiam ob lætitiam & voluptatem insignem. Vnde multos legimus repentino gaudio perfusos, animam exhalasse.*

Pag. 507.

H*Erm. Quæ difficultate nutrimenti extinguuntur. Græcè,* ἐνδείᾳ δὲ αὗται τροφῆς ἀποσβέννυνται. *Quod est. Penuria enim ipsæ nutrimẽti extinguũtur. &c. Non autẽ omnis difficultas nutrimenti, eiusdem penuria existit: quum alimentum vitiosum, difficultatem quidem importet, penuriam verò non item.*

Ibidem.

H*Erm. Quem marcorem Philippus vocat ex morbo senium: quem ferè habẽt sene-*

ſcentes, & interim iuuenes etiam Græcè, καθά ἐστι τὸ τοιοῦτον μαρασμὸν ὁ φίλιππος ἐκ νόσου γήρας. καὶ συμπίπτει μάλιστα μὲν τοῖς παρηβῶσι, ἐνίοτε καὶ τοῖς ἔτι ἀκμάζουσι. Hoc eſt, Philippus hunc maraſmũ vocat ex morbo ſenium. Atq; inuadit præcipuè quidem iam ſeneſcentes. Interdũ autẽ & conſiſtentes ætate.

Pag. 511.

HErm. Iam verò etiam magis inæquales eos meritò eſſe, ne hoc quidem eſt obſcurum. Græcè additur, διὰ τὴν γειτνίασιν. quod eſt, Ob vicinam.

Ibidem.

HErm. Longè enim frigidior, & vt ita dicam, letalior peripneumonia eſt morbus lethargicis. Græcè, ἐπὶ πλέον γὰρ ψυχρότερον, (καὶ ὡς ἂν εἴποι τις) νεκρωδέστερον τοῦ τῆς περιπνευμονίας ἐστὶ τὸ τοῦ λυθαργικοῦ νόσημα. Quæ ſonant, Longè enim frigidior, atque (vt quis dixerit) pernicioſior, eſt morbus lethargicus peripneumonico.

Ibidem.

HErm. Si item hoc teneas, lethargũ ex ipſo potius cerebro, phrenitin præcipuè gigni ex tenui meninge, & ex ſepto tranſuerſo. Græcè habetur. εἰδότι ἐστι, ὅτι καὶ κατὰ μὲν αὐτὸν τὸν ἐγκέφαλον ὁ λήθαργος μᾶλλον ἔχει τὴν γένεσιν. ἡ φρενῖτις ἐστι κατά τε τὴν λεπτὴν μάλιστα μήνιγγα, καὶ τὸ διάφραγμα. Quodeſt,

Si

si noris autem, quòd lethargus quidē gignitur potius in cerebro, phrenitis verò præcipuè in eius tenui meninge, atque etiam in diaphragmate. Lethargus itaque non ex cerebro, sed ex pituitoso humore collecto in cerebro, vt phrenitis, non ex tenui meninge, sed ex bile in illa aceruata, suam ducit originem.

Pag. 513.

H*Erm. Conniuent ferè oculis. Græcè,* τὰ μὲν πολλὰ μύσοι τοῖς ὀφθαλμοῖς. *Quod est, vt plurimum conniuent oculis.*

Pagina 518.

H*Erm. Vteri suffocati pulsus Græcè,* ὑστερικοῦ πνίξεως. *Hoc est, suffocationis inductæ ab vtero pulsus. Vterus quippe minimè suffocatur, sed vbi ex plenitudine vel inanitione conuellitur, respirationis organis plurimum facessit negotij, animálque in maximam anxietatem perducit.*

Lib. 1. de Præcognitione ex pulsibus.

Pag. 223.

H*Erm. Non esse venientium tantùm præscientiam. Græcè legitur,* τῶν μελλόντων. *Quod, futurorū, quàm venientium, aptius interpretabimur.*

Pag. 225.

H*Erm. Postea in corporibus quæ ægrotant tantū. Græcè legitur,* τῶν νοσούντων ἁπλῶς. *Hoc est, Quæ ægrotant simpliciter.*

Ibidem.

HErm. Nec aliter in ægrotantibus, siquidē ægrotant tantùm, indicabit magnus pulsus morbi calidum affectum esse. Græcè, οὕτω δὲ κἀν τοῖς νοσοῦσι, τοῖς μὲν ἁπλῶς, ὁ μέγας σφυγμὸς ἐνδείξεται θερμὴν τῆς νόσου τὴν διάθεσιν. Quod est, Similiter etiam in ægrotantibus, si ægrotent quidem simpliciter (hoc est, si morbo simplici sint correpti) magnus pulsus indicabit calidam ipsius morbi dispositionem.

Ibidem consequenter.

HErm. Sin recens aliqua adsit alteratio. Græcè additur, illa particula ἔξωθεν. Hoc est, aduenіens extrinsecus.

Pag. 538.

HErm. Non tamen vbi contracta præter proportionem profunditatis est. Græcè, οὐ μὴν ὅταν γε μειωθῇ παρὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ βάθους. Quod est, Non tamen vbi imminuta fuerit infra proportionem profunditatis.

Pag. 539.

HErm. At quum crassior sit, si quo homo euaserit se ipso crassior, hoc sit pulsus minor. Græcè habetur, εἰ μὲν ὅσονπερ ἑαυτοῦ παχύτερος ὁ ἄνθρωπος ἐγένετο, τοσούτῳ καὶ ὁ σφυγμὸς μικρότερος. Hoc est, Siquidem quantum se ipso homo crassior sit redditus, tanto etiā pulsus minor videatur.

Pag. 549.

HErm. *Habes primas & simplicißimas pulsuũ mutationes in celeritatem & tarditatem: harum causas praecedentes & externas eadem inueniuntur ratione atque illæ. &c.* Græcè, αὗται μὲν αἱ πρῶται τε καὶ ἁπλούσταται τροπαὶ τῶν σφυγμῶν, εἰς τάχος, καὶ βραδύτητα, καὶ τούτων αἰτίαι προηγούμεναί τε καὶ καταρχοῦσαι, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εὑρισκόμεναι ταῖς, &c. *Quæ sic sunt vertenda, Atque hæ sanè sunt primæ & simplicißimæ mutationes pulsuum in celeritatem & tarditatem: causǽque earũ antecedentes & primitiuæ, simili methodo inuentæ ac illæ, &c.*

Pag. 552.

HErm. *Ac quò sit vehementior.* Græcè, καὶ ὅσῳ γε σφοδρότερος. *Hoc est, Et quantò vehementior fuerit. Ibidem paulò inferius, vbi legitur, Quò sit languidior, quantò sit languidior, legendum est.*

Ibidem.

HErm. *Alterationes pulsuum, quædam in remißionem & vehementiã: & solæ fiũt frequenter, & ab vna causa.* Græcè habetur: αἱ δ' ἀλλοιώσεις τῶν σφυγμῶν, αἱ μὲν εἰς ἀμυδρότητα, καὶ σφοδρότητα, καὶ μόναι γίνονται πολλάκις, καὶ ὑφ' ἑνὸς αἰτίου. *Quæ sic nos vertimus, Alterationes autem pulsuum, quæ quidem in remißionem & vehementiam fiunt, illæ certè*

certè & solæ frequẽter fiunt, & ab vna causa.

Lib. 11. de Præcognitione ex pulsibus.

Pag. 516.

HErm. *Magna enim copia ex putrescentibus humoribus aceruatur. Græcè habetur,* κατὰ τὰς σήψεις. *Hoc est, In humorũ putrefactionibus.* Ibidem, paulò antè.

HErm. *Fuliginosorum excrementorum ingentem colligi numerum. Græcè legitur,* πλῆθος: *quod rectius vertitur, multitudinem. Numerus quippe, non de continua, sed dicitur de quantitate discreta.*

Pag. 562.

HErm. *Robur validorum omnem excipit causam paruam. Græcè,* τῶν δ' ἰσχυρῶν ἡ ῥώμη πρὸς ἅπαν ἀπομάχεται τὸ μικρὸν ἱκανῶν. *Quod est, Validorum robur, reluctatur omni affectui exiguo.*

Pag. 564.

HErm. *Est autem eorum pulsuum ingens frigiditas causa generandorum, quæ occupet vel corpus cordis, vel spiritum & sanguinem, quem continent eius sinus, vel partem aliquam vicinam. Græcè legimus,* τῶν ὁμιλούντων. *Hoc est, consentientium particularum, vel aliquod commercium habentium. At multa consentiunt mutuò, atque in vnum conspirant, quæ minimè sibi vicina existunt. Quẽadmodum cor & cerebrum, quæ neruorum & arter*

arteriarum ratione iunguntur tanta necessitudine, vt affectio vnius, alteri consortij lege communicetur. Pag. 565.

HErm. Siquidem generantur hi producta raritate: ac quum procurantur, reuertunt per raritatem ad pristinum statum. Græcè, εἴ γε καὶ ἡ γένεσις αὐτῶν ἐπιγινομένης τῆς ἀραιότητος, καὶ ἡ λύσις, ἐπάνοδος εἰς τὴν ἀρχαίαν συμμετρίαν ἐστὶ διὰ ἀραιότητος. Quod nos vertimus, Siquidem generatio ipsorum fit raritate producta: solutio autem est reditus quidam per raritatem ad commoderationem pristinã.

Pag. 573.

HErm. Quem primò equidem vnum ferire iterum putaui. Clarior tamen est in Græco hæc sententia. ὃν δὴ καὶ μόνον ᾤμην τότε κατ' ἀρχὰς εἶναι πλήττοντα δίς. Hoc est, Quem solum primò sanè putaueram bis ferire.

Pag. 580.

HErm. Reciprocantur modò ex vltima pulsus abolitione: modò ex paruo pulsu & languido. Quorum quidem vocantur etiã reciproci vtriq;: sed hoc interest inter hos, quòd illi decurtati sint reciproci, hi deficientes reciproci. Græcè legitur, ἐπανέρχεται δὲ ποτὲ μὲν, εἰς ἀσφυξίαν ἐσχάτην ἡ κίνησις ἀφικνουμένη. ποτὲ δὲ, εἰς μικροσφυξίαν τε καὶ ἀμυδρότητα. καὶ τοίνυν καὶ καλοῦνται παλινδρομοῦντες μὲν ἀμφότεροι, διαφέρουσι δὲ τῷ, τοὺς μὲν, μειούρους εἶναι παλιν-

δρομοῦντας. τούς δ', ἐκλείποντας παλινδρομοῦντας. Quæ sic nos vertimus. Reuertitur autem motus arteriæ, interdũ quidem, ab vltima pulsus abolitione, ad quam peruenerat: interdum autem, à paruo pulsu & languido. Quorum sanè vtrique pulsus recurrentes dicuntur: hi tamen interiecto discrimine, quòd illi quidem, deficientes recurrentes existunt: hi autem, imminuti recurrentes, seu decurtati,

Lib. III. de Præcognitione ex pulsibus.

Pag. 589.

HErm. Cordis calor, pulsus (vt diximus) variat. Verùm quia duorum generũ est, aut à putribus genitus humoribus, cuius acris qualitas & fumosa est: aut cum humiditatis defectu, à natura remotus sola quantitate: ille prior constans & obfirmatus est. &c. Græcè legitur, ἡ γὰρ τοι θερμότης ἐν τῇ καρδίᾳ τρέπει μὲν, ὡς εἴρηται, τοὺς σφυγμούς. ἀλλ' ἐπεὶ διττὴ κατ' εἶδός ἐστιν, ἡ μὲν ἑτέρα, καὶ σηπεδόνος χυμῶν ἔγγονος, ἧς ἡ ποιότης δριμεῖά τε ἐστι, καὶ καπνώδης. ἡ δὲ ἑτέρα, μετ' ὑγρότητος ἠδείας, αὐτῷ μόνῳ τῷ πόσῳ τοῦ κατὰ φύσιν ἀποκεχωρισμένη. μόνιμος μὲν ἐστι, καὶ δύσλυτος ἡ πρότερον ῥηθεῖσα. Hoc est, Cordis calor, pulsus (quatenus dictum est) immutat: Cæterùm quando quidem duplex is, secundum speciem est, vnus quidem soboles putredinis humorum existit, cuius

cuius nimirum qualitas acris est, & fuliginosa: alter autē cum benigna humiditate cõiunctus, sola quantitate à naturæ modo recedit. Est autem constans & ægrè solubilis, quem primo diximus loco.

Ibidem.

H*Erm. Verecundiæ etiam atque iræ comitatur. Græcè, αἰδῶ καὶ θυμῷ συνεπομένη. Quod mallem equidem vertere, Timorem atque iracundiā concomitatur. Quandoquidem pudor, haud quidem tanti momenti est affectus, vt pulsum vsqueadeo immutare possit. αἰδὼς δὲ, cùm pudorem, tum etiam metum significat.*

Pag. 592.

H*Erm. Nec si pestilentem animā. Græcè, οὐδ' ὅτι λοιμώδη τὴν ἀναπνοήν. Hoc est, Nec quia pestilentem respirationem. &c. Nam tametsi per translationem interdum anima sumatur pro spiritu, ac præsertim apud poëtas, Medica tamen ars admodum seuera quum sit, minimè oblectatur metaphoris.*

Pag. 599.

H*Erm. Iam os etiam attendunt. Græcè, συνεπισκοποῦνται δ' ἔτι καὶ τὰ κατὰ τὸ στόμα μόρια. &c. Hoc est, Contemplantur simul etiam partes ori adiacentes.*

Pag. 602.

H*Erm. Qui putredini humorū comitatur, etiam par est perpetuò huius magnitudo,*

non

non tamen vt naturalium, neque aliorum ge-nerum, verũ quum de natura parum desciuit, &c. Græcè. τὸ δ' ἐπὶ σήψει χυμῶν, ἴσον μὲν ἀεὶ καὶ τούτου τὸ μέγεθος. οὐχ ὅσον δὲ τῶν κατὰ φύσιν, οὐδὲ τῶν ἄλλων γονῶν. ἀλλ' ἐπειδὰν μὲν ὀλίγον ἐξεστήκει τοῦ κατὰ φύσιν. &c. *Hoc est, Eius autem febris quæ humorum putredinem sequitur (scilicet, proprium indicium erit) par semper magnitudo in pulsu, non tamẽ vt in ijs quæ pro naturæ modo se habent, neq; vt in alijs generibus. Cæterùm vbi exiguum quid à naturæ modo recesſit, &c.*

Pag. 603.

H*Erm. Tardi non perinde, sed si viciniis sibi frigidius sit corpus cordis.* Græcè, βραδεῖς δ' οὐχ ὁμοίως σαφῶς, ἀλλ' ὅσον ἐπὶ πλεῖον ἐψύχθη τὸ σῶμα τῆς καρδίας τῶν ψαυόντων ἑαυτοῦ. &c. *Hoc est, Tardi autem non vsq; adeò conspicuè, sed pro ratione excessus, quò viciniis partibus est cordis corpus frigidius.*

Pag. 604.

H*Erm. Neque scilicet alij sensui tribuunt album nigrum, flauum, rufum, pallidum, fuscum, cæruleum, reliquáque colorum nomina, præter oculis obiecta.* Græcè legimus, οὐδ' αὖ ἐπ' ἄλλην φέρουσιν αἴσθησιν τό, τε λευκὸν καὶ μέλαν, καὶ ξανθὸν, καὶ πυῤῥὸν, ὠχρόν τε, καὶ φαιὸν, καὶ κυανοῦν, ὅσα τ' ἄλλα χρωμάτων ἐστὶν ὀνόματα, πλὴν τῶν ὁρατῶν. Quod

est,

est, Neque igitur ad alium referunt sensum, album, nigrum, flauum, rufum, pallidum, fuscũ, ceruleum, & quæcunque alia colorum nomina, præterquàm ad visibilium sensum.

Ibidem consequenter.

H*Erm. Neque etiam aliis austernm, dulce, amarum, acerbum, adstringens, salsum, salsuginosum, præterquàm quæ gustatur. Græcè,* οὐτ' αὖ πάλιν ἐπ' ἄλλα τὸ αὐστηρὸν καὶ γλυκὺ, ἢ πικρὸν, καὶ στρυφνὸν, ἢ στύφον, ἁλινόν τε ἢ ἁλμυρὸν, ὅτι μὴ τὸ γευστῶν. *Quæ sic sunt vertenda, Neque rursus ad alios sensus, austerum, dulce, amarum, adstringens, acerbum, salsum, & salsuginosum, præterquàm ad gustum.*

Ibidem.

H*Erm. Neque iam vllis aliis calidum, frigidum, siccum, humidum, molle, durum, verùm his quæ tanguntur, omnes attribuũt. Græcè legitur,* οὐ μὴν δ' ἐπ' ἄλλων τινῶν θερμὸν καὶ ψυχρὸν, ξηρὸν καὶ ὑγρὸν, ἢ μαλακὸν, καὶ σκληρὸν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἁπτῶν ἅπαντες. *Quod est, Sed neque in aliis sensibus collocant calidũ, frigidum, siccum, humidum, molle, & durum, præterquàm in tactilium sensu.*

Pag. 605.

H*Erm. A' propriis ad impropria. Græcè legitur,* ἀπὸ τῶν οὐ κυρίων ἐπὶ κύρια. *Hoc est, Ab impropriis, ad propria.*

Pag.

Pag. 610.

Herm. At febris hectica, rarissima à primo existit, Græcè, σπανιώτατα μὲν οὖν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς συνίσταται πυρετὸς ἑκτικός. Quæ vertimus, Rarissimè igitur statim ab initio oritur hectica febris.

Pag. 611.

Herm. Si adiecerimus sermoni quandam distentionem Græcè habetur, διορισμόν τινα, Hoc est, distinctionem quandam.

Pag. 614.

Herm. Cor ipsum ad intemperiem inducit victus, si diutius sicco utaris. Græcè, ἐν αὐτῇ δὲ τῇ καρδίᾳ τὴν κατὰ ξηρότητα δυσκρασίαν ἀποτελεῖ καὶ ἡ διαίτα μὲν ἐπὶ πολυχρόνιος ἐπὶ τὸ ξηρότερον ἀχθείη. Quod est, In ipso autem corde siccam intemperiem producit etiam victus ratio siccior, si diu fuerit administrata.

Pag. 615.

Herm. Durorum pulsuum antè demonstrauimus esse paruitatem, mollium magnitudinem. Græcè habetur, τοῖς μὲν οὖν σκληροῖς σφυγμοῖς ἐδείκνυτο πρόσθεν ἑπομένη ἡ μικρότης, ὥσπερ τοῖς μαλακοῖς τὸ μέγεθος. Nempe, Duris igitur pulsibus demonstrauimus antea esse paruitatem comitem: quemadmodum mollibus magnitudinem.

Lib. IIII. de Præcognitione ex pulsibus. Pag. 619.

Herm. Genus igitur respirandi, omnes fluxiones idem habent: at non eadem omnibus suffocatio, sed omnibus calidioribus comitatur potius. Græcè, habetur, ἡ μὲν οὖν ἰδέα τῆς ἀναπνοῆς ὁμοία τοῖς ῥεύμασιν ἅπασιν ὑπάρχει. τὸ πνίγεσθαι δ' οὐχ ὁμοίως ἅπασιν, ἀλλὰ τοῖς θερμοῖς ἅπασι μᾶλλον ἕπεται. *Quæ sic sunt vertenda: Igitur species respirationis similis omnibus fluxionibus, adest. Suffocatio autem ipsa, non similiter omnibus: sed magis calidas omnes fluxiones sequitur.*

Ibidem.

Herman. Alia præterea varietas erit, quòd interim affecta pars thoracis sit, interim succingẽs costas tunica. Codex Græcus vetustus habet, διαλλάξουσι δὲ κἀν τῷ, ποτὲ μὲν μῦν εἶναι τὸ πάσχον μέρος τοῦ θώρακος: ποτὲ δὲ, τὸν ὑπεζωκότα τὰς πλευρὰς χιτῶνα. *Quæ sonant, Variabunt etiam vel hac ratione, quòd interdum quidem pars affecta thoracis sit musculus, interdum autem costas succingens membrana,*

Pag. 620.

Herm. Ac si ab solis excrementis citra febres intendatur. Græcè, εἰ μὲν οὖν ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῷ περιττωμάτων διατείνοιτο χωρὶς πυρετῶν. *Quod est, Si igitur à solis excrementis in ipso genitis citra febres, distendatur.*

Pag.

Pag. 624.

HErm. *In statu arteriæ sunt moderati.* Græcè, ἐν μὲν τῇ συστάσει τῆς ἀρτηρίας. *Quod est, In consistentia quidem arteriæ.*

Pag. 625.

HErm. *Qui ex multa bile feruente ob putredinem, hoc patiuntur.* Græcè habetur, ὅσοι δ' ἐπὶ μελαίνῃ χολῇ ζεσάσῃ διὰ σηπεδόνα τοιοῦτόν τι πάσχουσι. Hoc est, *Quicunq; autem ob atram bilem efferuescentem ratione putredinis, tale quid perpetiuntur.*

Pag. 626.

HErm. *Sin frigiditas morbosa cerebrum afficiat, quũ illi cor consentiat, tardiores, atq; rariores æquo pulsus erunt.* Græcè, ψύξεως δὲ νοσώδους ἐν ἐγκεφάλῳ γινομένης, ὅταν εἰς συμπάθειαν ἀφίκηται ἡ καρδία, μικρότεροι, καὶ βραδύτεροι, καὶ ἀραιότεροι τῶν κατὰ φύσιν οἱ σφυγμοὶ γενήσονται. *Quæ sonant, Frigiditatis autem morbosa in cerebro genita, si cor etiam consortij lege afficiatur, minores, tardiores, atque rariores ijs, qui pro modo naturæ habebant, gignentur pulsus.*

Pag. 627.

HErm. *Subtilis meninx, quæ cerebrum amplectitur.* Græcè legitur, ἡ διαζωννῦσα τὸν ἐγκέφαλον. Hoc est, *Quæ disiungit cerebrum. Etenim liquet ex consectionibus, per illam tenuem membranã, quæ mista arterijs & venis*

totum

totum cerebrum permeat, distingui planè dextram à sinistra ipsius cerebri partem, atq; adeò ab vtraque cerebellum, quam vocant parencephalida.

Pag. 629.

H*Erm. Vnum etiam reliquũ est, de testibus vt dicamus. Nã hæ partes etsi intra inguina sint, statim febres propter vasorum vicinitatem accendunt. Græcus vetustissimus habet,* καίτοι γε ὂν ἐκτὸς ὄντα βουβώνων, αὐτίκα πυρετοὺς ἐπιφέρει φλεγμήναντα, *&c. Quod est, Quanuis enim extra inguina sint, subitò febres accendunt, vbi inflammati fuerint.*

Ibidem.

H*Erm. Nam venientium sumi præsagia ex præsentibus. Græcè legitur,* ὅτι δὲ καὶ ἡ τῶν μελλόντων πρόγνωσις, ἐκ τῶν ἐνεστώτων γίνεται. *Quod sic rectius interpretabimur, Quòd autem futurorum etiam prænotio, ex præsentibus conciliatur.*

Ibidem.

H*Erm. Hæc omnia ex affectibus præsagiũtur. Græcè habetur,* ἐκ τῶν διαθέσεων. *Ex dispositionibus.*

Pag. 630.

H*Ermannus. Morbus enim cognoscitur ex loco affecto, eiúsque affectu. Græcè,* καὶ τῆς ἐν αὐτῷ διαθέσεως. *Hoc est, Et eius*

dispositione.

Ibidem.

H*Erm. Quum morbum semel superatura est natura. Græcè,* ἐν ᾧπερ ἂν ἡ φύσις ἐπικρατήσῃ τελεώτατα τῆς νοσώδους διαθέσεως. *Hoc est, Quo tempore natura superauerit absolutissimè morbosam dispositionem.*

Ibidem.

H*Erman. Propter quos cibum non sentiant. Græcè,* ἐφ' αἷς ἀτροφοῦσι. *Quod est, Ob quos ciborum vsu non promouentur.*

Ibidem.

H*Erman. Iam verò etiam animalis facultatis imbecillitates, cerebri ingenti intemperiei comitantur, eiusdem quasi suffocationes impletionibus eius ventriculorum, & obstructionibus meatuum qui in eos penetrat. Græcè habetur,* οὕτω δὲ καὶ τῆς ψυχικῆς δυνάμεως, αἱ μὲν ἀῤῥωστίαι, ταῖς ἐγκεφάλου μεγάλαις ἕπονται δυσκρασίαις. αἱ δ' οἷον πνίξεις, ταῖς τε πληρώσεσι τῶν κοιλιῶν αὐτοῦ, καὶ ταῖς ἐμφράξεσι τῶν εἰς αὐτὰς ἐχόντων πόρων. *Quæ sic nos vertimus, Similiter autem animalis facultatis imbecillitates, magnas cerebri intemperies sequuntur. Quæ verò veluti suffocationes sunt, succedunt tum repletionibus ventriculorum ipsius, tum obstructionibus meatuum qui ad eos pertinent.*

Pagina 633.

HErman. *Alterius quàm vitalis. Græcè, ὥσπερ τῆς ἑτέρας ζωτικῆς. Quod est, Quēadmodum alterius vitalis.*

Lib. 1. de Diebus decretoriis.

Pag. 646.

ANdern. *Cum bonis signis accidit, quæ à contemplatorio prius indicata est. Græcè, εὐσήμου δὲ, τὴν προδηλωθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἐπιδήλου. Quod equidem maluissem sic vertere, Insignem autem, quæ ab indice præostēsa fuerit. Fieri siquidem potest, vt crisis aliqua prius indicata iam fuerit ab indicatorio die, quæ tamen cum bonis signis non accidat. Crisis quippe, quæ septima die in exitium desinit, omnia secum habet signa exitialia, tametsi fuerit à quarto die præostensa.*

Pagina 651.

ANder. *fœtida multa tum deijciunt. Græcè, καὶ δυσώδη τὰ πολλὰ διαχωροῦσι. Hoc est, Et fœtida vt plurimum deijciuntur.*

Ibidem consequenter.

ANdernac. *Sudores rari quidem æquales toto manantes corpore, & calidi: quales si quando oboriuntur, plurimùm afficiunt ægros. Græcè, ἱδρῶτες δὲ σπάνιοι μὲν οἱ ὁμαλοὶ, καὶ διὰ ὅλου τοῦ σώματος, καὶ θερμοὶ, καὶ εἰ γίνοιντο δέ ποτε τοιοῦτοι, διακόπτοντες τὰ πολλά. Quod est, Sudores au-*

tem, rari quidem ij, qui æquales, & per vniuersum corpus, & calidi existunt. Quòd si tales aliquando exoriantur, vtplurimum intercipiuntur.

Pagina 654.

A*Ndern. Prope hos verò tertiusdecimus. Græcè, καὶ ταύτας ἐγγὺς ιζ. Hoc est, Decimusseptimus.*

Pag. 671.

A*Ndern. Hæc igitur quatuor genera, quorum partes etiam sunt diuersæ, dum naturæ motibus incidunt, subinde circuituum ordinem destruunt, Græcè habetur,* ταῦτ' οὖν τὰ γένη τὰ τέσσαρα, καὶ πολυειδῆ κατὰ μέρος ὑπάρχοντα, ταῖς τῆς φύσεως κινήσεσιν ἐμποδὼν ἱστάμενα, διαφθείρει πολλάκις τὴν τάξιν τῶν περιόδων. *Hoc est, Hæc igitur quatuor genera, quæ varias habent species particulares, si naturæ motus præpediant, sæpenumero circuituum ordinem destruunt.*

Ibidem.

A*Ndernacus. Septimo die necessariò futura est. Græcè additur,* κρίσις, *hec est. crisis.*

Pag. 674.

A*Ndernac. Quippe quum secundus, exempli gratia, & quartus, vehementissimam accessionē afferat, vel primus, tertius, & quintus, ad sextum diem mors prædicetur. Græcus*

antiq

antiquus habet, εἰ γὰρ καὶ τῆς δευτέρας ἡμέρας, εἰ τύχοι, καὶ τῆς τετάρτης ἢ σφοδρότερον παροξυσμὸν ἐνεγκούσης, ἤπερ τῆς πρώτης τε, καὶ τρίτης, καὶ πέμπτης, εἰς τὴν ἕκτην ἡμέραν ὁ θάνατος προδηλωθείη. *Quæ ſic videntur eſſe vertenda: Si enim ſecunda dies (ſi ſic contingat) & quarta vehementiorem acceßionem inducat, quàm prima, tertia, & quinta, haud dubiè ad ſextam diem ipſa mors prænuntiatur.*

Pag. 677.

A*Nderna. Et iudicia. Græcè*, καὶ σημεῖα, *hoc eſt, Et indicia.*

Ibidem.

A*Ndernac. Decimuſoctauus autem, vigeſimiprimi. Græcè*, ἡ δὲ ιη, μόνης τῆς κα. *Nempe decimuſoctauus autem, ſolius vigeſimiprimi.*

Libro v. Pag. 693.

A*Ndernac. Hac ratione omnes acuti particulares fiunt. Poſtquàm verò omnes coiuerint, diuturni. Græcè habetur*, καὶ οὕτω γίνεται τὰ μὲν κατὰ μέρος ἅπαντ' ὀξέα: τὸ σύμπαν δὲ, χρόνιον. *Quæ iudicio meo ſic ſunt vertenda, Atque ita ſanè omnes ipſius morbi partes, acutæ redduntur: totus autem morbus, diuturnus, &c. Agit quippe de morbis imperfectè ſolutis, & quorum recidiuæ in diebus decretorijs tum incipiunt, tum iudicantur. Ad*

quarum sanè ortus, solutionésq; si respexerimus, vnaquæq; ipsarū videbitur esse nobis morbus quidam acutus, quum tamen pars vnius morbi diuturni existat.

Pag. 694.

ANdernac. Igitur accessiones ipsæ ex acutissimis morbis per quatuor in viginti auctæ finiuntur. Græcè, αὗται μὲν οὖν ἤδη διὰ τεσσάρων εἰς τὴν κ, ἐκ πολλαπλασιασμοῦ ἐκ προσθέσιος ἀφικνέονται. Hoc est, Ii igitur iam copulati per quaternarium, multiplicatíque adiectionis ratione, perueniunt vsque ad vigesimum.

Pag. 711.

ANdernac. Obscuratur omnino, quum Solis lumen circa eam emergit. Græcè legitur, καὶ ἀφανὴς παντάπασιν, ἐπειδὰν ὑπ' ἐκείνου περιλάμπηται. Quæ sonant, Obscuratur omnino, vbi sub illo, hoc est, sub Sole, illustratur.

Pag. 712.

ANdernac. Item comitialium circuitus custodit, inde, quòd Solis plus, vel minus participat. Græcè legitur, ἐξ ὧν ἡλίου πλέον ἢ ἔλαττον μεταλαμβάνει. Hoc est, Quatenus plus vel minus ex ipso Sole participat.

Ibidem.

ANdern. Capitis dolorem conciliat. Græcè. καρυβαρικοὺς ἀπεργάζεται. Quod est.

Capitis grauitatem conciliat: vel grauedinosos reddit.

Libr. I. De Crisibus.

Pag. 731.

L*Eonicenus. Statim in tempore accessionis hominem occidunt. Gracè,* ἐν τῷ τῆς ἐπιδόσεως χρόνῳ. *Hoc est, augmenti tempore.*

Pag. 756.

L*Eonicenus. Quæ verò extra conturbatur, debet incipere concoqui, quare & longiori tempore, & virtute forti indiget ad coctionem. Gracè,* τὸ δ' ἔξω ταραττόμενον, ἄρχεσθαι πέπτεσθαι μέλλει. ὥστ' εὐλόγως ἱκάνιστον τοῦτο. καὶ γὰρ καὶ χρόνου παμπόλλου δεῖται, καὶ δυνάμεως ἰσχυρᾶς εἰς τὴν πέψιν. *Quod est, Quæ verò extra conturbatur, nondum incepit concoqui. Quare meritò hæc est deterrima. Etenim vt coquatur, prolixum tempus, robúrque facultatis desiderat.*

Ibidem.

L*Eonicenus. Hæc venosæ naturæ passionem significat. Græcè,* τὸ τοιοῦτον, τοῦ φλεβώδους γένους ὑπάρχει πάθος, οἷον ἀκριβὴς ἀπεψία, γαστέρος. *Quod est, Talis enim vrina, venosi generis affectus existit: sicuti & exacta cruditas, ventris.*

Ibidem.

L*Eonicenus. Quum verò etiam statim*

mingitur in vas vrinarium. Græcè, ὅταν δὲ καὶ ταχέως διεξέρχηται, τοῦτο καλεῖται ὑπό τινων ὕδερος εἰς ἀμίδα, &c. Quæ sonant, Quum autem etiam celeriter diffluit, vocatur affectus is à quibusdam in matulam hyderos, &c. Agit nanque impræsentiarum Galenus de diabete, seu de stillicidio vrinæ præter voluntatem effluentis. Qui affectus alteratricis & retentricis facultatis, veluti extinctio est: vt ibidem idem Galenus testatur. Quare per talem fluorem, impropriè sanè dicemus vrinam mingi, quum citra imperium voluntatis, atq; inuito homine delabatur, id quod explicat, τὸ ταχέως διεξέρχεσθαι.

Pag. 760.

LEonicenus. Color verò viridis fit in transitu ad nigrum, & quoddam veluti principiũ nigri. Græcè legitur, καὶ ἔστι οἷον προοίμιον τοῦ μέλανος. Quod sonat, Estq; veluti quoddam principium nigri.

Pag. 771.

LEonicenus: Quòd si ab eo quod est nihil expuere, aut expuere, verùm liquida, & omnino cruda, fiat transmutatio. Græcè, εἰ δὲ ἐκ τοῦ μηδ᾽ ὅλως πτύειν, εἰς τὸ πτύειν μὲν, ἀλλ᾽ ὑγρά τι καὶ τελέως ἄπεπτα, μετάστασις, &c. Hoc est, Si verò ab eo quod est nihil prorsus expuere, ad expuere quidem, sed liquida & omnino incocta fiat transmutatio, &c. Fieri tamen

men potest; vt is error non à Leoniceno, sed à typographo sit commissus.

Pag. 777.

L*Eonicenus. Siqua verò vniuersa fiat permutatio, & multò magis adhuc eam quæ antecedit agitationem. Græcè habetur,* καὶ πολὺ δὴ μᾶλλον ἔτι τὴν προηγουμένην αὐτοῦ ταραχήν, *&c. Hoc est, Ac multò magis illam perturbationem, quæ permutationem ipsam præcedit: scilicet, crisim appellare consueui.*

Pag. 786.

L*Eonicenus. Tertianam itaq; febrem fieri contingit absq; rigore vehementi. Græcè,* τὸν οὖν ἀκριβῆ τριταῖον, οὐκ ἐνδέχεται μὴ οὐ μετὰ ῥίγους σφοδροῦ γενέσθαι. *Quod est, Igitur exquisitam tertianam haud licet fieri absq; rigore vehementi, &c. Est enim Atticis familiare, vt pro vna, duabus negationibus sæpe vtantur.*

Pag. 799.

L*Eonicenus. Sed nihilominus hoc, si multa quiete ægrotanti adueniente. Græcè habetur,* μηδεμίας ἀπυρεξίας γινομένης περὶ τὸν κάμνοντα. *Quod est, Nulla prorsus explicatione, siue absolutione à febri in ægrotante facta.*

Lib. I I I. de Crisibus.

Pag. 814.

L*Eonicenus. Si verò tantùm febricitent, sine alicuius visceris passione, aut inflam-*

matione hepatis, vel renum, vel vesica, vel splenis, maximè vrinis oportet animum adhibere. Græcè, πυρέτ]όντων. ἢ μόνον, ἄνδ σπλάγχνε τινὸς διαθέσεως, ἢ τινο τ̃ καθ' ἧπαρ, ἢ νεφρούς, ἢ κύστιν, ἢ σπλῆνα φλεγμαινόντων, &c. Quæ sonant, Si verò tantùm febricitent, absque alicuius visceris passione: aut si quæ etiam inflammatio adsit in aliquo eorum quæ ad hepar, vel renes, vel vesicam, vel splenem pertinent, vrinæ sunt spectandæ. Quòd autem ita legendum sit, indicant Galeni verba, quæ statim subdit in hunc modum: Semper enim, quum febris affuerit, vel ex sola humorum putredine accensa, vel ex membro inflammationem patientem, censeo præcipuè esse inspiciundas vrinas, atque inde agnoscendas coctiones.

Pag. 818.

LEonicenus. *Febris enim quæ propriè synochus nominatur, longus est status. Magis autem tota hæc febris status est. Græcè, τῷ δ' ἰδίως ὀνομαζομένε πυρετο συνόχε, πολυχρόνιο ἡ ἀκμή. μᾶλλον δ' ἀκμὴ πᾶς ἐστι ὁ τοιοῦτο πυρέτος. Quod nos vertimus, Eius autem febris quæ propriè dicitur synochus, diuturnus status est. Imò verò tota eiusmodi febris status quidam existit.*

Pag. 827.

LEonic. *Tres quidem hi sunt modi pertur-*

bationis morborum. Græcè legitur, μεταβολῆς, *Hoc est, permutationis.*

Pag. 831.

LEonice. Tu itaque suppones aliquam esse vitalem potentiam, stude vt agnoscas eorum ita in robore, sicuti in imbecillitate dispositionem. Græcè legitur, αὐτῆς, *hoc est ipsius, facultatis videlicet.*

Pag. 832.

MOriturus autem ad declinationis tempus pertingere minimè potest, non tamen necessariò etiam non ad statum. Græcè habetur, οὐ μὴν δὲ ἀνάγκης εἰς τὸν τῆς ἀκμῆς. *Hoc est, Sed nec necessariò etiam ad tempus vigoris. Sic autem legendum esse, indicant verba Galeni sequentia, quæ talia sunt. Contingit enim ipsum in augmenti & principij etiam tempore mori.*

Pag. 843.

LEonic. Si igitur præter rationē aluus cōprimitur, vel vrinæ, iam propè crisi existente, rigorē sperare oportet. Si nō, distinguendū est. Græcè legitur, εἰ δὲ τοῦτο, διορίζεσθαι. *&c. Quod est, Qui si accidat, distinguendum. &c.*

Ibidem.

LEonic. Si enim multa, &c. Græcè, εἰ μὲν γὰρ πλείω. *Hoc est, Si enim plura. Quæ lectio illustratur à superiori, vbi Galenus ait. Consyderare oportet nunquid alui excrementa plura*

plura quàm priora, vel pauciora ante cris
exierint. Cui orationi subdit, Si enim plura.

Pag. 846.

LEonicenus. Si verò ad abscessus conue
tantur, communia quidem omnia indici
sunt, vbi de ægri salute non desperatur, qu
neque morbus soluatur, neque vrina multa
multam habẽs subsistentiã, sed cruda & ten
appareat: propria verò morbi non futuri vald
diuturna sunt, subita difficultas anhelitus su
perueniens, móxque quiescens, quam grauita
capitis, ac dolor subsequitur, & grauis somnu
ac surditas, his in glandulosis carnibus post au
res necessum est abscessus fieri. Græcè legitur,
εἰ δὲ εἰς ἀπόστημα τρέποιτο, κοινὰ μὲν ἅπαν-
τα γνωρίσματα, σωτηρίως τοῦ κάμνοντος ἔχον-
τος, τὸ μή τε λύεσθαι τὸ νόσημα, μή τε οὖ-
ρον πολὺ, καὶ πολὺν ὑπόστασιν ἔχον, ἀλλ'
ὠμὸν, καὶ λεπτὸν φαίνεσθαι. Τὰ δ' ἴδια, τῶν
μὲν μὴ λίαν κεχρονικότων, εἰ δυσπνούστερος
ὁ κάμνων ἐξαίφνης γινόμενος, ὑποπαύσειε
μὲν ἐν τάχει τῆς δυσπνοίας, διαδέξαιτο δ' ἂν
αὐτὸν ὀδύνη, καὶ βάρος τῆς κεφαλῆς, καὶ κῶ-
μα, καὶ κώφωσις: εἰς τοὺς ὑπὸ τοῖς ὠσὶν ἀ-
δένας ἀνάγκη τούτῳ γίνεσθαι τὴν ἀπόστασιν.
Quæ nos sic vertimus, Si verò morbi ad abscef
sus conuerti videantur, communia quidem o-
mnia indicia sunt, vbi ægri salus non est de-
plorata, quòd nec morbus soluatur, nec vrina
mul

multa, & multā habens subsistentiā, sed cruda & tenuis appareat. Propria verò non admodum diuturnorum morborum, si æger in difficiliorem respirationem repentè incidens, breui quidem liberetur à tali respirandi difficultate, sed excipiat ipsum statim dolor atque capitis grauitas: præterea inexpugnabilis dormiendi necessitas, surditásque. Huic autem, in glandulosis post aures partibus necessum est abscessum oriri.

Ibidem.

Leonic. Vel inflammatio. Græcè legitur, ἢ φλόγωσις, Quod nos, vitandæ amphibologiæ studio, vertimus, Vel incendium. Siquidem hæc vox inflammatio est vulgo medicorū recepta, pro tumore quodam rubeo, renitentéque & calido, vtpote orto à sanguine: φλόγωσις autem, siue efferuescentia caloris, aliquando potest accidere, citra talem affluxum sanguinis.

Lib. de Præcognitione.
Pag. 860.

Leonardus Iacchinus: Ego enim posthac sedulò cauebo, tum ipsis cedens, tum inscitum patefaciens. Græcus vetustus habet, καταφωρῶν τε τὴν ἀμαθίαν αὐτῶν οὐκ ἐγκαλῶν. Quod nos vertimus. Tum perspicuam inscitiam eorum dissimulans. Cui lectioni subscribit sequens sententia, quæ est talis:

Hæc

Hæc quum facere decreuissem, inscitiam eorum & prauitatem redarguere destiti. Habetur quippe in codice Græco ἐλέγχειν, quod non tam detegere, (vt vertit interpres) quàm redarguere significat.

Lib. de Præsagiis ex insomniis.

Pag. 889.

I*Oannes Ficardus: Phlegmatis humidi plenus est. Græcè habetur, φλέγμα ψυχρόν. Quod est, pituitæ frigidæ.*

SECTIONE QVARTA.

Libro III. De symptomatum causis.

Pag. 152.

C*Opus: At quoniam complures sunt intestinorum circumuolutiones, necesse est, vt alimenta per singulas ex superioribus ad inferiora deferantur. Deinde, quod grauitatis præsidio fieri non potest, nempe vt propellantur ea quæ per intestinorum circumuolutiones fixa continentur, id potentiæ haud difficile est. Quippe habent intestina insitam vim, qua expellant ea quæ sibi molesta sunt. Cui versioni suffragatur etiam & Linacri translatio. Græca tamen dictio sic habet,* ἐπεὶ δὲ πάμπολλαι τῶν ἐντέρων ἕλικές εἰσιν, ἀνάγκη δήπου καθ' ἑκάστην αὐτῶν ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων εἰς τὰ ταπεινότερα φέρεσθαι τὰ σιτία. Τοὐντεῦθεν δὲ τῷ βάρει μὲν, οὐκ ἔθ' οἷόν τε μένειν, τῇ δὲ τῶν ἐντέρων αὐτῶν ἐνεργείᾳ προωθεῖται τὰ σφῶν-

μένα

μῆνα κατὰ τὰς ἕλικας αὐτῶν, ἐχόντων δύναμιν ἔμφυτον ἀποκριτικὴν τῶν ἀνιόντων αὐτά. *Quæ ita vertenda censeo: Quum autem complura sint intestinorum volumina, per quæ à superioribus ad inferiora deferri alimenta est necesse, cibi sanè ipsi, ob grauitatem diu immorari non possunt. Quòd si eorum quippiam hæreat in spiris ipsis impactum, id ab actione intestinorum (quibus inest facultas quædam, expellendi infestantia) propellitur. Itaque sensus Galeni est, excrementa alui, quæ ex cibis reliqua sunt, tum suo pondere delabi, tum facultate expultrice ab intestinis exterminari.*

Lib. de Morborum temporibus.

Pagina 322.

ANdernacus: *Etenim inflammationis affectus calidior quàm prius euadit, cum tumore maiori, item dolore simul & tensione. Græcè,* θερμότερον γὰρ ἑαυτῷ σὺν ὄγκῳ μείζονι μετ᾽ ὀδύνης τε ἅμα καὶ τάσεως γίνεται τὸ φλεγμαῖνον. *Quod est, Calidior itaque se ipsa euadit cum tumore maiori, doloréq; & tensione, pars phlegmone obsessa.*

Pag. 334.

ANdernacus: *De complexis postea disseram. Græcè,* περὶ δὲ τῶν ἐπιμικτῶν, ἑξῆς ἐρῶ. *Quod est, De mistis autem deinceps dicam.*

Libro de totius morbi temporibus.

Pag. 339.

ANdernacus: *Vnum quidem & princeps generationi eorum attribuitur. Græcè legitur,* καὶ πρῶτον, *hoc est, Et primum. Agit enim illic Galenus de ipsius morbi temporibus. Inter quæ vnum & primum ordine, non dignitate, tribuit ipsi generationi. At quum princeps aliquid dicimus, de ipso excellentiã quandam, prærogatiuámque enuntiamus.*

Pag. 346.

ANdernacus: *Post quod rursus augmenti tempus est, non æquè manifestum ita in omnibus: neque illud quod à vigore sequitur tempus, omnino sensile. Græcè,* ἀφ' οὗ πάλιν ὁ τῆς αὐξήσεως, οὐχ ὁμοίως ἐπὶ πάντων αἰσθητὸς οὐδὲ οὗτος. οἷς ὁ τῆς ἀκμῆς ἕπεται πάντως αἰσθητός. *Quod est, Post quod rursus augmenti tempus est, ne ipsum quidem similiter sensibile in omnibus. Post hæc vigoris sequitur tempus, idque omnino sensibile.*

Pag. 348.

ANdernacus. *Vel amarum vehementer. Græcè,* ἢ πυῤῥὸν ἰσχυρῶς. *Hoc est, Aut fuluum vehementer. Disputat nanque illic de sputi coloribus.*

Lib. I. de Locis affectis.

Pag. 373.

Opus: *Itaque quot modis contingat vrinæ meatum stipari. Græcè habetur,* κατὰ πόσους δὴ τρόπους ἐγχωρεῖ στενωθῆναι τὸν πόρον τὸ τραχήλου τῆς κύστεως. *Hoc est, Itaque quot modis contingat obstrui meatum colli vesicæ.*

Pag. 380.

Opus: *Essentia quidem nondum læditur. Græcè,* οὐδέπω μὲν ἡ οὐσία βέβλαπται. *Quod est, Substantia autem nondum est læsa. Aliud quippe dictu est non lædi, atque aliud non esse læsam. Siquidem quod nondum est læsum, fieri potest vt iam lædatur.*

Pag. 381.

Opus: *Quod si antequàm vlcus induxerit, egredi desinat, affectus ipse nondum dysenteria dicetur. Græcè habetur,* εἰ δὲ οὖν πρὶν ἑλκῶσαι, παύσαιτο διεξιόν, &c. *Hoc est, Si verò prius quàm exulceret, perfluere desinat. &c.*

Pag. 388.

Opus: *Igitur si in ventriculo cibi non suapte natura in fumum transmutantur, efficientem causam calidam: si verò saporē acidum referunt, eam frigidam esse necesse est. Græcè legitur.* εἰ δὲ οὖν κνισσῶδη τὰ σιτία κατὰ τὴν γαστέρα, μὴ διὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν, ἀναγκαῖον εἶναι τὴν τοῦ τ' ἐργαζομένου

αἰτίαν εἶναι θερμήν. εἰ δ᾽ ὀξύνοιτο, ψυχράν. *Quod est, Si igitur in ventriculo cibi in fumi nidoresum vertantur, idque non ex sua ipsorum natura, efficientem causam calidam: si verò acescant frigida esse necesse est.*

Ibidem.

C*Opus: Quippe vbi igneo calore ventriculus infestatur, panem aut chondrum sine humore deijci videbis, perquàm exigua in ipsis facta transmutatione. Græcè legitur,* τῆς κοιλίας ὑπὸ τῆς αὐτῆς δυσκράτου γεγενημένης κατὰ θερμότητα πυρώδη χωρὶς χυμοῦ, τὸν ἄρτον καὶ τὸν χόνδρον ὄψει διαχωρούμενα, βραχυτάτης εἰς αὐτὰ μεταβολῆς γεγενημένης: *Quæ sic vertimus, Etenim vbi igneo calore citra humoris affluxum ventriculus infestatur, videbis tum panem, tum chondrum deijci, perquàm exigua in ipsis facta transmutatione. Cui lectioni subscribit sequens in Galeno sententia, quam etiam interpres peruertit.*

Ait enim ibidem.

C*Opus: Quòd si humor quoque deijciatur, qui cibum corrumpere possit, videntur cibi in huiusmodi humore submersi. Græcè habetur,* εἰ δὲ χυμός τις εἴη μοχθηρὸς, ὁ φθείρων τὴν τροφὴν, *&c. Quod nos ita vertendum duximus: Quòd si humor quoque in ventre prauus constiterit, qui nimirum cibos corrumpat, &c.*

Pag. 398.

COpus: *Quocirca coniecturam feci, neruorum qui primi à septima vertebra procedunt, partem quampiam ob ictū fuisse inflammatam.* Græcè legimus, ἐτεκμηράμην ἐν τῇ πρώτῃ τῶν κατὰ τὸν ἕβδομον σπόνδυλον νεύρων διεκπτώσει μόριόν τι ἐπὶ τῇ πληγῇ φλεγμῆναι. &c. Quod ita vertendum est, Coniecturā feci, nerui post septimam vertebram excidentis statim in primo exortu, partem aliquam, ob ictum, fuisse inflammatam.

Pag. 399.

COpus: *Ergo neruorum, qui à ceruice procedunt, vltimi exigua pars, ad minores peruenit digitos.* Græcè, τὸ τελευταῖον ἢ ταπεινὸν μοῖρα. Hoc est, Vltimi humilior pars.

Ibidem.

COpus: *Illi præcipuè spinæ parti, quæ in affecta particula principatum obtinebat.* Græcè, ὃ τὴν ἀρχὴν εἶχε τοῦ πάσχοντος μορίου. Quod est, Quæ principiū affectæ partis in se continebat. Pag. 404.

COpus: *Verùm animalibus instrumentis omnibus naturale quoq; munus debetur.* Græcè, ἡ φυσικὴ διοίκησις ὑπάρχει. Hoc est, Naturalis quoque dispensatio adest.

Lib. 11. Pag. 405.

COpus: *Quippe vt dolor tristis sensus est, ita voluptas blandus est sensus.* Græcè,

ὁ γάρ τοι πόνος, αἴσθησίς ἐστιν ἀνιαρὰ, καθάπερ ἡ ἡδονὴ προσηνὴς αἴσθησις. *Hoc est, Dolor enim est tristis sensus, quemadmodum ipsa voluptas, blandus.*

Ibidem.

COpus: *Quòd si rem accuratius inspexeris, haudquaquam doloris species dicendus est stupor. Græcè,* οὐδὲ διαφορά τις ἐν πόνοις ὁ ναρκώδης ἐστίν. *Quod est, Ne differentia quidem inter dolores est, stupidus dolor.*

Pag. 408.

COpus: *Morbus verò lateralis membranæ costas succingentis est morbus: quæ vbi costis quidem vicina est, necessariò comprimitur. At media ipsius pars, comprimi non potest. Græcè,* ὃς ἐν οἷς μὲν ὁ μιλεῖ τοῖς ὀστοῖς, ἐξ ἀνάγκης θλίβεται. Τὸ μεταξὺ δὲ, πᾶν ἄθλιπτόν ἐστιν αὐτοῦ, &c. *Hoc est, Quæ vbi costis quidem adhæret, necessariò cõprimitur. Quod verò ex ea inter costas est situm, incompressum remanet.*

Pag. 410.

COpus: *Alius, qui ob tensionem fit, non soli affectæ parti proprius, vt qui vicinas partes interdũ afficiat. Græcè legitur,* ἕτερος δὲ, ὁ κατὰ τὴν τάσιν, οὐκ ἔτ' ἴδιος μόνου τ πάσχοντος, ἀλλ' ἐστὶν ὅτε καὶ διὰ τὰ πλησιάζοντα γινόμενος. &c. *Quæ sic vertimus: Alius verò, qui fit ob tensionem, non amplius*

soli

soli affectæ parti proprius, sed ob vicinas partes etiam interdum accidens.

Pag. 411.

C*Opus: Neque enim, vt à tenui corpore, breui temporis spatio exire poterat, sed à profundo quodam. Græcè,* ἀλλ' ὡς ἐκ βάθους τινός. *Hoc est, Sed veluti ex profundo quodam.*

Pag. 422.

C*Opus: Quemadmodum in bene valentibus, qui libera vtuntur respiratione. Græcè,* καθάπερ ἐν ταῖς ἀβιάστοις ἀναπνοαῖς. *Hoc est, Quemadmodũ in respirationibus haud violenter factis.*

Pag. 425.

C*Opus: Ipsa enim omnes pelli subiacentes partes spißitudine superat. Græcè* ὅτι πυκνότερον τῶν ὑποκειμένων αὐτῷ τὸ δέρμα ἐστίν. *Hoc est, Quòd nimirum cutis omnes sibi subiectas partes spißitudine superet.*

Pag. 432.

C*Opus: Quinetiam calidam sentiunt respirationem. Græcè legitur,* τὴν ἐκπνοὴν, *hoc est, expirationem.*

Pag. 436.

C*Opus: Verùm enimuero, quòd principium sensus & motionis ab impetu prodeuntis, sedem in cerebro habeat, &c. Græcè,* ὅτι μὲν

οὖν ἀληθέστατόν ἐστι, τὸ κατάρχον αἰσθήσεώς τε καὶ κινήσεως τῆς καθ' ὁρμὴν, ἐν ἐγκεφάλῳ καθιδρύεσθαι, &c. Hoc est, Quòd igitur quàm verißimum est, nempe ducem sensus & motus ab imperio prodeuntis, in cerebro collocari, &c. Differt siquidem plurimum ipsius motionis & sensus dux, ab earum operationum principio. Quippe omnium functionum animalium principium est cerebrum: at dux est ipsa facultas, quæ in illo gignitur, & ab ipso emanat, hoc est, animalis spiritus.

Lib. III. Pag. 455.

COpus: Præterea quamuis iam dictæ temperies sint contrariæ. Græcè legitur, δυσκρασίαι, hoc est, intemperies.

Pag. 458.

COpus: Si verò simul cum vniuerso corpore facies quoque conuulsa videatur, nō solùm eam partem quæ ex spina procedit, verùm etiam cerebrum ipsum curamus. Græcè legitur, οὐ μόνον τὴν ἔκφυσιν τοῦ νωτιαίου. Hoc est, Non modò spinalis medullæ exortum.

Pag. 426.

COpus: Igitur quemadmodū phreniticū febris, vnum quoddam accidens dispositionum cerebri censetur, sic è conuerso in ardentiū febrium dementia, multis elatis ad ipsum vaporibus Græcè habetur: Καθάπερ οὖν ὁ τῆς φρε-

νιτικῶν πυρετὸς ἕν τι τῶν συμπτωμάτων τῆς ἐγκεφάλου διαθέσεώς ἐστιν, οὕτω τῶν διακαῶν πυρετῶν ἡ παραφροσύνη, πολλῶν ἀτμῶν θερμῶν ἀναφερομένων εἰς αὐτόν. Quod est: Quemadmodum igitur phreniticorum febris, vnum quoddam est cerebri dispositionum symptoma, sic delirium, ardentium febrium symptoma existit, ad cerebrum elatis multis vaporibus calidis.

Pag. 465.

Opus: Fitque interdū, vt rufo colore homines affatim in melancholicam temperiem decidant. Græcè legitur, οἱ ἐξέρυθροι τὴν χρόαν ἄνθρωποι. Hoc est, admodum rubicundi.

Ibidem.

Opus: Quippe in his venis sanguinem cōtineri constat, vel hoc argumento, quòd alimentū corpori non distribuitur, sed in ventriculo manet incoctum, quum ipsum meatus antea susciperent, magnam ipsius partem in imum ventrem excernerent, tum quòd postero die vomitu reijciantur, vtpote non digestis per corpus cibis. Græcè habetur, δηλοῖ γάρ, ὅτι μὲν ἐστὶ ἔμφραξις περὶ ταύτας τὰς φλέβας, τὸ μὴ καταδέχεσθαι τὸ σῶμα τὴν τροφήν, ἀλλ' ἐν τῇ γαστρὶ διαμένειν ἀνατέργαστον, πρότερον τῶν πόρων τούτων ἀναλαμβανόντων, τὰ δὲ πολ-

λὰ ἀποκρινάν]ων εἰς τὴν κάτω κοιλίαν, καὶ τὸ, τῇ ὑστεραίᾳ ἐμεῖν αὐτὸς, οὐκ ὑπαγόν]ων εἰς τὸ σῶμα τ σιτίων. Hoc est, Obstructas autem esse eas venas,hinc constat,quòd alimentum corpori minimè distribuatur,sed in ventriculo inconfectum remaneat,quū ipsum hi pori antea susciperent,magnámque eius partem in imum ventrem excernerent: quódque postero die cibi vomitu reijciantur, vtpote non digesti per corpus.

Pag. 474.

COpus: Tamen sola spiratio,quæ musculorum pectus mouentium munus est,seruatur. Græcè, τῶν κινούν]ων τ θώρακα. Hoc est, Mouentium thoracem. Etenim pectus (quod Græci vocant στῆθ☉) thoracis pars anterior existit.

Pag. 477.

COpus: quemadmodum in ore stomachi accidit, Græcè, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ στόμα]☉ τ κοιλίας. Quod est, Quemadmodum in ore ventriculi. Nam stomachum semper accipi aut pro gula, aut pro ipsius ore ventriculi, apud omnes tum Græcos,tū Latinos, si tamē excipias Barbaros,est in confesso.

Pag. 479.

COpus: Quemadmodum & reliquarū quoque partium interdum aliquæ. Græcè, tantùm legitur, ὥσπερ γε καὶ μόριον ἕν τι. Hoc est,

Quem

Quemadmodum pars aliqua ipsarum.

Lib. IIII.
Pag. 483.

Opus: Quũ enim nullo in oculo malo apparente, cernendi sensus deperditus est, demissus à cerebro neruus causam, vt vel inflammationem, vel duritiem, in se continet: aut ex humorum defluxu, aut aliter quomodolibet foramen ipsius obturatur. Atque huiuscemodi affectus oculo, vt instrumentali parti accidere necesse est. Græcè, ὅταν μὲν οὖν μηδενὸς φαινομένου κακοῦ περὶ τὸν ὀφθαλμὸν, ἀπολέσθαι τὴν ὀπτικὴν αἴσθησιν συμβῇ, τὸ καθῆκον ἐξ ἐγκεφάλου νεῦρον εἰς αὐτὸν, ἔχει τὴν αἰτίαν, ἤτοι φλεγμαῖνον, ἢ σκιῤῥούμενον, ἢ ὁπωσοῦν ἄλλως ἐξ ἐπιῤῥοῆς ὑγρῶν βλαπτόμενον. ἢ ὁπωσοῦν ἄλλως ἐμφραττομένου πόρου τοῦ καθ' αὐτό. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ὀργανικῷ μορίῳ συμβαίνειν ἀναγκαῖον αὐτῷ. *Quæ ad verbum sic vertimus: Quum igitur nullo malo apparente in oculo, perire cernendi sensum contigerit, neruus à cerebro in ipsum descendens, est causa, idque vel inflammatus, vel scirrho affectus, aut vtcunque aliter ex humorum affluxu læsus, aut quouis alio modo obstructo ipsius meatu. Quæ sanè omnia, ceu parti organicæ necessum est illi accidere.*

Pag. 491.

COpus: Quorũ alij quidem communes sunt per cerebri neruorúmq; consensum. Græcè, διὰ τὴν πρὸς τὸν ἐγκέφαλον, καὶ τὰ νεῦρα κοινωνίαν. Hoc est, Ob commerciũ quod habet cum cerebro & neruis.

Pag. 493.

COpus: Proinde & tertiæ, & quartæ coniugationis nerui. Græcè, καὶ διὰ τοῦτο τά τε κατὰ τὴν δευτέραν, καὶ τὴν πρώτην συζυγίαν. Hoc est, Proinde secundæ & primæ coniugationis nerui. Arbitror tamẽ legendum. Secundæ & quartæ: id quod colligo ex superiori sententia, vbi Gale. ait, Sanè affecto in vtraque parte, tam dextra, quàm sinistra, cerebro, in eo videlicet spatio, vnde tertia neruorum coniugatio prodit, omnes vicinæ partes simul affici consueuerunt. Hæc Galenus. Atqui regiones eæ, à quibus oriuntur secunda & quarta neruorum copula, proximæ sunt origini tertiæ coniugationis.

Ibidem.

COpus: Id autem per neruos non à tertia coniugatione, sed à ceruicis vertebris procedentes, efficitur. Nam hi, per totam penè faciem sparguntur, exigua ipsius parte excepta, quæ à quinta coniugatione prodeuntes neruos suscipit, in suprema videlicet lati musculi parte.

tu. Græcè legimus, οὐκ ἔτ' ἐπὶ τούτου παρὰ τῆς τρίτης συζυγίας τῶν νεύρων ἡκόντων, ἀλλ' ἐκ τῶν κατὰ τὸν τράχηλον σπονδύλων, εἰς ἅπαν ὀλίγου δεῖν, ὅτι μὴ κατὰ μέρος τι μικρὸν αὐτοῦ τὸ παρὰ τῆς πέμπτης συζυγίας ἐμφυομένων νεύρων, ἔνθα τὸ πλάτυσμα τὴν ὑψηλοτάτην ἔχει χώραν. Quæ sic nos vertimus: Cæterùm latus ille musculus non recipit neruos à tertia coniugatione: sed nerui à ceruicis vertebris procedentes, in illum ferè totum disseminantur, exigua ipsius parte sublimiorique excepta, in quam deferuntur nerui à quinta coniugatione, &c. Sic autem esse vertenda hæc, colliges ex libr. 16. de Vsu partium, pagina 893.

Pag. 498.

COpus: Sed in lumbis totus neruus ex superiori excidit vertebra. Vbi si transuersa eueniat vertebrarum luxatio, eadem secum trahens & spinam & neruum, illæsum seruat ipsius secundum naturam ortum. Grecè legimus, ἐπὶ δὲ τῆς ὀσφύος ὅλον τὸ νεῦρον ἐκπίπτει κατὰ τὸν ὑψηλότερον σπόνδυλον. ὥστε ἐνταῦθα μὲν, ἡ εἰς τὰ πλάγια ῥοπὴ τῶν σπονδύλων, ἑαυτῇ συναπάγουσα τόν τε νωτιαῖον αὐτοῦ, καὶ τὸ νεῦρον, ἄθλιπτον ἐργάζεται τὴν κατὰ φύσιν ἔκπτωσιν αὐτοῦ. Quod sic clarius interpretabimur: In lumbis autem totus

neru

neruus ex superiori excidit vertebra. Quare in eis sanè, transuersa spondylorum luxatio, vnà secum abducens & spinalem medullam & neruum, illæsum seruat ipsius secundum naturam ortum.

Pag. 502.

COpus: *Nam in ijs magna ex parte totus thorax dilatari consueuit. Græcè,* ἐπὶ πλεῖστον γὰρ αὐτοὶ τὸν θώρακα διαστέλλουσιν ὅλον. *Quod est. Nam ij plurimum distendunt vniuersum thoracem.*

Pag. 510.

COpus: *Quinetiam vitiari vocem haud obscurè cõtingit, quum vel acutior, vel maior redditur, ob id quòd fauces à suis musculis nequeant distendi, Græcè,* βλάπτεσθαι δ' ἐπισυμβαίνει τὴν φωνὴν εἰς ὀξύτητά τε καὶ μέγεθος, οὐκ ἀφανῶς, κἀπειδὰν οἱ τοῦ φάρυγγος μύες ἀδυνατῶσιν συντείνειν αὐτήν. *Hoc est, Contingit quoque haud obscurè lædi vocem in acumen & magnitudinem, vbi etiam fauces à suis musculis contendi non possunt.*

Pag. 514.

COpus: *Quòd si per inspirationem cuipiam narium pinnæ manifestè contrahi videatur, id verò efficax prostrati roboris indicium est, Græcè,* ἥτις ῥὶς, καὶ κατὰ τὰς εἰσπνοὰς ἐναργῶς ἔχει προδιαστελλόμενα τὰ πτερύγια, σημεῖον καὶ τοῦτο μέγα δυνάμεως ἀῤῥωστούσης.

Hic

Hoc est, Quæ nares per inspirationes habent pinnas admodum dilatatas: id quod etiam magnum imbecillæ facultatis est signum.

Ibidem.

Copus. Ob spiritalium verò instrumentorum angustiam, totus quidē thorax magna ex parte & celeriter, & frequenter dilatatur. Sed qui sic laborant, exufflare omnino non consueuerunt. Græcè, ἐπὶ δὲ ταῖς στενοχωρίαις τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων, ὅλος μὲν ὁ θώραξ ἐπὶ πλεῖστον διαστέλλεται ταχέως καὶ πυκνῶς. τὴν δ' ἐκπνοὴν χωρὶς ἐκφυσήσεως οἱ κάμνοντες οὕτως ἰσχουσιν. *Quæ sonant. Ob spiritalium verò instrumentorum angustiam, totus quidem thorax plurimùm dilatatur, celeritérque & frequenter. Expirationem tamen, qui sic laborant, absque efflatu perficiunt.*

Pag. 515.

Copus: Ac licet continenter spirare cogatur, non tamen exufflare solet: id enim aucti caloris proprium est. Græcè, καὶ διὰ τοῦ συνεχῶς ἀναπνεῖν ἀναγκάζεσθαι χωρὶς ἐκφυσήσεως. ἴδιον γὰρ τοῦτο θερμασίας πολλῆς. *Hoc est. Ac proinde continenter spirare cogetur, absque efflatione aliqua: id quod aucti caloris est proprium.*

Lib. v. Pag. 528.

COpus: Iam ex iocinoris quoque affectu mori accidit, sed alia ratione, inedia scilicet. Græcè legitur, διὰ τὴν ἀτροφίαν. Hoc est, ob atrophiam: quo affectu detenti, edunt quidem, sed ciborum vsu non promeuentur.

Ibidem.

COpus: Verùm hæ consentiente corde eueniunt. Græcè, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ γίνονται δηλονότι συμπασχούσης τῆς καρδίας. Quod est, Sed & ipsæ etiam fiunt corde lege consortij affecto.

Pag. 540.

COpus: Respirationis tempore. Græcè, κατὰ τὴν ἐκπνοήν. Hoc est, expirationis tempore.

Pag. 544.

COpus: Ita rursus intendi præcordia. Græcè, καθάπερ γε πάλιν ἀνασπᾶσθαι μὲν ὑποχόνδριον. Hoc est, Quemadmodum rursus reuelli quidem præcordia.

Ibidem.

COpus: Non incipiente videlicet affectu, sed quum paratus iam fuerit. Græcè, ἤδη κατασκευασμένου τοῦ πάθους. Quod est, Iam constituto affectu.

Pag.

Pag. 548.

Opus: *Nam ad propriam eius rationem pertinet, & appetentiã prohibere, & natantes cibos corrumpere: quemadmodũ id haud quaquàm fieri solet, quum cibi in ventriculi fundo firmantur. Græcè,* ἐπεί τοι κατὰ τὸν ἴδιον λόγον ἀνορεξίας τε καὶ διαφθορᾶς τῶν ἐπιπολαζόντων ἐργάζεται σιτίων. ὡς τά γ' ἐν τῷ πυθμένι τῆς κοιλίας στηρίζεσθαι πεφυκότα, καὶ μάλιστα ὅτ' ἂν ᾖ δυσδιάφθαρτα, τοιούτων οὐδὲν πάσχει. *Quæ ad verbum sonant. Quandoquidem propria quidem ratione fastidit cibos, eósque natantes corrumpit. Nam qui cibi in fundo ventriculi confirmantur, ac potißimùm si corrumpantur ægrè, nihil talium patiuntur.*

Pag. 549.

Opus. *Totum enim ventrem purgat, viréisque reparat. Græcè,* καὶ ῥώννυσι πρὸς τὰς οἰκείας ἐνεργείας. *Hoc est, Atque ad proprias actiones corroborat.*

Pag. 553.

Opus: *Atque in pulmonis inflammatione erysipelatis participe, ardentes febres excitantur: quemadmodum vbi in vniuerso quoque corpore biliosi humores ad immoderatum feruorem perueniunt. Græcè,* ὥσπερ γε καὶ καθ' ὅλον τὸ σῶμα, διὰ σηπεδόνα χυμῶν χολωδῶν εἰς ἄμετρον ζέσιν ἀφικνουμένων. *Hoc est,*

Quemadmodum etiam per vniuersum corpus, ob putredinem biliosorum humorum immodicè efferuescentium.

Pag. 568.

COpus: At fellis folliculus, vtpote cui nullum succurrit ab animali facultate præsidium, &c. Græcè, ὡς ἂν οὐδὲν εἰς τὴν ἀποκρισιν βοηθουμένην ὑπὸ δυνάμεως ψυχικῆς. *Hoc est, Ceu qui nihil iuuetur ad excretionem à facultate animali.*

Lib. VI. Pag. 570.

COpus: Neque aliarum partium vlla afficietur, in his qui aqua frigida vitiosa epota, mox aqua inter cutem corripiuntur. Græcè legitur, ἐπὶ τῶν ἀθρόως καὶ ἀκαίρως ψυχρὸν ὕδωρ μοχθηρὸν πιόντων. *Hoc est, In ijs qui confertim, intempestiuéque aquam frigidam simul atque vitiosam bibunt.*

Pagina 577.

COpus: Verùm quum primùm eos vidissem, curationem à medicamentis, quæ vrinam ciere possent, tentaui, quam postea experientia comprobauit. Græcè, ἀλλὰ τήν γε θεραπείαν ὅ πότε πρῶτον εἶδον, ἤλπισα διὰ τῶν οὐρητικῶν φαρμάκων ἔσεσθαι. καὶ οὕτως ἀπέβη. *Hoc est, Cæterùm curationem, vbi primùm eos vidi, per diuretica medicamenta speraui futuram. Atque ita successit.*

Pagina 584.

COpus. Paucis omnino interuallis vtraque excernuntur. Græcè, ἀλλὰ ἐκκρεῖ κατ᾽ ὀλίγον ἀμφότερα. Quod est, Sed paulatim vtraque effluunt.

Pag. 589.

COpus. Quæ mulieribus ad pariendum à natura data est. Græcè legimus, τὸ πρὸς τὴν κύησιν. Hoc est, Ad conceptionem.

Pag. 590.

COpus. Itaque pereunte ob vteri affectum spiratione, quoniam vniuersum corpus refrigeratur, (id enim manifestè videtur) fieri potest, vt nulla prodeat ab ore spiratio, quanuis ea quæ in arterijs fit, nequaquam intercipiatur. Græcè, ἐγχωρεῖ τοίνυν ἐπὶ τῆς ὑστερικῆς ἀπνοίας, ἐπειδὴ κατέψυκται τὸ πᾶν σῶμα (φαίνεται γὰρ ἐναργῶς τοῦτο) τὴν μὲν διὰ τοῦ στόματος ἀναπνοὴν μηδόλως γίγνεσθαι, τὴν δὲ διὰ τῶν ἀρτηριῶν, γίγνεσθαι. Quod sic ad verbum reddidimus: Fieri autem potest, vt pereunte ob vteri affectum spiratione, quandoquidem tunc totum corpus perfrigeratur (id quod euidenter apparet) minimè quidem fiat per os respiratio, transpiratio autem, quæ fit per arterias seruetur.

Pag. 593.

COpus. Ac sanorum modo educatus. Græcè, διῃτημένῳ τε κατὰ πάντα τρόπον ὑγι-

ειῶς. Hoc est, Salubriq; secundum omnia vsus victus ratione.

Pag. 594.

C*Opus. Aut præ marcore fœdum, molestúmq; reddit odorem. Græcè, ἢ σηπεδόνος ἀνιαρᾶς ἀπόζει τὸ σῶμα. Quod est, Aut putredinis grauem odorem referens.*

Pag. 597.

C*Opus. Ea esse censetur vasorum ad ipsum peruenientium & plenitudo & suspensio. Græcè legitur, τῶν πρὸς αὐτὰς καθηκόντων ἀγγείων ἡ πλήρωσις, ἅμα τοῖς ἀρτήμασιν αὐτῶν. Hoc est, Vasorum ad ipsum peruenientium, appendicúmq; eorum, plenitudo. Sic nanque legendum esse, indicat dictio sequens: quæ est talis: Itaque multiplicatus sanguis in venis, eas extendit, atque vicinas ipsis appendices. Nam vbi interpres conuertit vincula, codex Græcus codex ἀρτήματα.*

Ibidem.

C*Opus. Igitur si æqualiter vndique trahantur, recta erit, & sine inclinatione ipsorum transmutatio. Si verò inæqualiter, ad partem vehementius trahentem intenduntur. Græcè, ἐὰν μὲν οὖν ἰσοῤῥόπως ἕλκονται πανταχόθεν, ἀπαρέγκλιτος αὐτῶν ἡ μετάστασις γίγνεται. ἐὰν δὲ ἑτεῤῥόπως, πρὸς τὸ μᾶλλον ἕλκον ἐντείνονται. Quæ sonant. Si igitur æqualiter vndiq; trahatur vterus (apud Græcos*

eos enim αἱ μῆτραι in plurali significant vterum) recta erit ipsius transmutatio. Si verò inæqualiter, ad partem vehementius trahentem, intenditur.

Pag. 599.

Opus. Nonnullis panus in extrema ilium parte excitatur, veluti viris quoque eodem in loco nonnunquam oriri solet. Qui vbi suppuratus aliquando fuerit, secari debet. Atque hanc partem siue membrum suppuratum dissectúmque vidimus, interdum ignorantibus Medicis inexpertis quid inciderent: interdum verò intelligentibus quoque. Atq; omnia membra ita suppurata facilè curantur. Græcè legimus, ἐνίαις δὲ καὶ φυματώδης ὄγκος ἐγείρεται, κατὰ τὸ πέρας τοῦ κενεῶνος, οἷοι καὶ τοῖς ἀνδράσι γίγνονται κατὰ τὸ χωρίον τοῦτο. Καί τινι διεπύησεν, καὶ τομῆς ἐδεήθη. Κατὰ τοῦτο γοῦν τὸ μέρος, καὶ κῶλον οἴδαμεν ἐκπυήσαντά τε καὶ τμηθέντα, ἐνίοτε μὲν ἀγνοούντων, ὃ τέμνουσιν, τῶν ἀπειροτέρων ἰατρῶν. ἔστι δ' ὅτε καὶ γιγνωσκόντων. Καὶ πάντ' ἰάθη τὰ οὕτως ἐκπυήσαντα κῶλα ῥᾳδίως. Quæ sic nos vertimus, Nonnullis autem panus in extrema ilium parte excitatur, quales viris quoque eadem in parte nonnunquam oriri solent. Cuidam verò fuit suppuratus, ac proinde sectione fuit opus. Iuxta hanc ipsam partem vidimus colon intestinum, & suppura-

tum, & sectum, interdum ignorantibus Medicis inexpertis, quid inciderent: interdum verò intelligentibus quoq;. Quoties autem sic suppuratum fuit colon, facilè curationem recepit, &c. Miror autem Copum, alioqui virum citra controuersiam doctissimum, hoc in loco peruertisse Galeni sententiam, cuius nimirum similem, libro tertio de Locis affectis. Pag. 371. quàm rectissimè in hunc modum transtulerat, Iam ortum supra inguina panum, ac suppuratum, quum Medicus incideret, stercus subsecutum, in colo abscessum esse declarauit.

Pag. 606.

C*Opus. Quippe eodem tempore omnes totius animalis arteriæ, inter sese similiter producuntur. Græcè, διαστέλλονται, hoc est, dilatantur.*

Lib. 1. de Differentiis febrium.

Pag. 611.

L*Eonic. Ac nihilo minus in corde ipso, vt quæ ad idem confluat cum omnibus ipsis. Græcè, ὡς ἂν σύῤῥους ὑπάρχουσα πάσαις αὐταῖς. Quod est, Ceu confluxile & conspirabile cum vniuersis arterijs.*

Pagina 613.

L*Eonic. Ex quarum numero febris est vna, quoniam in corde quædam præter naturam caliditas generatur. Græcè legitur, ἐπειδὰν ἐν τῇ καρδίᾳ. Hoc est, Vbi in corde, &c.*

Pag. 614.

LEonic. *Ira autem est, veluti quidam feruor ac vehemens motus potentiæ irascibilis in ipso cordis corpore sita. Græcè legitur,* καθιδρυομένης *: hoc est, collocatæ : sic vt participium hoc referat non iracundiam, sed irascibilem facultatem, quæ in corde suam sedem sortitur.*

Pagina 615.

LEonicen. *Quoniam autem constringi terminum exteriorem, aut obstrui penitiorum partium meatus contigerit. Græcè legitur,* ἐπεί δ' ἂν δέ. *Sed legendum est,* ἐπειδὰν δέ, *hoc est, Vbi verò, &c.*

Pagina 616.

LEonicen. *In obstructionibus quidem foraminum. Græcè legitur,* τῶν πόρων, *hoc est, meatuum.*

Ibidem.

LEonicen. *Quoniam non bene continentur. Græcè.* μηκέτι κρατούμενοι. *Quod est, Qui neque amplius vincantur.*

Ibidem.

LEonicen. *Propterea autem, quicunq; cibi glutinosi sunt ac craßi, sunt magis morbis obnoxij. Græcè,* διὰ τοῦτο καὶ ὅσα γλίσχρα, καὶ παχύχυμα τῶν ἐδεσμάτων νοσω-

δίς ϐξ. Hoc est, Idcirco quicunque ex cibis lenti & crassi sunt succi, ij magis morbifici existunt, &c. Humana siquidem corpora dicuntur obnoxia morbis: cibi autem, vel morbifici, vel salubres.

Pag. 617.

L*Eonicen. Ex quibus omnibus simul cor affici est necessarium. Græcè, οἷς ἅπασι συνδιατίθεται τὴν καρδίαν, ἀναγκαῖόν ἐστι. Hoc est. Cum quibus omnibus simul cor affici est necessarium.*

Pag. 630.

L*Eonicen. Sicuti in his qui non tempore frigidam bibunt. Græcè, ἀκαίρως, hoc est, intempestiuè.*

Pag. 633.

L*Eonicen. Et quidem sæpius commouet, dormitantium more. Græcè legitur, καὶ μέντοι καὶ μύουσι, ὡς τὰ πολλά. Hoc est, Ac sanè sæpius conniuent.*

Pag. 635.

L*Eonicen. Omnibus siquidem hecticis febribus hoc inseparabile adest indicium, allato cibo quidem, febrem accendi. Græcè legitur, ἀνάπτεται μὲν τὴν θερμασίαν. Hoc est, Caliditatem quidem accendi.*

Pag. 636.

L*Eonicen. In omnibus siquidem febribus alijs huiuscemodi introitus etiam præter*

cibum assumptum, fiunt incompressi. Græcè, legitur, εἰσβολαὶ ἄθλιπτοι. Hoc est, inconcussi insultus.

Pag. 637.

LEonicen. Si enim aquam frigidissimam miscueris. Græcè legitur, καταχέῃς, hoc est, infuderis.

Lib. II. de Differentiis febrium.

Pag. 644.

LEonicen. At in tertianis quidem, causam à qua prouenit, rei quodammodo pungentis, ac ferientis sensum repræsentat: in quartanis autem, refrigerantis. Græcè, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐν τοῖς τριταίοις, οἷον νύττοντός τε καὶ τιτρώσκοντος, τὴν αἴσθησιν ἐνδείκνυται τοῦ ποιοῦντος αἰτίου. τὸ γε ἐν τοῖς τεταρταίοις, οἷον ψύχοντος. Hoc est, Sed qui in tertianis accidit rigor, ceu rei cuiusdam pungentis atque ferientis sensum causæ repræsentat: qui in quartanis autem, tanquam refrigerantis.

Ibidem.

LEonicenus. Atque in pluribus circuitibus continentur. Græcè additur, τοῖς κατὰ μέρος. Hoc est, In pluribus particularibus circuitibus.

Pag. 646.

LEonicenus. Ac secundæ accessionis festinat inuasio. Græcè, καὶ τὸ δευτέρᾳ

παροξυσμοῦ πρωιαίτερος ἡ εἰσβολή. Hoc est, multò magis festinat insultus : siue anticipat.

Pag. 647.

LEonicen. Quicquid optimum fieri contigerit. Græcè, ὅσον ἂν ἐγχωρῇ γενέσθαι χρηστόν. Hoc est, Quicquid potuerit corrigi.

Pag. 657.

LEonicen. Sic & hemitritæus dimidiā eius partem habet tertianam. Græcè habetur, ἑαυτοῦ, hoc est, sui ipsius.

Pag. 661.

LEonicen. Estq; tardi ac difficilis motus, frigida ac lenta existens materia. Græcè legitur, ἀργοῦ καὶ δυσκινήτου, καὶ ψυχροῦ, καὶ βραδυπόρου τὴν φύσιν ὑπάρχοντος. Quod est, Quum nimirum is humor piger, ægrè mobilis, frigidus, ac naturaliter tardè permeans existat.

Pag. 663.

LEonicenus. Nam ex his quæ de biliosa & pituitosa febre simul commistis conscripsimus, licet & hæc ad atræ bilis humorem transferentem, eius cum vtraque illarum complexionem ac confusionem pariter coniecturari. Græcè legimus, ἐπὶ τὸν μελαγχολικόν. Hoc est, Ad melancholicam febrem.

Pag. 665.

L*Eonicen. Externa autem corrumpere, quod est putrescere. Græcè,* ὅπερ ἐστὶ σήπειν. *Hoc est, Quod est putrefacere.*

Ibidem.

L*Eonic. Calor autem extrinsecus sanguinem opprimit. Græcè,* ἔξωθεν δὲ θερμότητος ἐπιγίγνεται τῷ αἵματι. *Hoc est, incalescit autem externo calore sanguis.*

Pag. 666.

L*Eonicen. Quod ex his humoribus, qui carbunculi appellantur, cõtingit. Græcè,* ὥσπερ ἐπὶ τῶν καλουμένων ἀνθράκων, *&c. Nempe, Quemadmodum in vocatis carbonibus.*

Pag. 668.

L*Eonicen. Inflatur. Græcè,* ἐκφυσᾶται. *Hoc est, efflatur.*

Pag. 669.

L*Eonicen. Ita & in interioribus quæcunq; non videntur eandem proportionis similitudinem seruare, fieri concipiendum. Græcè,* οὕτω χρὴ νοῆσαι ἐπὶ τῶν ἔνδον, ὅσα μὴ φαίνεται, τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν σωζομένην ἔχοντα. *Hoc est, Sic oportet imaginari etiam in interioribus, quæcunq;, quum non sint obiecta visui, eandem tamen analogiam salubrem perpetuò seruant.*

Ibidem.

LEonicen. Et meatus qui materiam inutilem excernunt. Græcè legimus, ἐξοχετεύοντες, hoc est, deducentes. Siquidem non meatus, sed facultas ipsa expultrix excernit.

Pagina 673.

LEonicenus. Quia videlicet humor, quem proprius calor non obtinet, nihil habet reliquum. Græcè, ὅτι τε τὸ μὴ κρατούμενον ὑγρὸν ὑπὸ τῆς οἰκείας θερμότητος, ὑπόλοιπον ἔχει, &c. Hoc est, Et quia humori, qui à proprio calore non vincitur, nihil amplius superest, nisi, &c.

Pag. 677.

LEonicen. Neque etiam omnibus æqualiter accendi aut dissolui contingit. Græcè legitur, προσήκει. Hoc est, oportet.

Pag. 678.

LEonicen. Vt febris accendatur. Græcè, καὶ πυρετὸν ἐξάπτειν. Hoc est, Ac febris accendatur.

Pag. 679.

LEonicen. Sed id solum, quod ita est extenuatum, & in subtilioris vaporis naturam transierit. Græcè, ὡς εἰς ἀτμοῦ λεπτοῦ μεταστῆναι φύσιν. Hoc est, vt in tenuis vaporis naturam transierit.

Pag.

Pag. 680.

LEonic. *Quidam feruentium humorũ difflatus. Gracè additur,* ἐοα, *Hoc est, Existens.*

Pag. 681.

LEonice. *Quod qui putrescere incipit humor, in aliquo membro consistit. Gracè legitur,* ἕτερον ὑπάρχειν. *Hoc est, Alter, siue diuersus, existit.*

Libro de Arte Medicinali.

Pag. 706.

LEonic. *Et insalubrium. Græcè,* καὶ νοσωδῶν. *Hoc est, Et morbidorum.*

Pag. 709.

LEonic. *In vno autem tempore, quod ita est neutrum, consistere nequit. Græcè additur,* ἀκριβῶς μὲν, *&c. Hoc est, Accuratè quidem nequit consistere.*

Pag. 713.

LEonicenus: *In hac enim necesse est, vt posteriores, prioresve partes. Græcè legitur,* τά τε ὄπισθεν, καὶ τὰ ἔμπροσθεν. *Hoc est, Posteriores prioresque partes.*

Pag. 715.

LEonice. *Mediique sunt inter eos qui omnino sunt crispi, & simplices. Græcè corruptè legitur,* καὶ ἁπλῶν, *pro* ἁπαλῶν, *Hoc est, lenes.*

Pagina 716.

LEonicen. Capilli quoq; in his statim in lucem editis, habent in capite ortum. Græcè habetur. ταχέως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φύονται. *Hoc est, Celeriter generantur.*

Pag. 718.

LEonicen. Implentur verò, atq; aggrauantur eorum capita à calidis. At si humectentur, tunc multò magis excrementorum habent multitudinem. Græcè, εἰ δὲ καὶ ὑγραίνοιντο, πολὺ δήπου μᾶλλον ἡνίκα καὶ πλῆθος ἴσχουσι περιττωμάτων. *Hoc est, Quod si humectentur etiam, tunc multò magis, præcipuè dum excrementorum copia redundant.*

Pag. 720.

LEonicen. Paruitas verò oculorum, adiuncta quidem concinnitate, ac virtutum operatione. Græcè, καὶ τῇ τῶν ἔργων ἀρετῇ. *Hoc est, Et operationum virtute.*

Pag. 723.

LEonicen. Ad actiones autem prompti sunt, & iracundi, & impudentes. Græcè legitur, καὶ ταχεῖς, *hoc est, celeres, non impudentes, quod interpres vertit.*

Pag. 725.

LEonicen. Sed de insitis vnicuique, ac naturalibus nos exposuisse. Legendum tamen est, Sunt à nobis exposita. Alioqui non rectè fluit oratio, si illinc eam deducas, vbi Galenus ait,

at, Quod quæcunque, &c.

Pag. 735.

LEonicenus: Dictum verò est in tertio de Causis accidentium, quòd cuiusque potentiæ virtus & vitium, temperatura principalis existit. Græcè habetur, εἴρηται δ' ἐν τῷ τρίτῳ περὶ τῶν ἐν τοῖς συμπτώμασιν αἰτίων, ὡς τῆς ἑκάστης δυνάμεως ἀρετή τε καὶ κακία, ἡ προηγουμένη κρᾶσις ἐστιν. *Quæ iudicio meo sic sunt vertenda, Dictum autem est in tertio de Symptomatum causis, quòd ipsius potentiæ virtus & vitium, à temperie præcedente oritur.*

Pagina 736.

LEonic. Ad imum vētriculi locum, quem Græci pyloron vocant. Græcè, εἰς τὸν πυλωρόν. *Hoc est, Ad imum orificium ventriculi, qui ianitor appellatur.*

Pag. 746.

LEonice. Horum autem singulorum, quæ dicta sunt, qualitas in ipsa corporis constitutione est eligenda. Græcè habetur, ἐπὶ δὲ ἀρίστης κατασκευῆς. *Hoc est, in optima constitutione.*

Ibidem.

LEonic. Alteram verò eam, quæ ad optimam transferunt. Græcè. ἑτέρα δὲ τὴν ἐπὶ τὴν ἀρίστην ἀγόντων. *Hoc est, Alteram verò earum, quæ ad optimam ducunt.*

Pag. 751.

LEonicenus: *Alias quidem esse salubres causas eius temperaturæ. Græcè legimus,* δυσκρασίας. *Hoc est, intemperantiæ.*

Pag. 754.

LEonic. *Atque ad illas impellemus, quæ nullum habent principatum. Græcè,* ἐρεθίσομεν δὲ τὰς, εἰς μὴ κυριώτατα. *Hoc est, Irritabimus autem illos, qui ad partes minimè principes, scilicet, ducunt.*

Pag. 757.

LEonic. *Intentio tamen, quoad fieri potest, curationem adhibere, ad contrariū euersionis adducendo. Græcè habetur,* ὅσα μὲν οὖν ἐν πνεύμονί τε καὶ θώρακι περιέχεται. μετὰ βηχῶν μὲν ἡ κένωσις, ὑπὸ δὲ φαρμάκων λεπτυντικῶν. *Quod est, Quæcunque igitur in pulmone, atque thorace ambiuntur, cum tussi sanè expurgantur, sed à medicaminibus extenuantibus.*

Ibidem.

LEonic. *Aut per vrinam, aut per ventriculum. Græcè,* ἢ γαστέρος. *Hoc est, Aut per aluum. Nam ventriculus, siue* ἡ κοιλία, *ventrem superiorem significat: quemadmodū* ἡ γαστὴρ, *inferiorem.*

Pag. 760.

LEonic. *Prius à parte repellendum: Mox dispergendum. Græcè,* ἀπωθεῖσθαι τὰ μέ-

gis

πρότερον, ἢ διαφορεῖν ἐπιχειρεῖν. Hoc est, Prius debes repellere à parte, quàm aggrediaris discutere.

Pag. 764.

L*Eonicenus. Hæc igitur omnia sanare possibile est. Græcè legitur, σχεδὸν δυνατὸν ἐστιν. Hoc est, Propemodum est possibile.*

Pag. 765.

L*Eonicenus. Quare & duplex sanandi modus: Alter quidem ad oppositam partem ei à qua facta est permutatio, intendendo, atque impellendo: Alter verò, id quod continet, firmius solidiúsque reddendo. Græcè, ὅτι καὶ ἡ ἴασις τῷ μὲν ἐξ ἀντιτάσεώς τε, καὶ τῆς εἰς τοὐναντίον, ᾗ παρήλλαξεν ὤσεως. τῷ δὲ, ἐκ τοῦ στεγνὸν ἐργάσασθαι τὸ περιέχον. Hoc est, Quare & curatio ipsa, in illa quidem (hoc est, in luxatione) fiet, ad oppositam partem ei, ad quam facta fuit permutatio, impellentibus nobis. In altera verò (hoc est in enterocele) id quod continet, firmius solidiúsq; reddentibus.*

Libro, Quomodo simulantes morbum, sint coarguendi.

Pag. 771.

F*Icardus: Quando ex indigestione. Græcè, ἐξ ἀπεψιῶν. Hoc est, ex cruditatibus.*

SECTIONE QVINTA.

Lib. II. de Medendi methodo.

Pag. 45.

LInacer: *Nyctilopa dicunt. Græcè legitur,* νυκτάλωπα, *hoc est, nyctalopa. Dicitur autem nyctalops, qui noctu cæcus est, quum clarè interdiu cernat. Plin. libro 8. capit. 50. huius voculæ meminit, dicens: Restituit vespertinam aciem his, quos nyctalopas vocant.*

Pag. 67.

LInacer: *Quippe ipsam sequentis siue agendi insinuationem. Græcè,* τὴν γὰρ οἷον ἔμφασιν τῆς ἀκολουθίας. *Hoc est, Ipsam veluti consequutionis imaginem.*

Lib. III. Pag. 115.

LInacer: *Sin siccior debito particula tantò fuerit, quantò corporis temperamentum iusto est humidius. Græcè habetur,* εἰ δὲ πλέον εἴη τὸ μόριον τοῦ μετρίου ξηρότερον, ἢ ὅσῳ τοῦ σώματος ἡ κρᾶσις ὑγροτέρα. *Hoc est, At si particula fuerit siccior iusto, quàm corporis temperamentum sit iusto humidius.*

Lib. IIII. Pag. 144.

LInacer: *Exiguorum status mutatio. Græcè,* μεταποροποιήσεως. *Hoc est, Transmutationis meatuum.*

Lib. v. Pag. 171.

L*Inacer: Præsertimque per angustas, vel principes particulas. Græcè,* καὶ μάλιστα διὰ στενοχωρίας τινας. *Hoc est, Et præcipuè per angustias quasdam.*

Lib. VIII. Pag. 285.

L*Inacer: Itaque si iam præsens febris est, &c. Græcè,* εἰ μὲν οὖν ἤδη γεγονότες εἶεν οἱ πυρετοί. *Hoc est, Si igitur genitæ iam febres fuerint.*

Pag. 317.

L*Inacer: Alteram, quæ ex ipsorum quæ indicantur, dignitatibus censeatur. Græcè,* ἕτερον μὲν αὐτοῖς τοῖς τῶν ἐνδεικνυμένων ἀξιώμασι μετρούμενον. *Hoc est, Alteram, quæ ex indicantium dignitatibus spectatur. Huic versioni nostræ subscribitur, quod habetur lib. XI. pag. 394. Perpensis scilicet indicantium scoporum tum magnitudine, tum dignitate.*

Pag. 394.

L*Inacer: Perpensis scilicet eorum quæ indicent. Græcè additur* σκοπῶν, *hoc est, scoporum.*

Lib. XII. Pag. 433.

L*Inacer: Quod ad dolores ex sensus torpore sedandos, nullo minus est celebre, Græcè,* οὐδενὸς ἧττον ἔνδοξον ὀδύνας πραΰναι ναρκῶσαν τὴν αἴσθησιν. *Hoc est, Quod ad dolores*

ſedandos ſtupefaciendo ſenſum, nullo minus eſt celebre.

Pag. 442.

L*Inacer: Nam ſi imbecillum illi caput eſt, & quod facile calentibus vinis impleatur, &c. Græcè legitur,* ὑπὸ τῶν θερμῶν οἴνων. *Hoc eſt, A calidis vinis. At multa frigida vina facile incaleſcere poſſunt, ſi videlicet igni admoueantur.*

Lib. XIII. Pag. 490.

L*Inacer: Imò poſtea quàm vniuerſum corpus vacuaueris, ac neceſſarium eſt, eorum quæ in inflammata parte continentur, aliquid educas. Græcè,* ἀλλ' ἐπειδὰν ὅλον τὸ σῶμα κενώσῃς, καὶ χρεία σοι γένηται κενῶσαι τι, καὶ ἐκμοχλεῦσαι τῶν κατὰ τὸ φλεγμαῖνον. *Hoc eſt, Sed poſteaquàm vniuerſum corpus vacuaueris, vtiléque fuerit, eorum quæ in inflammata parte continentur, aliquid etiam educere.*

Ibidem.

L*Inacer: Generandis autem adhuc vitiis. Græcè,* γινομένων δ' ἔτι τῶν παθῶν. *Hoc eſt, Vbi verò affectus etiamnum in generatione conſtant.*

Lib. XIIII. Pag. 529.

L*Inacer: His verò etiã picari cõmodum eſt: idq; tertio aut quarto quoq; die. Græcè,* διὰ ἡμερῶν ἤτοι τριῶν, ἢ τεττάρων. *Quod eſt, Curriculo triũ, aut quatuor dierũ. Cum qua lectio*

ctione in vnũ cõspirat sentẽtia illa, quæ paulò pòst habet in hunc modũ: Ergo neq; assiduè id ægrotanti corpori admouere cõueniet: nec quum conueniet, sæpe illud: verùm in hyeme bis: in æstate semel id fecisse, est satis. Vnde liquet, ex sententia Galeni, minimè quidem tertio, aut quarto quoq; die illos ægros picãdos esse: sed semel quidẽ æstate: bis autẽ hyeme: sic tamen vt singulæ vices triduũ, aut quatriduũ occupent.

Pag. 531.

Linacer: Membranulam mollẽ firmámq; cuti gummi illitæ circumuoluens. Græcè additur, χάρτη. Hoc est, ex charta mẽbranulã.

Lib. I. de Arte curatiua ad Glauconem.

Pag. 7.

Leonic. Et oculorũ motus manifestus. In exemplaribus Græcis legitur ἀλλὰ. Vetustissimus autem manu scriptus habet ἄδηλοι. Vt sit sensus, Oculorum etiam motus indicat. &c. Nã quî fieri potest, vt manifestus sit in eis oculorum motus, quum vix possint (quod postea subditur) palpebras ipsas attollere?

Pag. 14.

Leonic. Nam quæ velociter fiunt, ac celeriter ad statum veniunt, &c. Græcè legitur, τὰ μὲν γὰρ ὀξέα. Hoc est, morbos acutos.

Pag. 17.

Leonic. Non igitur notæ, minimíq; exquisitæ febres diuturnæ sunt, vt quotidianæ,

& quartanæ. Græcè, οὐκ οὖν οὐδὲ χρόνιαι ὁμοίως τεταρταίῳ, καὶ ἀμφημερινῷ αἱ οὐκ ἀκριβεῖς. Hoc est, Non igitur, quẽadmodum exquisitæ quotidianæ & quartanæ, sic etiam non exquisitæ sunt longæ.

Pag. 29.

LEonic. Atque ideò vehementes euacuationes, quæ ex matricibus fiunt, cucurbitulæ mamillis appositæ statim sedant. Græcè, αἱ παρὰ τοὺς τιτθοὺς προσβαλλόμεναι. Hoc est, Iuxta mammas applicitæ. Debent itaque, dum sic reuellere est animus, non ipsis mamillis, sed radici earum, cucurbitulæ ipsæ applicari, si qua fides medicorum decretis sit adhibenda.

Pag. 37.

LEonic. An calidæ sint, an vrentes. Græcè, καὶ διακαεῖς. Hoc est, Atque vrentes.

Ibidem.

LEoni. Ac submersæ quodammodo. Græcè, οἷον σμυχόμεναι. Quod est, Veluti fumigantes.

Pag. 38.

LEoni. Sed ante crisis perturbationẽ. Græcè, ἀλλ' ἐν τῇ πρὸ τῆς κρίσεως ταραχῇ. Hoc est, Sed in ipsa ante crisim perturbatione.

Ibidem.

LEonic. Nam si quod in eo membrum agitatur. Græcè, εἰ γὰρ καὶ πάλλοιτό τι τῶν

ἐν αὐτῷ μορίων. *Hoc est, Etenim si quæ in ipsa facie pars palpitet.*

Lib. II. Pag. 42.

L*Eonic. Nam ex duabus speciebus, quæ quidem nuper dictæ sunt, altera &c. Græcè legitur,* τῶν γὰρ ἄλλων δυοῖν εἰδῶν, τὸ μὲν ἤδη προειρημένον. *Hoc est, Aliarum verò specierum duarum, hæc quidem, cuius nuper mentionem fecimus.*

Ibidem.

L*Eonic. Sed minus calida & acri, quàm sit prior. Græcè,* ἢ οἱ πρόσθεν. *Hoc est, Quàm illæ species priores.*

Pag. 46.

L*Eonic. Sufficit autem in huiuscemodi affectibus, vehementiam doloris mitigare, cum aliquo ex his, quod ex vino dulci, & oleo rosaceo, & pauca cera, quæ in vtroque sit liquata, cõficitur. Græcè legimus,* ὅσα διὰ γλυκέος τε καὶ ῥοδίνου, καὶ κηροῦ βραχέος, ἐν ἀμφοῖν τετηκότος, σύγκειται. *Hoc est, Quæ ex passo, & oleo rosaceo, & pauca cera, quæ in vtroque liquata sit, constant.*

Pag. 48.

L*Eonicenus: Herpetes autem, quantum ad totius corporis euacuationem attinet, vt erysipelata curare oportet. Quantum verò ad ipsius particulæ patientis locum, &c. Græcè,* τὰ δὲ περὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ πεπονθότος μέρους.

Hoc est, Quantum verò ad eam, quæ patienti debetur particulæ.

Pag. 51.

LEonic. *Aut mamillis cucurbitas apposueris. Græcè, ἢ παρὰ τοὺς τιτθοὺς. Quod est, At iuxta mamillas.*

Ibidem.

LEonic. *Et cucurbitulas coxis applicueris. Græcè legitur, μηροῖς. Quod equidem mallem vertere inguinibus, aut feminibus.*

Pag. 52.

LEonicenus. *Ac coniunctis euacuatio facienda est. Græcè, ἀπὸ τῶν ὁμοζύγων. Hoc est, à coniugatis.*

Pag. 54.

LEonicenus. *Iam verò, & qualitates quadam extraneæ. Græcè, ἄτοποι. Hoc est, insolentes.*

Pag. 71.

LEonic. *Igitur emplastica omnino medicamenta, quale est Machærionis, & Epigoni, & quod Isis cognominatur, vbi ad emmotorum vsum deducuntur, cerati indigent admistione. Nempe hæc ad sinus vtilia sunt.* Græcè legitur, ὅσα τοίνυν ἐμπλαστικὰ φάρμακα τελέως ἔυλα, καθάπερ τό τε τοῦ Μαχαιρίωνος, καὶ τὸ τοῦ Ἐπιγόνου, καὶ τὸ προσαγορευόμενον Ἶσις, εἰς τὴν τῶν ἐμμότων χρῆσιν ἀγόμενα, κηρωτῆς μιγνυμένης δεῖται. ταῦτα

γὰρ

γὰ ἐπιτήδεια τοῖς κώλποις ἐστι. Hoc eſt, Quæcunque igitur exquiſitè emplaſtica medicamẽta quum ſint, quale exiſtit quod ad Machærionem, Epigonúmque refertur, quódque Iſis cognominatur, vbi deducuntur ad emmotorum vſum, cerati miſcella indigent. Ea enim ad ſinus vtilia ſunt.

Pag. 78.

L*Eonic. Quæ à natura purgationem non habent. Græcè, ὅσαι μηκέτι καθαίρονται, τὴν κατὰ φύσιν κάθαρσιν. Hoc eſt, Quæ naturali ſua purgatione priuantur.*

Pag. 80.

L*Eonic. Paſsiones inſequuntur. Græcè συμπάθειαι ἕπονται. Hoc eſt, Per cõſenſum afficiuntur continuæ partes.*

Ibidem.

L*Eonic. Quum prope loca mortalia ſit inſignis aduſtio. Græcè legitur, ὅταν ἐγγὺς καίρων μορίων. Sed legendum eſt, κυρίων. Hoc eſt, propè principales particulas.*

Pag. 82.

L*Eonic. Hæc quidem ad te miſſa, qui longè peregrinaturus eras, mediocriter ſe habere viſa ſunt. Græcè, ταῦτα μὲν οὖν εἰς ἀποδημίαν σοι μακρὰν στελλομένῳ, νομίζω συμμέτρως ἔχειν. Hoc eſt, Atque hæc quidem arbitror tibi eſſe abundè, qui ad longam profectionem accingeris.*

Lib. de Curandi ratione per venæ sectionem.

Pag. 90.

THeodoricus Gerardus: *Quoniam autem calida simul, humidáque omnia, facillimè putrescere apparent.* Græcè, τάχιστα. hoc est, celerrimè.

Pag. 98.

THeod. *Neque enim vbi tanta crudorum humorum copia accumulata est, vt secādam venam præcipiat, ratio redarguitur. Nam istis virium robur non adest. Estq́; hoc indicium, eos haud posse sanguinis mißionem perferre, quando vnà cum colore corporis totius, qui tum visitur, sanguinem abundantem indicante pulsus adest inæqualis, aut in vehementia & magnitudine per inæqualitatem eius obscurus & paruus exuperant.* Græcè legimus, οὐδὲ γὰρ ὁπότε πλῆθος ὠμῶν χυμῶν ἤθροισται τοιοῦτο, ὡς κελεύεσθαι φλεβοτομεῖν, ὁ λόγος ἐλέγχεται. ῥώμη γὰρ τούτοις δυνάμεως οὐ πάρεστι. καὶ αὐτό γε τοῦ τ' ἔστι γνώρισμα τοῦ μὴ δύνασθαι φλεβοτομίαν ἐνεγκεῖν αὐτοὺς, ὅταν ἅμα τῷ χρώματι τοῦ παντὸς σώματος ἐκπεπτωκότι τοῦ δηλοῦντος αἷμα πλεονάζειν. ὁ σφυγμὸς ἀνώμαλος ἢ κατὰ σφοδρότητα καὶ μέγεθος, ἐπικρατούντων κατὰ τὴν ἀνωμαλίαν αὐτοῦ τῶν ἀμυδρῶν τε, καὶ μικρῶν, &c. Cæterùm *vbi legitur* κελεύεσθαι, *legendũ est,* κωλύεσθαι.

Vt

Vt sic totam illã orationem (quæ veluti responsio quædam ad obiectiones tacitas est) conuertamus: Neque verò vbi tanta crudorũ humorum copia accumulata est, vt secandam venã prohibeat, sermo hic redarguitur. Nã istis virium robur non adest. Estq; indicium, eos haud posse sanguinis missionem perferre, quòd præter colorem totius corporis, degenerantẽ in ipsis ab eo, qui solet sanguinis copiam ostendere, etiã eorum pulsus inæqualis in vehementia & magnitudine existit, præpollentibus secundũ ipsam inæqualitatem imbecillis simul & paruis. &c. Hanc versionem cõfirmant, quæ Galenus paulò post subdit in hunc modum: Habebis eorum indicium, tum colorem plumbeum, aut ex pallido album, omniáque potius, quàm rubrum.

Pag. 99.

T*Heod. Geminam me vacuationis viam proponere nostis. Per vacuationem quidem, &c. Græcè legitur,* διὰ φλεβοτομίας μὲν. *Hoc est, Per venæ quidem sectiones.*

Pag. 105.

T*Heod. Nec verearis multum detrahere, si rubrior, flauiórq; multò fluat: aut pro puro aut rubro, liuidus. Græcè habetur,* καὶ μὴ ὀκνεῖν συχνὸν ἀφαιρήσειν, ἔστ᾽ ἂν ἐρυθρότερόν τε καὶ ξανθότερον πολὺ ῥυῇ, ἢ ἀντὶ καθαροῦ τε καὶ ἐρυθροῦ πελιδνόν. *Hoc est, Nec verendum est, multum detrahere, donec rubicundior, lon-*

géque flauior effluat: aut pro puro & rubro liuidus. &c. Siquidem constituit signum Hippocrates (vt idem Galenus testatur) quòd aliquid sanguinis è phlegmone in venam sectā assumptum sit, per mutationem ipsius.

Pag. 107.

THeod. *Sic affecto liene, haud æquè adiuuerit circa medium digitum sinistra manus incisa vena. Græcè,* οὕτω τοίνυν καὶ σπληνὸς πάσχοντος ἡ τῆς κατὰ τὸν παρὰ μέσον δάκτυλον φλεβὸς διαίρεσις ὤνησεν ἐξ ἀριστερᾶς χειρός. *Quod est. Similiter etiam laborante splene, sectio venæ quæ iuxta annularem digitum est in sinistra manu, contulerit. Huic lectioni subscribit quod habetur pag. 106. in hunc modum: Quemadmodum putant, qui lienem curari aiunt, à venæ ad secundum paruum digitum sitæ, sectione.*

Pag. 109.

THeod. *Nisi prius expurgatus foret. Græcè,* ἄνευ τοῦ προκενωθῆναι. *Hoc est, Nisi prius vacuatus fuisset. Siquidem non agit illic Galenus de euacuatione quæ fit per medicamenta, quam rectè aliquis purgationem vocauerit: sed de illa, quæ perficitur per venæ sectionem, & quæ minimè purgatio dicenda est.*

Pag. 111.

THeod. *Datur autem & hoc tempore medicamentum, quod propriè amarum appel*

pellatur,centū habens drachmas mixtis aliorū medicaminū cuiusque sex. Græcè legitur,ὃ τὰς ρ. ἔχει δραχμὰς τῆς ἀλόης μιγνυμένας τῶν τῶν ἄλλων φαρμάκων ἓξ ἑκάστου. Hoc est, In quo ad centum aloës drachmas,cuiusque aliorū medicaminum drachmæ senæ miscentur.&c. Est enim Andromachi compositio,cuius Galenus meminit octauo de compositione medicamentorum secundum loca.

Pag. 112.

THeod. Quamobrem podagricos ex cubito purgato. Græcè,χρὴ κενοῦν. Hoc est, vacuare oportet.

Cap. de Reuulsione.

Pag. 119.

THeod.Vberibus admota.Græcè,παρὰ τοὺς τιτθοὺς,Hoc est,Iuxta mammas.

Lib.de Venæ sectione aduersus Erasistratum.

Pag. 126.

IOsephus Tectander:Vt interim noxas reticeam,quæ ex inedijs necessariò euenire solēt. Græcè,ταῖς μακραῖς ἀσιτίαις. Hoc est,ex longis inedijs.

Ibidem.

IOsephus,Acerbiora,malignioráque effecta. Græcè,δριμύτερα γενόμενα,hoc est,Acriora effecta.

Lib. de Venæ sect. contra Erasistrateos.
Pag. 145.

Iosephus: Ego verò, quanquam antea sermonem cum Medicis instituere opus habebam, quò ea consyderarem, quæ illi pro non admittendo venæ sectionis vsu, dicturi fuissent, &c. Græcè, ἔμπροσθεν μὲν οὖν ἐδεδείειν εἰς λόγους ἰέναι τοῖς ἰατροῖς, εἰκάζων ἃ μέλλουσι ἐρεῖν εἰς τὸ μὴ χρῆσθαι τῇ φλεβοτομίᾳ. *Hoc est, Primò igitur veritus fueram cum Medicis sermonem conferre, coniectans quæ dicturi essent de non admittenda venæ sectione.*

Lib. de marasmo.

Nicolaus Lauachius: Hinc liquidò apertè est, quòd si corporis totius sit affectus tabes, affici animal sine principis membri passione nequeat. Græcè habetur, οὐκ ἄνευ τῆς ἀρχῆς τοῦ ζώου παθόντος γίνεται. *Quod nos vertimus, Minimè quidem fit, nisi sit etiam principium animantis affectum. Pro quo principio intelligendum sanè est cor: vtpote quod vnum præcipuè in marasmo afficiatur.*

Eodem lib. iuxta finem.

Nic. Lauach. Cæteris autem ex visceribus vt plurimum ab affecto loco in ventrem redundans biliosus succus hecticas ciere febres potest. Græcè, ὡς τὰ πολλὰ μὲν οὖν κατὰ τὰ λοιπὰ σπλάγχνα μετὰ χολώδους χυμοῦ συνίστασθαι πέφυκεν ὁ ἑκτικὸς πυρετὸς, ἀναπνεύν-

τος

τος εἰς τὴν γαστέρα τοῦ πάσχοντος τόπου. *Hoc est, Vt plurimum autem secundum reliqua viscera gignitur hectica febris, infuso bilioso humore in ventrem visceris malè affecti.*

SECTIONE VI.

Lib. I. de compositione pharmacorum secundum genera.

Pag. 25.

ANdern. *Docti pariter estis primæ curationis consilium à morbosis dispositionibus suggeri. Græcè,* ἐμάθετε δὲ καὶ ὅτι πρῶτος σκοπὸς τῆς θεραπείας ἐκ τῶν νοσωδῶν εὑρίσκεται διαθέσεων. *Hoc est, Didicistis autem, primum curationis scopum à morbificis proficisci dispositionibus.*

Pagina 35.

ANdern. *Non adhuc extremum frigus admoliemur. Græcè,* οὐδὲν ἔτι δεόμεθα τοῦ ἐπικτήτου ψύχους. *Hoc est, Non amplius egemus aduentitia frigiditate.*

Lib. II. Pag. 79.

ANdern. *Hæc sanè & prius ostendimus, & in tertio Therapeutices commentario diximus, quòd præscientes ea ex demonstratione conuenienti ad reliqua deducã. Græcè legitur,* ταῦτ' οὖν εἴρηται μὲν ἡμῖν καὶ πρόσθεν, εἴρηται δὲ κἀν τῷ τρίτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου. ὥστε προεπισταμένους δὲ αὐτὰ μετ'

ἀπο

ἀπόδειξις τῆς προσηκούσης, ἐπὶ τὰ λοιπὰ προάξω, &c. Hoc est, *Hæc igitur dicta nobis iam antea sunt: expositáque etiam in tertio lib. de Medendi methodo. Quare præscientes ipsa, cum decenti demonstratione ad reliqua promouebo, &c.* Cæterùm diminutè legitur in impressis codicibus ὡς, ἀντὶ τοῦ, ὥστε: id quod fefellit interpretem.

Lib. III. Pag. 143.

ANdern. *Huius generis est lixiuia quæ stacte dicitur. Atque hanc ipsam quæ ex materia subtili vsta est, cedrinum oleum virtute superat.* Græcè, ἐκ τούτου δὲ γένους ἐστὶ τῷ κεδρίνῳ καὶ ἡ στακτὴ καλουμένη κονία. καὶ ταύτης αὐτῆς, ἥτις ἂν ἐξ ὕλης λεπτομεροῦς γίνηται καυθείσης, ὑπερβάλλει τῇ δυνάμει τὸ κέδρινον ἔλαιον. Hoc est, *Eiusdem cum cedrino est generis lixiuia stillatitia vocata. Atque inter species lixiuiæ illa est potentior oleo cedrino, quæ ex materia tenuiorum partium combusta confecta fuerit.*

Pag. 153.

ANdern. *Iam aliis multis pharmacis potentiam pauculis annis retinere contingit: attamen euphorbium alio nullo sanè minus post thapsiam.* Sed clarius in Græco exemplari, συμβαίνει μὲν οὖν καὶ ἄλλοις πολλοῖς τῶν φαρμάκων ὀλίγοις ἔτεσιν δὲ τηλον ἰσχὺν τὴν δύναμιν, οὐδενὸς δ' ἧττον τὸ εὐφόρβιον μετά

γεθα

γι θαψίαν. Cæterùm alijs etiam compluribus pharmacis accidit, vt pauculis annis, eorum vis euanescat: id quod post thapsiam nullo minus euphorbio contingit.

Pag. 172.

ANdern. Tale igitur consecutus, & hanc ipsam commemoratam vnctionem audacter puncturis imponito, vbi oras hiare metus est. Cuius contrarium habent prorsus codices Græci: ἐφ' ὧν ἐυλαβῇ μῦσαι τὸ σόμιον. Hoc est, In quibus veritus fueris ne conniueant atque occludantur oscula. Siquidem vt hiare Græcis est χαίνειν, sic μῦσαι claudi & orificia obstrui: id quod in punctis neruis est summum malum: ac proinde Galenus, vt omni ratione aperiantur, ducit esse magnum operæpretium.

Pag. 180.

Vbi agitur de sumptuosis pharmacis.

ANdern. Vbi enim quispiam pharmacorum Medicorúmque studiosus non plura quingentis myriadibus haberet, nullo simpliciori dignabatur vti: multò magis vel diues aliquis vel monarcha odoratũ simul & quòd multa constet pecunia volet habere pharmacũ. Illa tamẽ sententia prior clarius ex dictione Græca percipitur: ὅπου γάρ τις οὐ πλείους ἔχων πεντακοσίων μυριάδων ἀνὴρ φιλοφάρμακός τε καὶ φιλίατρος, οὐδενὶ τῶν εὐτελῶν ἠξίου χρῆσθαι. Quæ sonant, Quandoquidẽ enim quidã pharmacorũ

&

& medicinæ studiosus, tametsi nō haberet plures quinquaginta myriadibus, dedignabatur tamen vti medicamentis vulgaribus: multò certè magis. &c.

Lib. IIII. Pag. 197.

Ndern. Non tamen cum refrigeranti oleo liquare ipsum oportet. Græcè legitur, οὐ μὴν οὐδὲ διὰ τοῦ τύχοντος ἐλαίου τήκειν αὐτὴν προσήκει, &c. Quæ sunt vertenda, Non tamen obuio quouis oleo ipsum liquare oportet. Quam lectionem confirmat sequens sententia, quæ talis est: Sed si quidem rubor aut calor aliquis in circumpositis vlceri partibus præpollere videatur, ex quopiam adstringentium simul & refrigerantium: cuiusmodi myrtinum atque melinum est.

Lib. V I.

Pag. 329.

Ndern. Quòd auxiliorum quædam ratio sola inuenit, quædam experientia, quæ & ipsa rationem requirit: nonnulla vtriusque opem postulant, subinde nobis est declaratum. Græcè habetur. ὅτι τῶν βοηθημάτων, ἔνια μὲν ὁ λόγος εὑρίσκει μόνος, ἔνια δὲ ἡ πεῖρα, καὶ αὕτη τοῦ λόγου μὴ χρήζουσα. Hoc est, Quòd auxiliorum quædam à ratione sola inueniantur: quædam ab experientia sola, nec desyderante rationem. &c. Multa siquidem sola experientia citra rationis opem inuenit.

Lib.

Lib. VII. Pag. 380.

ANdern. Porrò ex ijs quæ à glutinatione ἰχέκολλα nominantur, nullum auferendum est prius, quàm sua sponte abscedant. Atqui si laueris, permittenda sunt. Græcè legimus, ἀλλὰ κἂν λούηταί τις, ἐᾶν ἐπικεῖσθαι. Hoc est, Imò verò etiamsi quispiam lauet, sinenda sunt vt adhæreant. Monet itaque tenacia medicamenta, quæ applicamus corporibus, ne in balneis quidem esse amouenda, donec vltro ipsa decidant.

Lib. I. de Compositione pharmacorum secundum partes.

Pagina 433.

IAnus Cornarius: Alijs verò herbis, quæ iuxta humiliores regiones proueniunt, reliqui totius corporis pili similem generationem habent. Græcè legitur, ταῖς δ' ἄλλαις πόαις, ὅσαι κατὰ τ' αὐχμηρότερα χωρία φύονται. Hoc est, Reliquis autē herbis quæ in marcidis exuccísq; proueniūt regionibus, &c. Nempe, alij totius corporis pili similem generationē sortiuntur. Comparauerat siquidē primò ipsos capitis pilos tritico aut hordeo crescenti in aruo aliquo præpingui & fæcundo. Nunc verò lanuginem reliqui corporis, similem ijs herbis habere generationem ait, quæ in aridis locis sterilibúsque proueniunt. Confirmat hanc lectionem nostram Galenus libr. II. de Vsu partium humani cor-

poris, vbi agit de pilis ciliorum. Cæterùm codices qui excusi habentur, non ἀνώτερα, sed mutata υ, in ν ἀνότερα, hoc est, superiores, habent: quanquam interpres non superiores, sed inferiores vertit.

Pag. 483. De aceto.

Cornarius: Vtpote quod substãtia sua modicè calidum est, plurimum verò frigidũ, & partiũ tenuium. Græcè habetur, ὡς ἀνέχουσι μὲν κατὰ τὴν οὐσίαν ὀλίγον θερμὸν, ἔχουσι δὲ τὸ πλεῖστον αὐτῆς ψυχρὸν λεπτομερές. Quæ mallem sic reddere ad verbum: Vtpote quod substantia quidem sua obtineat pauxillum calidi, plurimum autem frigidi atq; tenuium partiũ.

Lib. 11. Pag. 526.

Cornar. Quæ Archigenes consequenter scripsit, in quibus est etiã Galeni censura, Græcè, ἐν οἷς καὶ Γαληνοῦ διορισμός. Hoc est, In quibus etiam habetur Galeni distinctio.

Pag. 535.

Cornar. Itaque balnea temperata, & vnctiones, & potus dilutus eis exhibenda sunt: omnísque diæta liquidior & boni succi cõstituenda. Græcè habetur, καὶ ἡ σύμπασα δίαιτα ὑγροτέρα τε καὶ εὔχυμος παραλαμβανέσθω. Hoc est, Omnísque victus ratio humidior, & boni succi eligenda. Atqui non omnis victus ratio liquida, est humida: quum plurima sint consistentia fluida, quæ maximã tamen exic-

candi vim possident: vt exēpli gratia, tum mel, tum acetum.

Pag. 555.

Cornar. Post exacerbationem verò pharmacis hemicranicis est vtendū: si quidem multa caliditas percipiatur, his quæ refrigerans quippiam habent: citra verò hanc, his quæ multum excalfaciant: vbi Græcè legitur, τοῖς ἱκανῶς θερμαίνουσιν. Hoc est, iis, quæ sufficienter calfaciant.

Lib. III. Pag. 56.

Cornar. At verò consimilis dolor est ex serosis & saniosis humoribus in corpore aurium generatis, ei qui ex mordacium humorū illapsu forinsecus facto contingit. Græcè tamen non habetur, in corpore aurium generatis: sed simpliciter, In corpore genitis: vt sensus sit, consimilem fieri dolorem humoribus ex toto corpore in aures illapsis, ei qui ex mordacium humorum insultu forinsecus facto contingit.

Lib. V. Pag. 703.

Cornar. Si verò liuidi per omnem suā substātiā facti appareant dentes, nihil mirū est, ipsos inflāmationi aliquid simi'e pati. Græcè legimus, εἰ δὲ πελιδνοὶ δι' ὅλης ἑαυτῶν τῆς οὐσίας οἱ ὀδόντες φαίνονταί ποτε γινόμενοι, θαυμαστὸν οὐδὲν ἐστὶ πάσχειν αὐτούς τι καὶ τῇ φλεγμονῇ παραπλήσιον. Quæ sonant, Quum autem liuidi aliquādo tota substantia videantur dentes,

non est quòd miremur, si perpeti etiam possint aliquid inflammationi simile.

Lib. VI. Pag. 741.

Cornarius: Quando verò veluti induratum quiddam de inflammatione relinquitur, penitus non conuenit, adstringens ad discussorium miscere, nisi prius totum corpus sit euacuatum. Contrarium Græci codices dictant: ὅταν δὲ οἷον σκιῤῥῶδές τι λείπηται ἀπὸ φλεγμονῆς, οὐδ᾽ ὅλως χρὴ μεμίχθαι τῷ διαφοροῦντι τὸ στύφον, ἐὰν κεκενωμένον εἴη τὸ σύμπαν σῶμα. *Quod est, Quum verò ex inflammatione quippiam veluti induratum relictum fuerit, penitus nihil adstringens miscendum discutientibus est, si vniuersum corpus sit euacuatum. Galenus itaque præcipit, vt post totius euacuationem corporis, si phlegmone in scirrhum degenerauerit, solis digerẽtibus, discussoriisque vtamur: quandoquidem tunc verendum non est, ne humores concitemus ad partes: nimirũ corpore ab omni redundantia libero & immuni existente, ob præcedentem euacuationem.*

Libro de Theriaca ad Pisonem.

Pag. 1045.

Andern. Quoniam non solùm hoc nomine cæteris omnibus præcellunt, quòd imperiũ à Dijs sint adepti, sed etiam quòd vniuersa bona, vniuersis libenter impartiant, sicuti & Dij ipsi tantum ex æquo gaudij concipiunt, quantum

eorum numerus extiterit, qui ab ipsis redduntur incolumes. Hæc tamen posterior sententia videtur esse longè diuersa in Græcis codicibus, qui sic habent: ὥσπερ καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ, ἐν τῇ ἴσῳ καὶ τοσαύτῳ τὴν εὐφροσύνην ἔχοντες, ἐν ἴσῳ περ καὶ οἱ ἀπ' αὐτῶν διασωζόμενοι. Quod est, Non secus quàm Dij ipsi, tantum ex æquo gaudij concipientes, quantum illi qui ab ipsis seruantur.

Pag. 1049.

ANdern. Nos verò quum hæc videamus, sciamúsque id quod poßit ratione vniuscuiusque medicaminum naturæ virtutis proprietatem verè agnoscere. Græcè legimus, ἡμεῖς δὲ ταῦτ' ὁρῶντες, καὶ τῷ λόγῳ τῆς ἑκάστου φύσεως τῶν φαρμάκων τὸ οἰκεῖον τῆς δυνάμεως φιλαλήθως ὁμολογεῖν τὸ δυνατὸν εἰδότες, &c. Quem locũ difficilem ego sanè sic verterem, Nos verò, quum hæc cernamus, assequamúrque ratione, id quod verè poßit exprimere proprietatem facultatis naturæ cuiusque pharmaci, &c.

Pag. 1607.

ANdern. Ad hunc enim peculiariter verba potius habeo, quoniam manifestiores etiam in corpore conuersiones, mutationésque non indicat. Græcè legitur, ἐπεὶ καὶ φανερωτέρας ἐν τῷ σώματι τροπάς τε καὶ μεταβολὰς ἂν χ' ἐνδείκνυσθαι. Hoc est, Quoniam manifestiores

in corpore conuersiones, mutationésque inducere potuisset.

Pag. 1074.

A*Ndern. Porrò erunt animalia colore subflaua, corpore robusta. Græcè, habetur,* καὶ εὐκίνητα σφόδρα. *Hoc est, eximia quadam agilitate mobiles: viperæ scilicet.*

Libro secundo, de Antidotis.

Pag. 1171.

A*Ndern. Hac Nicomedes rex vtebatur, siquando eos qui eum vocauerant, in suspicione haberet. Græcè legitur,* εἴ ποτε ὑπόπτως ἔχοι τοὺς κεκληκότας. *Quæ sonant, Siquando eorum, qui inuitassent ipsum, habebat sibi fidem suspectam. Siquidem* τὸ καλεῖν, *tum vocare, tum inuitare, ad conuiuiúmque hortari significat.*

FINIS.